

Қазақ ТІЛІНІҢ

ЛЕКСИКА-
ГРАММАТИКАЛЫҚ
МИНИМУМЫ

B²

ОРТАДАН ЖОҒАРЫ
ДЕҢГЕЙ

Астана, 2024

Қазақ
ТІЛІНІҢ
ЛЕКСИКА-
ГРАММАТИКАЛЫҚ
МИНИМУМЫ

B²

ОРТАДАН ЖОҒАРЫ ДЕҢГЕЙ

Астана, 2024

ӘОЖ 811.512.122 (075.8)

КБЖ 81.2Қаз-923

Қ17

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
Тіл саясаты комитеті
«Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ҰҒПО» КеАҚ әзірледі
Қазақ тілінің лексика-грамматикалық минимумы
B2 ортадан жоғары деңгей

Авторлар:

А.Қ. Балабеков, Назарбаев университетінің оқытушысы, докторант

Н.Ж. Дәулеткереева, «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ филиалы «Білім беру бағдарламалары» орталығы, «Лингвистикалық бағыттағы пәндер» бөлімінің басшысы, ф.ғ.к.

Л.М. Демесінова, «Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ҰҒПО» КеАҚ, Әдістеме LAB бөлімінің аға ғылыми қызметкері, PhD

Ж.М. Искакова, «Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ҰҒПО» КеАҚ Әдістеме LAB бөлімінің жетекшісі, ф.ғ.к.

А.М. Қалиева, «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ филиалы «Білім беру бағдарламалары» орталығының аға менеджері, педагог-сарапшы

Г.А. Мұсаева, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің доценті, ф.ғ.к.

Ж.К. Сүйінжанова, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің доценті, ф.ғ.к.

Сарапшылар:

Н.Ж. Бекеева, КИМЭП Университеті, Білім беру және гуманитарлық білімдер колледжінің ассистент-профессоры, ф.ғ.к., PhD

Ғ.Қ. Резуанова, Астана халықаралық университеті Педагогикалық институтының доценті, ф.ғ.к.

Қазақ тілінің лексика-грамматикалық минимумы. B2 ортадан жоғары деңгей. – Астана, 2024. – 128 бет.

ISBN 978-601-7504-82-3

Қазақ тілінің ортақ әдістемесін бір жүйеге келтіру мақсатында әзірленген лексика-грамматикалық минимум қазақ тілін оқытатын барлық білім беру мекемелері мен оқу орындарына бағыт-бағдар беретін оқу-әдістемелік нұсқаулық ретінде қолданылады. Тілші мамандар, авторлар, зерттеушілер мен жалпы тіл үйренушілер еңбекті басшылыққа ала отырып, тіл үйрену үдерісінде әр деңгей бойынша тақырыптық лексика мен грамматикалық материалдарды, басқа тілден енген резерв сөздерді, күнделікті ауызекі тілде жиі кездесетін клишелер мен фразеологизмдерді қолдана алады.

© Қазақстан Республикасы Ғылым
және жоғары білім министрлігі
Тіл саясаты комитеті, 2024

© «Ш. Шаяхметов атындағы
«Тіл-Қазына» ҰҒПО» КеАҚ, 2024

МАЗМҰНЫ

НҰСҚАУЛЫҚ	4
ЛЕКСИКАЛЫҚ МИНИМУМ	7
Әліпбилік тізбе	7
Тақырыптық тізбе	50
Клише сөздер	91
Фразалық тіркестер	98
Резерв сөздер	103
ГРАММАТИКАЛЫҚ МИНИМУМ	108

НҰСҚАУЛЫҚ

Мемлекеттік тілді халықаралық және ұлттық стандартқа сай жетілдіру мақсатында қазақ тілі деңгейлері бойынша белсенді лексикалық және грамматикалық минимум әзірлеу, осы бағытта ғылыми-әдістемелік зерттеулер жүргізу бүгінгі күні өзекті болып отыр. Қазақстан Республикасы тіл саясатын дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасында қазақ тілін үйрету әдістемесіне байланысты ғылыми және оқу-әдістемелік еңбектерді жүйелеу, A1, A2, B1, B2, C1 деңгейлері бойынша лексикалық және грамматикалық минимумдар әзірлеу мен минимум негізінде әр деңгейге оқулықтар мен оқу-әдістемелік құралдарын дайындау жұмыстары жоспарланған. Осыған орай қазақ тілінің A1, A2, B1, B2, C1 деңгейлері бойынша белсенді лексика-грамматикалық минимумын құрастыру қолға алынды.

Жалпы әлемдік тілдерді оқыту тәжірибесінде қарапайымнан жоғары деңгейге дейін арнайы сөздікқор мен грамматиканы қолдану стандарттары қалыптасқан. Қазақ тілін деңгей бойынша оқытуда қолданылатын коммуникативтік жағдаяттарға сай лексикалық, грамматикалық тақырыптар, сөздікқор сараланып, лексика-грамматикалық минимум құрастырылды.

Отандық тәжірибеде бұған дейін Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің *«Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктеріне қойылатын талаптарды айқындайтын ұлттық стандарттары»*, А. Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институты құрастырған *Жиілік сөздігі*, Ұлттық тестілеу орталығының *«Қазақ тілін меңгерудің тақырыптық лексикалық минимумы (A1, A2, B1, B2, C1)»*, Ұлттық тілдік корпус жанында дайындалған деңгейлік *лексика-грамматикалық минимумдар*, Назарбаев Зияткерлік мектептерінің лексика-грамматикалық минимумы қолданылып келді. Жоғарыда көрсетілген еңбектер лексика-грамматикалық минимум құрастырылу барысында ескерілді.

Аталмыш нұсқаулықта Жалпыеуропалық құзыреттіліктер жүйесінде (CEFR) көрсетілген A1, A2, B1, B2, C1 деңгейлеріне сай сөздер тізбесі ұсынылады.

Әр деңгей бойынша лексика-грамматикалық минимум құрылымы төмендегідей ретте ұсынылады:

- нұсқаулық;
- лексикалық минимумның әліпбилік тізбесі;
- лексикалық минимумның тақырыптық тізбесі;
- кірме, халықаралық қолданыстағы резерв сөздер тізбесі;
- дайын сөйлесім құрылымдары (клише сөздер);
- фразалық тіркестер тізбесі;
- грамматикалық минимум;
- лексика-грамматикалық минимумның теориялық негіздемесі;
- әдебиеттер тізімі.

Нұсқаулық – қазақ тілі оқытылатын барлық мекемелер (мектепке дейінгі, орта және жоғары білім беру мекемелері, мемлекеттік мекемелер, жекелеген тіл оқыту орталықтары, тіл білу деңгейін анықтайтын құзырлы мекемелер, оқулық орталығы мен баспалар, зерттеу институттары) мен өз бетімен тіл үйренушілерге бағыт-бағдар беретін әдістемелік құрал. Тіл үйретуші ұсынылған лексика-грамматикалық минимумды басшылыққа ала отырып, тіл үйренушілердің білім деңгейін, дағдысын, мамандығын, жас ерекшелігін ескеріп, оларға қажет минимум тізбесін жасай алады.

Қазақ тіліне деген сұраныстың артуы тіл оқыту әдістемесінің жетілуіне ықпал етеді, яғни қолданысқа ұсынылып отырған лексика-грамматикалық минимум жан-жақты жүргізілетін сынама жұмыстарынан кейін қайта өңделіп, толығып отырады.

Лексикалық минимум

Әр тіл деңгейі бойынша жаңадан қосылған лексикалық бірліктер **қою шрифтпен** белгіленеді. Мысалы, B1 деңгейінде 2040 сөз, ал B2 деңгейінде 2730 сөз қамтылған. Бұл дегеніміз B2 деңгейіндегі 2730 лексикалық бірліктің ішінде B1 деңгейіндегі 2040 сөз бен 690 жаңа сөз бар дегенді білдіреді. Осылайша, әр деңгей алдыңғы деңгейдің сөздерін қамти отырып, жаңа сөздермен толықтырылады. Әр деңгейге жаңадан қосылған сөздер мен тіркестерде де осы қағида сақталады.

Әр деңгей бойынша:

A1 – 690 сөз;

A2 – 1270 сөз;

B1 – 2040 сөз;

B2 – 2730 сөз;

C1 – 3650 сөз қамтылды.

Жинақта басқа тілдерден енген және халықаралық қолданыстағы сөздер «резерв» сөздер ретінде көрсетілген.

Сонымен қатар A1, A2 деңгейлерінде ортақ сөздер (үстеу, сан есім, есімдік, модаль сөздер т.б.) лексикалық минимумның жалпы тізбесіне енсе, B1 деңгейінен бастап ортақ лексикалық бірліктер жалпы тақырыптық лексикадан кейін бөлек беріледі. Клишелер мен фразалық тіркестер де деңгейлер бойынша іріктеліп ұсынылады.

Лексикалық минимум тізбесінде кейбір омоним сөздер тақырыптарға байланысты қайталанып келеді. Мысалы, *ара – жәндік, ара – құрылыс құралы*. Бұндай жағдайда жақшаға түсініктемесі беріледі. Ал қолданысына байланысты сөз табы өзгеретін сөздер, мысалы, *алтын – зат есім/сын есім* сияқты лексикалық бірліктердің сөз таптары таяқшамен көрсетіледі.

Лексикалық тақырыптарды тіл үйретуші іштей тақырыпшаларға бөлу, тақырып ішіндегі сөздерді топтастырып үйрету, грамматиканы бірге меңгерту жұмыстарын қалауынша қолдана алады.

Грамматикалық минимум

Грамматикалық минимум қарапайымнан күрделіге ұстанымы бойынша әр деңгейге сай топтастырылды. Бастапқы деңгейлерде грамматикалық минимум қазақ тілінің жиі қолданылатын морфологиялық формаларын, синтаксистік құрылымдарын қамтиды. Ал жоғары деңгейлерде күрделірек құрылымдар берілді. Мысалы, A1 қарапайым деңгейінде зат есімнің септік жалғаулары үйретілсе, A2 деңгейінде осы жалғаулардың күрделенген түрі ұсынылады:

A1. Б.с. Мектеп**ке** бардым.

A2. Б.с. Күзге **дейін** күтемін.

B1. Б.с. Концерт тыңдау**ға** келдім.

B2. Б.с. Ол еліміздің ауылдары**на**, аудандары**на** көмектесті.

Тіл үйретуші грамматикалық минимумды қолдануда сабақ мақсатына, тіл үйренушінің тілдік деңгейіне байланысты өз қалауынша қолдана алады. Яғни грамматикалық минимумдағы реттілікті сақтау міндетті емес.

Әр деңгейге сай жаңа коммуникативтік міндеттерді шешуге арналған грамматикалық материалдар толықтырылып, бастапқы деңгейде дайын күйінде берілген сөзжасамдық құрылымдар жоғары деңгейлерде екшеліп, олардың жасалу жолдары нақты көрсетілді. Атап айтқанда, сөзжасам бойынша (жұмысшы, дәрігер, ақылды, ақылсыз, балалық т.б.), кейбір синонимдік құрылымдар (иелік -ікі/-дікі/-тікі, үлкенірек, қып-қызыл, т.б.). Септік жалғаулары жаңа мағыналармен, сөз таптарының жаңа лексикалық мағына жасайтын тұлғаларымен (бір, екеу, төрт-төрттен, ондаған т.б.), жаңа сөз таптарымен (есімдік, сан есім, шылау, одағай, үстеу, модаль), жаңа грамматикалық формалармен (етіс, шак, рай формалары т.б.), күрделі синтаксистік құрылымдармен (жай сөйлемнен бастап, салалас, сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлері) толықтырылды.

Тіл меңгерудің С1 жоғары деңгейінде тіл үйренуші мәтіндермен жұмыс істеуді үйренеді. Мұнда мәтін түрлері, стилі, логикалық құрылымы, ойды дәлелдеу, сыни ойлау, салыстыру, бағалау, түрлендіруге т.б. дағдыланады.

Грамматикалық минимумда әр деңгей бойынша қосылған жаңа тақырып қою шрифтімен көрсетілген.

ЛЕКСИКАЛЫҚ МИНИМУМ

ӘЛПБИЛІК ТІЗБЕ

Лексикалық минимум	Сөз табы		
А			
Абаттандыру	етістік	айдау	етістік
абырой	зат есім	айдаһар	зат есім
абыр-сабыр	еліктеу	айқын	сын есім
абысын	зат есім	айқындау	етістік
аға	зат есім	айла	зат есім
ағайын	зат есім	аймақ	зат есім
ағаш	зат есім	айна	зат есім
ағза	зат есім	айнала	зат есім
ағу	етістік	айналу	етістік
ағылшын тілі	зат есім	айналысу	етістік
ағым	зат есім	айран	зат есім
адал	сын есім	айрықша	үстеу
адам	зат есім	айтарлықтай	үстеу
адамгершілік	зат есім	айту	етістік
адамзат	зат есім	айтылым	зат есім
адасу	етістік	айыппұл	зат есім
ажар	зат есім	айыптау	етістік
ажыратқыш	зат есім	айырбастау	етістік
аз	үстеу	айырмашылық	зат есім
азаю/азайту	етістік	ақ	сын есім
азамат	зат есім	ақ шашты	сын есім
азаматтық	сын есім/зат есім	ақау	зат есім
азды-көпті	үстеу	ақиқат	зат есім
азық-түлік	зат есім	ақкөңіл	сын есім
ай (аспан денесі/30 күн)	зат есім	аққу	зат есім
айдар	зат есім	аққұба	сын есім
		ақпан	зат есім
		ақпарат	зат есім
		ақсақал	зат есім
		ақуыз	зат есім

ақша	зат есім	алқызыл	сын есім
ақша айналымы	зат есім	алма	зат есім
ақшыл	сын есім	алмасу	етістік
ақыл	зат есім	алмұрт	зат есім
ақылды	сын есім	алпауыт	сын есім
ақылы	сын есім	алпыс	сан есім
ақымақ	сын есім	алпыстай	сан есім
ақын	зат есім	алпысыншы	сан есім
ақырын	үстеу	алтау	сан есім
ала	сын есім	алты	сан есім
алайда	шылау	алты-жеті	сан есім
алақай	одағай	алтын	зат есім/сын есім
алақан	зат есім	алтыншы	сан есім
алаң	зат есім	алу	етістік
аландау	етістік	алша	зат есім
аласа	сын есім	алшақ	үстеу
алауыз	сын есім	алыс	сын есім
алға	үстеу	амал	зат есім
алғаш	үстеу	амалсыздан	үстеу
алғашқы	сын есім	амандасу	етістік
алғыр	сын есім	аман-есен	сын есім
алғыс	зат есім	ана	зат есім
алғыс айту/білдіру	етістік	ана тілі	зат есім
алдау	етістік	ана/анау	есімдік
алды	көмекші сөз	анағұрлым	үстеу
алдын ала	үстеу	анда-санда	үстеу
алдын алу	етістік	ант	зат есім
алдыңгүні	үстеу	анық	сын есім
алдыңғы қатарлы	сын есім	анықтама	зат есім
алжапқыш	зат есім	анықтау	етістік
алқа	зат есім	аң	зат есім
алқап	зат есім	аңғару	етістік

аңқау	сын есім	ас қорыту жолдары	зат есім
аңшылық	зат есім	ас мәзірі	зат есім
апару	етістік	аса	үстеу
апта	зат есім	аскөк	зат есім
аптап	сын есім	асқабақ	зат есім
ар	зат есім	асқазан	зат есім
ара	зат есім	асқыну	етістік
арақ	зат есім	аспаз	зат есім
арал	зат есім	аспалы шам	зат есім
араласу/араластыру	етістік	аспан	зат есім
аралау	етістік	аспап	зат есім
арамшөп	зат есім	астана	зат есім
арасы	көмекші сөз	астарлы	сын есім
арба	зат есім	асты	көмекші сөз
арзан	сын есім	асу/асыру	етістік
арқа	зат есім	асүй	зат есім
арқар	зат есім	асхана	зат есім
арқылы	шылау	асығу	етістік
арман	зат есім	асыл тас	зат есім
армандау	етістік	ат/есім	зат есім
арна	зат есім	ата	зат есім
арнайы	үстеу	ата-ана	зат есім
артқа	үстеу	ата-баба	зат есім
арту	етістік	атақ/даңқ	зат есім
арты	көмекші сөз	атақты	сын есім
артық	үстеу	аталмыш	сын есім
артық салмақ		атап өту	етістік
аршу	етістік	атау	зат есім/етістік
арық	сын есім/ зат есім	ату	етістік
арықтау	етістік	аты-жөні	зат есім
арылу	етістік	ауа	зат есім
арыстан	зат есім	ауа райы	зат есім

ауа райы болжамы	зат есім
ауабаптағыш	зат есім
аудан	зат есім
аудармашы	зат есім
аудару	етістік
ауқымды	сын есім
аула	зат есім
аулақ болу	етістік
аулау	етістік
аумақ	зат есім
ауру (адам)	зат есім
ауру жұғу	етістік
аурухана	зат есім
ауыз	зат есім
ауыз тию	етістік
ауызбіршілік	зат есім
ауызсу	зат есім
ауызша	үстеу
ауыл	зат есім
ауыр	сын есім
ауыру	етістік
ауысу/ауыстыру	етістік
аш	сын есім
ашқыш	зат есім
ашу	етістік/зат есім
ашулану	етістік
ашық	сын есім
ашық түс	
ашықхат	зат есім
ащы	сын есім
аю	зат есім
аяз	зат есім

аяқ	зат есім
аяқкиім	зат есім
аяқтау	етістік
аялау	етістік
аялдама	зат есім
аяу	етістік
Ә	
Әбден	үстеу
әдебиет	зат есім
әдейі	үстеу
әдемі	сын есім
әдепті	сын есім
әдет	зат есім
әдетте	үстеу
әділ	сын есім
әділет	зат есім
әділетсіздік	зат есім
әже	зат есім
әжім	зат есім
әзер	үстеу
әзіл/қалжың	зат есім
әзілдеу	етістік
әзірлеуші	зат есім
әйгілі	сын есім
әйел	зат есім
әйнек	зат есім
әйтеуір	модаль сөз
әйткенмен	шылау
әке	зат есім
әкелу	етістік
әкету	етістік
әке-шеше	зат есім

әкім	зат есім
әкімдік	зат есім
әкімшілік	зат есім
әлде	шылау
әлдебіреу	есімдік
әлдекім	есімдік
әлдеқашан	есімдік
әлем	зат есім
әлемдік	сын есім
әлеуметтану	зат есім
әлеуметтік	сын есім
әлеуметтік желі	зат есім
әлсіз	сын есім
әлсін-әлсін	үстеу
әлсіреу	етістік
әліппе	зат есім
әмбебап	сын есім
әмиян	зат есім
ән	зат есім
ән айту	етістік
әне/әнеки	есімдік
әнұран	зат есім
әншейін	үстеу
әнші	зат есім
әңгіме	зат есім
әпке	зат есім
әп-сәтте	үстеу
әрбір	есімдік
әрең	үстеу
әрине	модаль сөз
әркім	есімдік
әрқайсы	есімдік

әрқашан	есімдік
әрнәрсе	есімдік
әртiс	зат есім
әрі	шылау/үстеу
әріп	зат есім
әріптес	зат есім
әсер ету/ықпал ету	етістік
әскер	зат есім
әскери	сын есім
әтеш	зат есім
әткеншек	зат есім
әттен/әттеген-ай	одағай
әтір	зат есім
әуежай	зат есім
әуел баста/о баста	үстеу
әуес болу	етістік
әуесқой	сын есім
әшекей	зат есім
Б	
Баға	зат есім
бағалау	етістік
бағана	үстеу
бағбан	зат есім
бағдарлама	зат есім
бағдаршам	зат есім
бағу	етістік
бағыт	зат есім
бағыттау	етістік
бажа	зат есім
базар	зат есім
бай	сын есім/зат есім
байқау	етістік/зат есім

байланыс	зат есім	бару	етістік
байланысты	шылау	барша	есімдік
байсалды	сын есім	барыс	зат есім
байыпты	сын есім	бас	зат есім
бақ/бақша	зат есім	бас кейіпкер	зат есім
бақа	зат есім	баскиім	зат есім
бақай	зат есім	басқа	сын есім
бақбақ	зат есім	басқарма	зат есім
бақталастық	зат есім	басқару	етістік
бақылау	етістік	басқаша	үстеу
бақыт	зат есім	баспа	зат есім
бақытты	сын есім	баспагер	зат есім
бал	зат есім	баспалдақ	зат есім
бала	зат есім	баспасөз	зат есім
бала кез	зат есім	бастау	етістік
балабақша	зат есім	бастауыш	зат есім
балақ	зат есім	басты рөл	зат есім
балалық	зат есім	бастық	зат есім
балалық шақ	зат есім	басшы	зат есім
балама	зат есім/сын есім	басшылық	зат есім
балапан	зат есім	басы	көмекші сөз
балдыз	зат есім	басылым	зат есім
балмұздақ	зат есім	бата	зат есім
балшық	зат есім	батпақ	зат есім
балық	зат есім	бату	етістік
балықшы	зат есім	батыл	сын есім
бапкер	зат есім	батыр	сын есім/зат есім
баптау	етістік	батырма	зат есім
баптаулар	зат есім	батыс	зат есім
бар	модаль сөз	бау	зат есім
барлық	есімдік	бауыр	зат есім
бармақ	зат есім	бауырсақ	зат есім

баялды	зат есім
баяндама	зат есім
баяндау	етістік
баяу/жай	үстеу
бәйшешек	зат есім
бәліш	зат есім
бәрекелді	одағай
бәрі	есімдік
бәсе	модаль сөз
бәсеке	зат есім
бәсекеге қабілетті	сын есім
бәсекелестік	зат есім
бәсеңдеу	етістік
бәтеңке	зат есім
бедел	зат есім
беделді	сын есім
безендіру	етістік
безеу	зат есім
бейбіт	сын есім
бейбітшілік	зат есім
бейнебақылау	зат есім
бейнекамера	зат есім
бейресми	сын есім
бейсенбі	зат есім
бейтарап	сын есім
бейімдеу	етістік
бейіндік	сын есім
бекер/бекерге	үстеу
бекет	зат есім
беку/бекіту	етістік
бекіре	зат есім
бел	зат есім

белгі	зат есім
белгілеу	етістік
белгілі	сын есім
белдемше	зат есім
белдік/белбеу	зат есім
белсенді	сын есім
беру	етістік
бері	үстеу
бес	сан есім
бес-алты	сан есім
бес-алтыдан	сан есім
бесеу	сан есім
бессайыс	зат есім
бесік	зат есім
бесінші	сан есім
бет (парақ/адамның беті)	зат есім
бетпе-бет	үстеу
бетперде	зат есім
беті-қолын жуу	
бешпет/бешпент	зат есім
би	зат есім
бие	зат есім
билеу	етістік
билік	зат есім
биші	зат есім
биыл	үстеу
биік	сын есім
биіктік	зат есім
блог жүргізу	етістік
боз	сын есім
бозторғай	зат есім
бой	зат есім

болашақ	зат есім
болжам	зат есім
болмаса/не болмаса	шылау
болмыс	зат есім
болу	етістік
бор	зат есім
боран	зат есім
борыш	зат есім
бос	сын есім
бос орын	зат есім
бос уақыт	зат есім
босау	етістік
босқа/құр босқа	үстеу
бостандық	зат есім
бота/ботақан	зат есім
ботқа	зат есім
бояу	зат есім/етістік
бөле	зат есім
бөлек	сын есім
бөлме	зат есім
бөлу	етістік
бөлшек	зат есім
бөлік	зат есім
бөлім	зат есім
бөпе	зат есім
бөрік	зат есім
бөтелке	зат есім
бу	зат есім
бума	зат есім
буу	етістік
буын	зат есім
бұғы	зат есім

бұдан былай	
бұзау	зат есім
бұзу	етістік
бұзық	сын есім
бұйра	сын есім
бұқаралық ақпарат құралы	зат есім
бұқтыру	етістік
бұл	есімдік
бұлақ	зат есім
бұлбұл	зат есім
бұлт	зат есім
бұлшық ет	зат есім
бұрқасын	зат есім
бұрқ-сарқ	еліктеу
бұру/бұрылу	етістік
бұршақ	зат есім
бұрым	зат есім
бұрын	үстеу
бұрыш (дәмдеуіш/ заттың бұрышы)	зат есім
бұта	зат есім
бұтақ	зат есім
бүгін	үстеу
бүйрек	зат есім
бүкіл	есімдік
бүркіт	зат есім
бүрсігүні	үстеу
былғары	зат есім
былтыр	үстеу
біз	есімдік
білезік	зат есім
білек	зат есім

білу	етістік
білікті	сын есім
біліктілік	зат есім
білім	зат есім
білімді	сын есім
бір	сан есім/есімдік
бір де бір	есімдік
біраз	үстеу
бірақ	шылау
бір-бірден	сан есім
бірге	үстеу
бірде	шылау
бірдей	сын есім
бірден	үстеу
бірдеңе	есімдік
бірегей	сын есім
бір-екі	сан есім
бірен-саран	үстеу
біресе	шылау
біреу	сан есім/есімдік
біржақты	сын есім
біржола	үстеу
бірқалыпты	сын есім
бірлестік	зат есім
бірлік	зат есім
бірнәрсе	есімдік
бірнеше	есімдік
бірталай	үстеу
бірте-бірте	үстеу
біртуар	сын есім
бірыңғай	үстеу
бірігу	етістік

біріздендіру	етістік
бірінші	сан есім
біту	етістік

В

Валюта бағамы	зат есім
---------------	----------

Г

Гауһар	зат есім
гөрі	шылау
грек-рим күресі	зат есім
гүл	зат есім
гүлзар	зат есім
гүлшоғы	зат есім
гүрс	еліктеу

Ғ

Ғажайып	сын есім/зат есім
ғажап	одағай
ғалам	зат есім
ғаламтор	зат есім
ғаламдық жылыну	етістік
ғалым	зат есім
ғана/қана	шылау
ғарыш	зат есім
ғарышкер	зат есім
ғасыр	зат есім
ғашық болу	етістік
ғимарат	зат есім
ғұлама	зат есім
ғылым	зат есім
ғылыми	сын есім

Д

Дабыл қағу	етістік
------------	---------

дағдарыс	зат есім
дайындау/ дайындалу	етістік
дайындық	зат есім
дақыл	зат есім
дала	зат есім
далап	зат есім
даму/дамыту	етістік
дана	сын есім/зат есім
данышпан	зат есім/сын есім
даңғыл	зат есім
дарын	зат есім
дарынды	сын есім
дастарқан	зат есім
дауыл	зат есім
дауыс	зат есім
дауыс беру	етістік
даярлау	етістік
даяшы	зат есім
да/де/та/те	шылау
дәл/тура	үстеу
дәлел	зат есім
дәлелдеу	етістік
дәліз	зат есім
дәмдеуіш	зат есім
дәмді	сын есім
дәмхана	зат есім
дән	зат есім
дәптер	зат есім
дәреже	зат есім
дәретхана	зат есім
дәрумен	зат есім
дәрі	зат есім

дәрігер	зат есім
дәріс	зат есім
дәрісхана	зат есім
дәріхана	зат есім
дәстүр	зат есім
дәуір	зат есім
дегенмен	шылау
дейін	шылау
демалу	етістік
демалыс	зат есім
дене бітімі	зат есім
дене мүшесі	зат есім
дене шынықтыру	зат есім
дене/тән	зат есім
денелі	сын есім
денсаулық	зат есім
деңгей	зат есім
дербес	сын есім
дерек	зат есім
дереу	үстеу
дерт/сырқат	зат есім
деу	етістік
дода	зат есім
домалақ	сын есім
домбыра	зат есім
доп	зат есім
дос	зат есім
достық	зат есім
дөңгелек	зат есім
дөрекі	сын есім
душқа түсу	
дұрыс тамақтану	

дұрыс/дұрыс емес	модаль сөз
дұшпан	зат есім
дүйсенбі	зат есім
дүкен	зат есім
дүниежүзі	зат есім
дүниетану	зат есім
дүниетаным	зат есім
дүрс	еліктеу
дыбыс	зат есім
дымқыл	сын есім
дін	зат есім
діни	сын есім
дірілдеу	етістік

Е

Егу	етістік
егіз	зат есім
егіншаруашылығы	зат есім
егістік	зат есім
едәуір	үстеу
еден	зат есім
езу	етістік
екеу	сан есім
екпе	зат есім
екі	сан есім
екі жүз-үш жүз	сан есім
екіден бір	сан есім
екі-екіден	сан есім
екінші	сан есім
екі-үш	сан есім
ел	зат есім
елдімекен	зат есім
елеңдеу	етістік

елтаңба	зат есім
елу	сан есім
елудей	сан есім
елуінші	сан есім
елші	зат есім
елшілік	зат есім
елік	зат есім
еліктеу	етістік
емдеу/емделу	етістік
емен	зат есім
емле	зат есім
емтихан	зат есім
емхана	зат есім
ем-шара	зат есім
емін-еркін	үстеу
ендігәрі	үстеу
ену/енгізу	етістік
ең	үстеу
еңбегі сіңген	етістік
еңбек	зат есім
еңбек демалысы	зат есім
еңбек ету	етістік
еңбекқор	сын есім
еңбектеу	етістік
еңкею	етістік
епті	сын есім
ер адам/еркек	зат есім
ереже	зат есім
ерекшелік	зат есім
ересек	сын есім/зат есім
ержүрек	сын есім
ерке	сын есім/зат есім

еркін	үстеу
еркін күрес	зат есім
еркіндік	зат есім
ерлік	зат есім
ерте	үстеу
ертегі	зат есім
ертелі-кеш	үстеу
ертең	үстеу
еру/еріту	етістік
ерік-жігер	зат есім
ерікті	сын есім
ерін	зат есім
ес (жады)	зат есім
есек	зат есім
есеп	зат есім
есеп беру/жазу	етістік
есептеу	етістік
есепші	зат есім
есею	етістік
еске түсіру	етістік
ескерткіш	зат есім
ескеру/ескерту	етістік
ескі	сын есім
есте сақтау	етістік
естелік	зат есім
есту	етістік
есік	зат есім
ет асу	етістік
ет/қазақша ет	зат есім
етек	зат есім
етпетінен	үстеу
етік	зат есім

еш	есімдік
ешбір	есімдік
ешкі	зат есім
ешкім	есімдік
ешқайда	есімдік
ешқайсы	есімдік
ешқандай	есімдік
ешқашан	есімдік
ешнәрсе	есімдік
ештеңе	есімдік

Ж

Жабайы	зат есім
жабдықтау	етістік
жабу	етістік
жаға	зат есім
жағажай	зат есім
жағалау	зат есім/етістік
жағдай/жағдаят	зат есім
жағу (от/май)	етістік
жағымды	сын есім
жаз	зат есім
жаза	зат есім
жазалау	етістік
жазба	зат есім
жазбаша	үстеу
жазғы	сын есім
жаздай	үстеу
жаздыгүні	үстеу
жазу	етістік
жазушы	зат есім
жазық	сын есім/зат есім

жазылу (дәрігерге/ аурудан жазылу)	етістік	жаны	көмекші сөз
жазылым	зат есім	жаңа	сын есім
жайлау	зат есім	жаңа ғана/тап жаңа	үстеу
жайлы	сын есім	жаңа жыл	зат есім
жайылым	зат есім	жаңалық	зат есім
жайын	зат есім	жаңару	етістік
жақ	зат есім	жаңашыл	сын есім
жақпамай	зат есім	жаңбыр	зат есім
жақсы	сын есім	жаңғақ	зат есім
жақсы көру	етістік	жаңғыру	етістік
жақсылық	зат есім	жаппай	үстеу
жақын	сын есім	жапсыру	етістік
жала	зат есім	жапырақ	зат есім
жалаң аяқ	үстеу	жара/жарақат	зат есім
жалбыз	зат есім	жарайды	модаль сөз
жалға алу	етістік	жарасу	етістік
жалғау/жалғастыру	етістік	жаратылыстану	зат есім
жалғыз	үстеу	жариялау	етістік
жалқау/еріншек	сын есім	жарқылдау	етістік
жалпы	модаль сөз	жарқын	сын есім
жалт-жұлт	еліктеу	жарнама	зат есім
жалығу	етістік	жарнамалау	етістік
жаман	сын есім	жартас	зат есім
жамандық	зат есім	жарты (сағат/нан)	сын есім
жанама	сын есім	жару/жарылу	етістік
жанартау	зат есім	жарық	сын есім/зат есім
жанашыр	зат есім/сын есім	жарылыс	зат есім
жандану	етістік	жарым (бір жарым)	сын есім
жан-жақты	сын есім	жарыс	зат есім
жанкүйер	зат есім	жарысу	етістік
жану	етістік	жас	зат есім/сын есім
жануар	зат есім	жасампаз	сын есім

жасанды	сын есім	жәрдемақы	зат есім
жасанды интеллект	зат есім	жәшік	зат есім
жасару	етістік	жедел	үстеу
жасау/істеу	етістік	жедел жәрдем	зат есім
жасөспірім	сын есім/зат есім	жезде	зат есім
жастық (зат/өмір кезеңі)	зат есім	жейде	зат есім
жасуша	зат есім	жек көру	етістік
жасыл	сын есім	жеке кәсіпкер	зат есім
жасыру	етістік	жеке куәлік	зат есім
жат (бөтен)	сын есім	жеке тұлға	зат есім
жатақхана	зат есім	жекеменшік	зат есім
жаттау	етістік	жексенбі	зат есім
жаттығу жасау	етістік	жел	зат есім
жаттықтырушы	зат есім	желтоқсан	зат есім
жату	етістік	желі	зат есім
жатын бөлме	зат есім	желім	зат есім
жауап	зат есім	жем	зат есім
жауап беру	етістік	жемқорлық/ парақорлық	зат есім
жауапкершілік	зат есім	жеміс ағашы	зат есім
жауапты	сын есім	жеміс-жидек	зат есім
жауу	етістік	жең	зат есім
жауын	зат есім	жеңге	зат есім
жауын-шашын	зат есім	жеңу	етістік
жауырын	зат есім	жеңіл	сын есім
жаһан	зат есім	жеңіл/ауыр атлетика	зат есім
жаһандық	сын есім	жеңілдік	зат есім
жаю	етістік	жеңілу	етістік
жаяу	үстеу	жеңіс	зат есім
жаяу жүргінші	зат есім	жер	зат есім
жәбірленуші	зат есім	жер сілкінісі	зат есім
жәндік	зат есім	жер телімі	зат есім
және	шылау		

жер үй	зат есім	жоғары	үстеу
жергілікті	сын есім	жоқ	модаль сөз
жертөле	зат есім	жол	зат есім
жершары	зат есім	жол белгісі	зат есім
жетекші	зат есім/сын есім	жол қозғалысы	зат есім
жетеу	сан есім	жолақы	зат есім
жеткізу	етістік	жолаушы	зат есім
жеткілікті	сын есім	жолбарыс	зат есім
жетпіс	сан есім	жолдама	зат есім
жетпістей	сан есім	жолдас	зат есім
жетпісінші	сан есім	жолсерік	зат есім
жету	етістік	жоспар	зат есім
жеті	сан есім	жота	зат есім
жеті ата	зат есім	жою	етістік
жетік	сын есім	жөндеу	етістік
жетінші	сан есім	жөнінде	шылау
жеті-сегіз	сан есім	жөтел	зат есім
жетістік	зат есім	жөтелу	етістік
жеу	етістік	жуа	зат есім
жиен	зат есім	жуан	сын есім
жинақ	зат есім	жуу	етістік
жинау	етістік	жуық	шылау
жиһаз	зат есім	жуынатын бөлме	зат есім
жиын/жиналыс	зат есім	жұбай/зайып	зат есім
жиырма	сан есім	жұдырық	зат есім
жиырмадай	сан есім	жұқа	сын есім
жиырмадан	сан есім	жұқпалы ауру	зат есім
жиырма-отыз	сан есім	жұлдыз	зат есім
жиырмасыншы	сан есім	жұлу	етістік
жиі	үстеу	жұма	зат есім
жобасы	модаль сөз	жұмсақ	сын есім
жоғалу/жоғалту	етістік	жұмыртқа	зат есім

жұмыс	зат есім	жылдамдық	зат есім
жұмыс істеу	етістік	жылжу	етістік
жұмыспен қамту	етістік	жылжымайтын мүлік	зат есім
жұмысшы	зат есім	жылқы/ат	зат есім
жұп	зат есім	жылтыр	сын есім
жұрт	зат есім	жылу/жылыту	етістік
жұту	етістік	жылы	сын есім
жүгері	зат есім	жылыжай	зат есім
жүгіру	етістік	жыныс	зат есім
жүз	сан есім	жыр	зат есім
жүзге тарта	сан есім	жыртқыш	зат есім/сын есім
жүздеген	сан есім	жырту	етістік
жүздей	сан есім	жыртық	сын есім/зат есім
жүзден	сан есім	жыру	етістік
жүздесу	етістік	жібек	зат есім
жүзу	етістік	жіберу	етістік
жүзім	зат есім	жігіт/ер жігіт	зат есім
жүзінші	сан есім	жіңішке	сын есім
жүйелі	сын есім	жіп	зат есім
жүйке	зат есім		
жүйрік	сын есім		
жүк	зат есім	Зайырлы	сын есім
жүк тасушы	зат есім	зақымдау	етістік
жүлде	зат есім	заман	зат есім
жүргізуші	зат есім	заманауи	сын есім
жүрек	зат есім	заң	зат есім
жүру	етістік	заңгер	зат есім
жығу	етістік	заңдастыру	етістік
жыл	зат есім	заңды тұлға	зат есім
жылан	зат есім	заңдылық	зат есім
жылау	етістік	зардап шегу	зат есім
жылдам	үстеу	зат	зат есім

3

зат алмасу	зат есім
зауыт	зат есім
зейнеткер	зат есім
зергер	зат есім
зерделеу	етістік
зерттеу	етістік
зертхана	зат есім
зиян	сын есім
зиянкес	сын есім
зорға	үстеу
зілтемір	зат есім

И

Иек	зат есім
изеу	етістік
илеу	етістік
ине	зат есім
ине салу	етістік
ирек	сын есім
ит	зат есім
иық	зат есім
иіс	зат есім
иіскеу	етістік
иіссу	зат есім

К

Картоп	зат есім
кәдесый	зат есім
кәдімгі	сын есім
кәмелеттік жас	зат есім
кәмпит	зат есім
кәрі	сын есім
кәріз жүйесі	зат есім
кәрілік	зат есім

кәстөм	зат есім
кәстрөл	зат есім
кәсіби	сын есім
кәсіп	зат есім
кәсіпкер	зат есім
кәсіпқой	сын есім
кәсіпорын	зат есім
кәуап	зат есім
кебу/кептіру	етістік
кедей	сын есім
кеден	зат есім
кедергі	зат есім
кез/кезде	зат есім
кездейсоқ	сын есім
кездесу	етістік/зат есім
кезек	зат есім
кезектен тыс	
кезең	зат есім
кей	есімдік
кейбір/кейбіреу	есімдік
кейде	шылау/үстеу
кейін	шылау/үстеу
кейіпкер	зат есім
келеңсіз	сын есім
келесі	сын есім
келешек	зат есім
келу	етістік
келі	зат есім
келін	зат есім
келісу	етістік
келісім	зат есім
кем	үстеу

кеме	зат есім	кешігу	етістік
кемпір	зат есім	кешіру	етістік
кемпірқосақ	зат есім	кешірім	зат есім
кему	етістік	киіз	зат есім
кеміргіш	зат есім	киік	зат есім
кен орны	зат есім	киім үлгісі	зат есім
кенет	үстеу	киім ілгіш	зат есім
кенже	сын есім/зат есім	киім/киім-кешек	зат есім
кенші	зат есім	кию	етістік
кең	сын есім	көбелек	зат есім
кеңес	зат есім	көбею	етістік
кеңесші	зат есім	көбею/көбейту	етістік
кеңею	етістік	көгалдандыру	етістік
кеңістік	зат есім	көгершін/кептер	зат есім
кептеліс	зат есім	көже	зат есім
кепілдік	зат есім	көз	зат есім
керек	модаль сөз	көзқарас	зат есім
керемет	сын есім	көзілдірік	зат есім
кереует	зат есім	көйлек	зат есім
кері	үстеу	көк	сын есім
кері байланыс	зат есім	көк көз	сын есім
керік	зат есім	көк шай	зат есім
кесе	зат есім	көкейкесті	сын есім
кесте	зат есім	көкөніс	зат есім
кесу	етістік	көксерке	зат есім
кету	етістік	көктайғақ	сын есім
кеуде	зат есім	көктем	зат есім
кеудеше	зат есім	көктемгі	сын есім
кеш	үстеу/зат есім	көл	зат есім
кеш/кешке	зат есім	көлденең	сын есім
кеше	үстеу	көлем	зат есім
кешкі ас	зат есім	көлеңке	зат есім

көлік	зат есім
көмек сұрау	етістік
көмектесу	етістік
көмекші	зат есім
көмір	зат есім
көмірсу	зат есім
көміртегі	зат есім
көну	етістік
көңілді	сын есім
көңіл-күй	зат есім
көп	үстеу
көпбұрыш	зат есім
көпжылдық	сын есім
көпқабатты	сын есім
көпшіл	сын есім
көпшілік	зат есім
көпір	зат есім
көрермен	зат есім
көркем	сын есім
көркем еңбек	зат есім
көркем туынды	зат есім
көркемжазу	зат есім
көркею/көркейту	етістік
көрме	зат есім
көрнекті	сын есім
көрпе	зат есім
көрсеткіш	зат есім
көру/көрсету	етістік
көрші	зат есім
көрікті	сын есім
көрініс	зат есім
көтеру	етістік

көш	зат есім
көше	зат есім
көшет	зат есім
көшкін	зат есім
көшпелі/көшпенді	сын есім
көшу	етістік
көшіру	етістік
куәлік	зат есім
күдікті	сын есім/зат есім
күз	зат есім
күзгі	сын есім
күзету	етістік
күй	зат есім
күй/қалып	зат есім
күйеу	зат есім
күйеу бала	зат есім
күйзеліс	зат есім
күйші	зат есім
күлгін	сын есім
күлкілі	сын есім
күллі	есімдік
күлу	етістік
күлімдеу	етістік
күмәндану	етістік
күміс	зат есім/сын есім
күн (аспан денесі/ уақыт өлшемі)	зат есім
күн тәртібі	зат есім
күнбағыс	зат есім
күнге қыздырыну	
күнде	үстеу
күнделік	зат есім
күнделікті	үстеу

күндіз	үстеу
күндізгі/кешкі бөлім	
күннен күнге	
күнтізбе	зат есім
күні бойы (апта/ай/жыл)	үстеу
күні-түні	үстеу
күрделі	сын есім
күрес	зат есім
күресу	етістік
күркетауық	зат есім
күркіреу	етістік
күрт	үстеу
күрте	зат есім
күріш	зат есім
күту	етістік
күтім	зат есім
күш/күш-куат	зат есім
күшею	етістік
күшті	сын есім
күшік	зат есім
күю	етістік
кіл/кілең	үстеу
кілегей	зат есім
кілем	зат есім
кілт	зат есім
кім?	есімдік
кінә	зат есім
кір жуғыш мәшине	зат есім
кір/лас	сын есім
кіреберіс	зат есім
кірпі	зат есім

кірпік	зат есім
кірпіш	зат есім
кіру	етістік
кіріс (ақша/құжат)	зат есім
кіріспе	зат есім
кірісу	етістік
кісі	зат есім
кітап	зат есім
кітапхана	зат есім
кішкентай	сын есім
кіші	сын есім

Қ

Қабат	зат есім/шылау
қабық	зат есім
қабылан	зат есім
қабылдау	етістік
қабырға	зат есім
қағаз	зат есім
қағида/қағидат	зат есім
қағу	етістік
қадам	зат есім
қадірлеу	етістік
қажет	модаль сөз
қажеттілік	зат есім
қажырлы	сын есім
қаз	зат есім
қазақ	зат есім
қазақ тілі	зат есім
Қазақстан Республикасы	зат есім
қазақша	үстеу
қазан (ай атауы/ыдыс)	зат есім

қазба байлық	зат есім
қазу	етістік
қазы-қарта	зат есім
қазылар алқасы	зат есім
қазына	зат есім
қазір	үстеу
қайғы	зат есім
қайда?/қайдан?	есімдік
қаймақ	зат есім
қайнау/қайнату	етістік
қайраткер	зат есім
қайсы?	есімдік
қайта өңдеу	етістік
қайта/қайтадан	үстеу
қайталау	етістік
қайтару	етістік
қайту	етістік
қайтыс болу	етістік
қайтіп?	есімдік
қайшы	зат есім
қайық	зат есім
қайын (ата/ене/ аға...)	зат есім
қайын жұрт	зат есім
қайың	зат есім
қайырымды	сын есім
қайырымдылық	зат есім
қақпа	зат есім
қақпақ	зат есім
қақпан	зат есім
қақтау	етістік
қал	зат есім
қала	зат есім

қалай?/қалайша?	есімдік
қалам	зат есім
қалампыр	зат есім
қалау	етістік
қалдық	зат есім
қалжың	зат есім
қалжыңдау	етістік
қалпақ	зат есім
қалта	зат есім
қалт-құлт	еліктеу
қалу	етістік
қалың	сын есім
қалыңдық	зат есім
қалып (нан/бөліш)	зат есім
қалыптасу	етістік
қамау	етістік
қамқорлық	зат есім
қамтамасыз ету	етістік
қамыр	зат есім
қамыс	зат есім
қан	зат есім
қан айналымы	зат есім
қан қысымы	зат есім
қанау	етістік
қандай?/қай?	есімдік
қант	зат есім
қантамыр	зат есім
қанша?/неше?	есімдік
қаңқа	зат есім
қаңтар	зат есім
қар	зат есім
қар басу	етістік

қара	сын есім	қас	зат есім
қара торы	сын есім	қасақана	үстеу
қарағай	зат есім	қасқыр	зат есім
қаражат	зат есім	қасу	етістік
қарай	шылау	қасы	көмекші сөз
қарақат	зат есім	қасық	зат есім
қарақұмық	зат есім	қатал	сын есім
қараңғы	сын есім	қатаң	сын есім
қарапайым	сын есім	қатар	шылау
қарастыру	етістік	қате	сын есім
қарау	етістік	қатты	сын есім
қараша	зат есім	қату/қатыру	етістік
қарбалас	зат есім	қатыгез	сын есім
қарбыз	зат есім	қатық	зат есім
қарға	зат есім	қатысу	етістік
қаржы	зат есім	қауымдастық	зат есім
қаржыландыру	етістік	қауын	зат есім
қария	зат есім	қауырсын	зат есім
қарқынды	сын есім	қауіп-қатер	зат есім
қарлығаш	зат есім	қауіпті	сын есім
қарны ашу	етістік	қашан?	есімдік
қарны тою	етістік	қашу	етістік
қарсы	үстеу	қашықтық	зат есім
қарсы алу	етістік	қирау/қирату	етістік
қарсы болу/тұру	етістік	қисық	сын есім
қарт	зат есім/сын есім	қиын	үстеу/сын есім
қартаю	етістік	қию	етістік
қару/қару-жарақ	зат есім	қиял	зат есім
қарым-қатынас	зат есім	қиянат	зат есім
қарын	зат есім	қияр	зат есім
қарындас	зат есім	қобалжу	етістік
қарындаш	зат есім	қобыз	зат есім

қоғам	зат есім
қоғамдастық	зат есім
қоғамдық	сын есім
қоғамтану	зат есім
қозғалыс	зат есім
қозғау/қозғалу	етістік
қозы	зат есім
қой	зат есім
қой/ғой	шылау
қойма	зат есім
қойылым	зат есім
қоқиқаз	зат есім
қоқыс	зат есім
қол	зат есім
қол бұлғау	етістік
қола	зат есім
қолбасшы	зат есім
қолғап	зат есім
қолдану	етістік
қолданушы/ пайдаланушы	зат есім
қолдау	етістік
қолжазба	зат есім
қолжетімді	сын есім
қолжүгі	зат есім
қолма-қол	үстеу
қолөнер	зат есім
қолтық	зат есім
қолтырауын	зат есім
қолшатыр	зат есім
қомақты	сын есім
қонақ	зат есім
қонақ бөлме	зат есім

қонақжай	сын есім
қонақүй	зат есім
қонжық	зат есім
қону	етістік
қоныс аудару	етістік
қоныс той	зат есім
қоңыз	зат есім
қоңыр	сын есім
қоңырау	зат есім
қоңырау шалу	етістік
қопсыту	етістік
қор	зат есім
қорап	зат есім
қорғау	етістік
қорғаушы	зат есім
қоректену	етістік
қорқақ	сын есім
қорқу	етістік
қорқынышты	сын есім
қоршаған орта	зат есім
қорытынды	зат есім
қорытындылау	етістік
қосмекенді	сын есім
қоссайыс	зат есім
қосу	етістік
қосымша	зат есім/сын есім
қотыр	зат есім
қошемет	зат есім
қоштасу	етістік
қою	сын есім/етістік
қоян	зат есім
қу	сын есім

қуану	етістік	күн	зат есім
қуаныш	зат есім	кұнды	сын есім
қуанышты	сын есім	кұндылық	зат есім
қуаттау	етістік	кұпия сөз	зат есім
қурау	етістік	кұпия/сыр	зат есім
қуу	етістік	кұптау/мақұлдау	етістік
қуырдақ	зат есім	кұрал-жабдық	зат есім
қуыру	етістік	кұрау/кұрастыру	етістік
қуыршақ	зат есім	кұрбы	зат есім
қуыс	сын есім	кұрғақ	сын есім
құбылмалы	сын есім	кұрғақшылық	зат есім
құда бала/құдаша	зат есім	кұрғау	етістік
құда түсу	етістік	кұрлық	зат есім
құда/құдағи	зат есім	кұрма	зат есім
құдық	зат есім	кұрметтеу	етістік
құжат	зат есім	кұрметті	сын есім
құзыреттілік	зат есім	кұрт (тағам/жәндік)	зат есім
құймақ	зат есім	кұрту	етістік
құйын	зат есім	кұру	етістік
құқық	зат есім	құрылтайшы	зат есім
құқық бұзушылық	зат есім	құрылым	зат есім
құлақ	зат есім	құрылыс	зат есім
құлаққап	зат есім	құс	зат есім
құлау	етістік	құсу	етістік
құлдырау	етістік	құтқару	етістік
құлпынай	зат есім	құттықтау	етістік
құлпыру	етістік	құтылу	етістік
құлын/құлыншақ	зат есім	құшақтасу/ құшақтау	етістік
құлып	зат есім	құю	етістік
құм	зат есім	қыдыру	етістік
құмыра	зат есім	қыз	зат есім
құмырсқа	зат есім	қыз ұзату	зат есім/етістік

қызанақ	зат есім
қызару	етістік
қызғалдақ	зат есім
қызғаныш	зат есім
қызмет	зат есім
қызмет көрсету	етістік
қызметкер	зат есім
қызу	етістік
қызу өлшегіш	зат есім
қызығу	етістік
қызық	сын есім
қызыл	сын есім
Қызыл кітап	зат есім
қызылша	зат есім
қылмыс	зат есім
қылмыскер	зат есім
қылыш	зат есім
қымбат	сын есім
қымыз	зат есім
қыран	зат есім
қырау	зат есім
қыркүйек	зат есім
қырқыншы	сан есім
қырсығу	етістік
қыру/қырыну	етістік
қырық	сан есім
қырыққабат/ орамжапырақ	зат есім
қырықтай	сан есім
қыс	зат есім
қысқа	сын есім
қысқа толқынды пеш	зат есім

қысқару	етістік
қысқаша	үстеу
қысқы	сын есім
қыстыгүні	үстеу
қысы-жазы	үстеу
қысым жасау	етістік
қышқыл	сын есім
қышу	етістік

Л

Лағман	зат есім
лайықты	сын есім
лақ	зат есім
лақтыру	етістік
ластану	етістік
лауазым	зат есім
ләззат алу	етістік
лезде	үстеу
лүпіл басу	етістік

М

Мағлұмат	зат есім
мазалау	етістік
мазмұн	зат есім
май	зат есім
майлы	сын есім
майлық	зат есім
маймыл	зат есім
майталман	зат есім
мақала	зат есім
мақсат	зат есім
мақта	зат есім
мақтан тұту/ету	етістік
мақтаныш	зат есім

мақтау/мақтану	етістік	мәссаған	одағай
малшаруашылығы	зат есім	мәтін	зат есім
маман	зат есім	мезгіл	зат есім
мамық	зат есім/ сын есім	мезет	зат есім
мамыр	зат есім	мейрам	зат есім
мансап	зат есім	мейрамхана	зат есім
маңай	зат есім	мейіз	зат есім
маңдай	зат есім	мейіргер	зат есім
маңызды	сын есім	мейірімді	сын есім
марапаттау	етістік	мекеме	зат есім
марғау	зат есім	мекендеу	етістік
маржан	зат есім	мекенжай	зат есім
маса	зат есім	мектеп	зат есім
масқара	одағай	мемлекет	зат есім
мата	зат есім	мемлекеттік қызметші	зат есім
маусым (ай атауы/ мезгіл)	зат есім	мен	есімдік
маусымдық	сын есім	мен/бен/пен	шылау
махаббат	зат есім	меншік	зат есім
машықтану	етістік	мең	зат есім
ма/ме/ба/бе/па/пе/ ше	шылау	меңгеру	етістік
мәдени	сын есім	меңгеруші	зат есім
мәдениет	зат есім	мерген	зат есім
мәдениетті	сын есім	мерейтой	зат есім
мәжбүр болу	үстеу	мереке	зат есім
мәлімдеме	зат есім	мерзім	зат есім
мәлімет	зат есім	мерзімі өткен	етістік
мән/мағына	зат есім	мешіт	зат есім
мәңгі	зат есім	ми	зат есім
мәңгі	үстеу	минералды су	зат есім
мәре	зат есім	мойын	зат есім
мәселе көтеру/ шешу	етістік	мойындау	етістік
		монша	зат есім

моншақ	зат есім
мөлдір	сын есім
мөлшер	зат есім
мұғалім	зат есім
мұз	зат есім
мұздық	зат есім
мұқаба	зат есім
мұқият	сын есім/үстеу
мұнай	зат есім
мұнайшы	зат есім
мұнара	зат есім
мұнда	үстеу
мұнша	үстеу
мұңаю	етістік
мұражай	зат есім
мұрт	зат есім
мұрын	зат есім
мұхит	зат есім
мүгедек	зат есім/сын есім
мүдде	зат есім
мүлде	үстеу
мүлік	зат есім
мүмкін	модаль сөз
мүмкіндік	зат есім
мүсін	зат есім
мыжу	етістік
мықты	сын есім
мылтық	зат есім
мына/мынау	есімдік
мың	сан есім
мың қаралы	сан есім
мыңдаған	сан есім

мыңдай	сан есім
мыңнан	сан есім
мыңыншы	сан есім
мысал	зат есім
мысық	зат есім
міндет	зат есім
міндетті	модаль сөз
міне/мінеки	есімдік
мінездеме	зат есім
міну	етістік

Н

Нағашы	зат есім
нағыз	үстеу
назар аудару	етістік
найзағай	зат есім
нақты	сын есім
нақтылау	етістік
нақыш	зат есім
намыс	зат есім
нан	зат есім
нарық	зат есім
нарықтық	сын есім
насихат	зат есім
насихаттау	етістік
науат	зат есім
науқан	зат есім
науқас	зат есім
наурыз	зат есім
Наурыз мерекесі	зат есім
нашақорлық	зат есім
нашарлау	етістік
нәзік	сын есім

нәресте	зат есім
нәтиже	зат есім
не/немесе	шылау
не?	есімдік
небір	үстеу
негіз	зат есім
негізгі	сын есім
неғұрлым	үстеу
нейрондық желі	зат есім
неке	зат есім
немере	зат есім
немере аға (іні/ қарындас/сіңлі/ әпке)	зат есім
несие	зат есім
нешеу?	есімдік
нешінші?	есімдік
нөмір	зат есім
нөсер	зат есім
нұсқа	зат есім
нығаю/нығайту	етістік
нысан	зат есім
О	
Облыс	зат есім
одақ	зат есім
ожау	зат есім
озат	сын есім
озу	етістік
ой	зат есім
ойлау/ойлану	етістік
ойнау	етістік
ойпырым-ай	одағай
ойшыл	сын есім/зат есім

ойын	зат есім
ойыншық	зат есім
оқ	зат есім
оқиға	зат есім
оқу	етістік
оқу орны	зат есім
оқулық	зат есім
оқушы	зат есім
оқшаулану	етістік
оқылым	зат есім
оқырман	зат есім
оқытушы	зат есім
ол	есімдік
олар	есімдік
он	сан есім
он бес-жиырма	сан есім
он шақты	сан есім
онға таман	сан есім
ондаған	сан есім
оннан бес	сан есім
он-он бес	сан есім
онша/онша емес	үстеу
оныншы	сан есім
оң жақ	
оңай	үстеу/сын есім
оңаша	үстеу
оңтайлы	сын есім
оңтүстік	зат есім
опа	зат есім
оралу	етістік
орамал	зат есім
орасан/орасан зор	үстеу

орау	етістік	ошақ	зат есім
орман	зат есім	ою	зат есім/етістік
орналасу	етістік	ояну/ояту	етістік
орнау/орнату	етістік		Ө
орта/жоғары білім		Өз/өзі	есімдік
ортақ	сын есім	өзгеру	етістік
орталық	зат есім/сын есім	өзгеше	үстеу
ортаншы	сын есім	өздері	есімдік
орташа	сын есім	өздерің	есімдік
орын	зат есім	өздеріңіз	есімдік
орынбасар	зат есім	өзекті	сын есім
орындау	етістік	өзен	зат есім
орынды	сын есім	өзім	есімдік
орындық	зат есім	өзіміз	есімдік
орыс тілі	зат есім	өзің	есімдік
осы	есімдік	өзіңіз	есімдік
осылай	үстеу	өйткені	шылау
осынау	есімдік	өкпе	зат есім
осында	үстеу	өкше	зат есім
от	зат есім	өкіну	етістік
Отан	зат есім	өкініш	зат есім
отандас	зат есім	өлең	зат есім
отандық өнім	зат есім	өлке	зат есім
отбасы	зат есім	өлшем	зат есім
оттық	зат есім	өлшеу	етістік
отшашу	зат есім	өмір	зат есім
отыз	сан есім	өмір сүру	етістік
отыздай	сан есім	өмір сүру салты	зат есім
отызыншы	сан есім	өмірбаян	зат есім
отын	зат есім	өндіріс	зат есім
отырғызу	етістік	өндірістік	сын есім
отыру	етістік	өнеге	зат есім

өнер	зат есім
өнеркәсіп	зат есім
өнерлі	сын есім
өнертабыс	зат есім
өнім	зат есім
өңдеу	етістік
өңкей	үстеу
өңір	зат есім
өркендеу	етістік
өркениет	зат есім
өрмекші	зат есім
өрт	зат есім
өрт сөндіруші	зат есім
өртеу/өртену	етістік
өру	етістік
өршу	етістік
өрік	зат есім
өсу/өсіру	етістік
өсімдік	зат есім
өт	зат есім
өте	үстеу
өтемақы	зат есім
өткір	сын есім
өту	етістік
өтіну	етістік
өтініш	зат есім
өтірік	сын есім/зат есім
өшу/өшіру	етістік
өшіргіш	зат есім

П

Пайда	зат есім
пайдалану	етістік

пайдалы	сын есім
пайыз	зат есім
палау	зат есім
палуан/балуан	зат есім
парақша	зат есім
парыз	зат есім
пәлте	зат есім
пән	зат есім
пәтер	зат есім
перде	зат есім
пернетақта	зат есім
пияз	зат есім
пойыз	зат есім
пост салу	
пошта	зат есім
пысық	сын есім
пысықтау	етістік
пышақ	зат есім
пікір	зат есім
пікір беру/жазу	етістік
піл	зат есім
піскен	етістік
пісу/пісіру	етістік
пішін	зат есім

Р

Рақат	зат есім
рақаттану	етістік
рас/расында	модаль сөз
раушан	зат есім
рәміз	зат есім
ренжу	етістік
ресми	сын есім

рет	зат есім
реттеу	етістік
риза болу	етістік
рөл	зат есім
ру	зат есім
рухани	сын есім
руханият	зат есім
рұқсат беру	етістік

C

Сабақ (оқу/өсімдік)	зат есім
сабақ кестесі	зат есім
сабын	зат есім
сабырлы	сын есім
сағат	зат есім
сағат тілі	зат есім
сағыз	зат есім
сағыну	етістік
сағыныш	зат есім
садақ	зат есім
сазан	зат есім
сазгер	зат есім
сайлаушы	зат есім
сайын	шылау
сақал	зат есім
сақина	зат есім
сақтандыру	етістік
сақтау	етістік
сала	зат есім
салақ	сын есім
салғырт	зат есім/сын есім
салдыр-гүлдір	еліктеу
салқын	сын есім

салмақ	зат есім
салмақ тастау	етістік
салмақты	сын есім
салт-дәстүр	зат есім
салу	етістік
салық	зат есім
салыстыру	етістік
сан	зат есім
сана	зат есім
санасу	етістік
санау	етістік
сандық	зат есім
саңырауқұлақ	зат есім
сапалы	сын есім
сапар	зат есім
сараптама	зат есім
сарғыш	сын есім
сарқырама	зат есім
сарқыт	зат есім
сары	сын есім
сарымсақ	зат есім
сатқындық	зат есім
сату	етістік
сатушы	зат есім
сатылым	зат есім
сатып алу	етістік
сау	сын есім
сауал	зат есім
сауатты	сын есім
сауда	зат есім
сауда жасау	етістік
сауда орталығы	зат есім

саусақ	зат есім	сегіз	сан есім
сауысқан	зат есім	сегіз-тоғыз	сан есім
сахна	зат есім	сегізінші	сан есім
саябақ	зат есім	сезу	етістік
саясат	зат есім	сезім	зат есім
саясаткер	зат есім	сезімтал	сын есім
саясаттану	зат есім	сейсенбі	зат есім
саяси	сын есім	секпіл	зат есім
саяхат	зат есім	сексен	сан есім
саяхаттау	етістік	сексендей	сан есім
саяхатшы	зат есім	сексенінші	сан есім
сәби	зат есім	секілді	модаль сөз
сәбіз	зат есім	секіру	етістік
сәйкес	модаль сөз	сел	зат есім
сәйкестендіру	етістік	семсер	зат есім
сәл	үстеу	сен	есімдік
сәлемдеме	зат есім	сенбі	зат есім
сән	зат есім	сендер	есімдік
сән апталығы	зат есім	сену	етістік
сән үйі	зат есім	сенім	зат есім
сәнгер	зат есім	сенімді	сын есім
сәнді	сын есім	сергек	сын есім
сәрсенбі	зат есім	серуендеу	етістік
сәт/сәтте	зат есім	серіктестік	зат есім
сәуле	зат есім	сипаттау	етістік
сәулет	зат есім	сипау/сипалау	етістік
сәуір	зат есім	сирек	үстеу
себебі	шылау	сиыр	зат есім
себелеу	етістік	сияқты	модаль сөз
себеп	зат есім	соғу	етістік
себет	зат есім	соғұрлым	үстеу
себу (әтір/дән)	етістік	соғым	зат есім

соғыс	зат есім
созу	етістік
созылмалы	сын есім
сол	есімдік
сол жақ	
сол себепті	шылау
сол үшін	шылау
солқылдау	етістік
солтүстік	зат есім
солу	етістік
сомдау	етістік
сонау	есімдік
сондықтан	шылау
сонша	үстеу
соның арасынша	
соң	шылау
соңғы	сын есім
соңы	көмекші сөз
сопақ	сын есім
сорпа	зат есім
сөз	зат есім
сөздік	зат есім
сөзжұмбақ	зат есім
сөйлем	зат есім
сөйлеу	етістік
сөмке	зат есім
сөну/сөндіру	етістік
сөре	зат есім
спорттық киім	зат есім
стақан	зат есім
су	зат есім
су құбыры	зат есім

сусабын	зат есім
су тасқыны	зат есім
суару	етістік
сурет	зат есім
сурет салу	етістік
суретке түсу/түсіру	етістік
суреттеу	етістік
суретші	зат есім
сусын	зат есім
суу	етістік
сушаруашылығы	зат есім
суық	сын есім
суық тию	етістік
сұйық	сын есім
сұйық май	зат есім
сұлу	сын есім
сұлулық	зат есім
сұмдық	зат есім/сын есім
сұр	сын есім
сұрақ	зат есім
сұрақ қою	етістік
сұраныс	зат есім
сұрау	етістік
сұхбат	зат есім
сүзбе	зат есім
сүзгі	зат есім
сүйек	зат есім
сүйел	зат есім
сүйеу	етістік
сүйкімді	сын есім
сүйреу	етістік
сүйікті	сын есім

сүңгу	етістік	сіздер	есімдік
сұрту/сұртину	етістік	сілекей	зат есім
сүт	зат есім	сілтеме	зат есім
сүт қатқан шай	зат есім	сіңлі	зат есім
сүт құйғыш (су/май)	зат есім	сіңу/сіңіру	етістік
сүтқоректі	зат есім	сіріңке	зат есім
сүю	етістік	T	
сызат	зат есім		
сызғыш	зат есім	Таба	зат есім
сызу	етістік	табақ	зат есім
сызық	зат есім	табан	зат есім
сызықша	зат есім	табанды	сын есім
сыйлау	етістік	табиғат	зат есім
сыйлы	сын есім	табиғи	сын есім
сыйлық	зат есім	табу	етістік
сымбатты	сын есім	табыс	зат есім
сын	зат есім	табыс көзі	зат есім
сынақ	зат есім	табыстау	етістік
сынау	етістік	тағайындау	етістік
сыни ойлау	етістік	тағам	зат есім
сыну/сындыру	етістік	тағдыр	зат есім
сыншы	зат есім	тағу	етістік
сынып	зат есім	тағы/тағы да	үстеу
сыныптас	зат есім	тағылымдама	зат есім
сыра	зат есім	таз	зат есім/сын есім
сырға	зат есім	таза	сын есім
сырғанау	етістік	тазалау/тазарту	етістік
сырткиім	зат есім	тақия	зат есім
сырты	көмекші сөз	тақпақ	зат есім
сыру	етістік	тақта	зат есім
сюю	етістік	тақтай	зат есім
сіз	есімдік	тақырып	зат есім
		тал	зат есім

талтүс	үстеу	тапсыру	етістік
талап	зат есім	тапсырыс	зат есім
талапкер	зат есім	тар	сын есім
талас	зат есім	таразы	зат есім
таласу	етістік	тарақ	зат есім
талғам	зат есім	таралым	зат есім
талдау	етістік	тарап	зат есім
талқандау	етістік	тарату/таралу	етістік
талқылау	етістік	тарау	етістік
талу	етістік	тарих	зат есім
талшық	зат есім	тарихи	сын есім
тамақ (дене мүшесі/ас)	зат есім	тармақ	зат есім
тамақтану	етістік	тарс	еліктеу
таман	шылау	тарта	шылау
тамашалау	етістік	тартпа	зат есім
тамшы	зат есім	тарту/тартылу	етістік
тамыз	зат есім	тартымды	сын есім
тамызу	етістік	тас	зат есім
тамыр	зат есім	тасбақа	зат есім
тану/таныту	етістік	тасжол	зат есім
танымал	сын есім	тастау	етістік
таныс	сын есім	тасу	етістік
танысу	етістік	тасымалдау	етістік
таң	зат есім	тасымалдаушы	зат есім
таң ата	үстеу	тату	сын есім/ етістік
таңғалу	етістік	тату-тәтті	сын есім
таңғы ас	зат есім	тау	зат есім
таңдану	етістік	тауар	зат есім
таңдау	етістік	тауар айналымы	зат есім
таңертең	үстеу	тауық	зат есім
таңқурай	зат есім	тауыс	зат есім
тапсырма	зат есім	таяз	сын есім

таяқ	зат есім	теңіз	зат есім
тәбет	зат есім	тербеу	етістік
тәжірибе	зат есім	терезе	зат есім
тәжірибелі	сын есім	терек	зат есім
тәлімгер	зат есім	терең	сын есім
тәпішке	зат есім	терлеу	етістік
тәрбие	зат есім	теру	етістік
тәрбиелі	сын есім	тері	зат есім
тәрбиеші	зат есім	тесу	етістік
тәрелке	зат есім	тесік	сын есім/зат есім
тәртіп	зат есім	тетік	зат есім
тәртіпті	сын есім	тиесілі	сын есім
тәрізді	модаль сөз	тиын	зат есім
тәтті	сын есім	тиімді	сын есім
тәуелді	сын есім	тиін	зат есім
тәуелсіздік	сын есім	тиіс/тиісті	модаль сөз
тәулік	зат есім	тию	етістік
тебу (шана/шаңғы/ доп)	етістік	тиянақты	сын есім
тегін	сын есім	тобық	зат есім
тегіс	сын есім	тоғай	зат есім
тегістеу	етістік	тоғыз	сан есім
тез	үстеу	тоғыз жүз-мың	сан есім
тек	зат есім/шылау	тоғызқұмалақ	зат есім
текке	үстеу	тоғыз-он	сан есім
тексеру	етістік	тоғызыншы	сан есім
тексеріс	зат есім	тозу	етістік
теледидар	зат есім	той	зат есім
темір	зат есім	тойлау	етістік
теміржол	зат есім	тойхана	зат есім
тең	үстеу	тоқ	сын есім
тең түсу	етістік	тоқаш	зат есім
теңдік/тепе-теңдік	зат есім	тоқсан	сан есім/зат есім

тоқсандай	сан есім	төлдеу	етістік
тоқсан-жүз	сан есім	төлемақы	зат есім
тоқсаннан	сан есім	төлеу	етістік
тоқсаныншы	сан есім	төлқұжат	зат есім
тоқтау	етістік	төмен	үстеу
тоқу	етістік	төмендеу/ төмендету	етістік
тоқылдақ	зат есім	төпли	зат есім
тоқыма	зат есім	төр	зат есім
тоқырау	етістік/зат есім	төраға	зат есім
толқу	етістік	төркін	зат есім
толтыру	етістік	төрт	сан есім
толу	етістік	төрт түлік мал	зат есім
толық	сын есім	төрт-бес	сан есім
тон	зат есім	төрт-бестен	сан есім
тонау	етістік	төртбұрыш	зат есім
тоңазытқыш	зат есім	төртеу	сан есім
тоңу	етістік	төртінші	сан есім
топ	зат есім	төсек	зат есім
топтама	зат есім	төтенше	үстеу
топырақ	зат есім	ту	зат есім
торғай	зат есім	туған (аға/әпке...)	етістік
тосап	зат есім	туған жер	зат есім
тосыннан	үстеу	туған күн	зат есім
тосынсый	зат есім	туралы	шылау
тотықұс	зат есім	турау	етістік
тою	етістік	туу	етістік
төбе	зат есім	туынды	зат есім
төгу	етістік	туыс/туысқан	зат есім
төзу	етістік	тұз	зат есім
төзім	зат есім	тұз салғыш (бұрыш/кант)	зат есім
төзімді	сын есім	тұздау	етістік
төл	зат есім		

тұқым	зат есім	түлкі	зат есім
тұлпар	зат есім	түн жарым	үстеу
тұман	зат есім	түн/түнде	зат есім
тұмау тию	етістік	түпнұсқа	зат есім
түншығу	етістік	түр	зат есім
тұңғыш	сын есім	түрлі түсті	сын есім
тұрақ	зат есім	түрме	зат есім
тұрақты	сын есім	түр-сипат	зат есім
тұрғын үй	зат есім	түрткі	зат есім
тұрмысқа шығу	етістік	түс	зат есім
тұрмыста	сын есім	түс көру	етістік
тұрмыстық	сын есім	түс/түсте	зат есім
тұру	етістік	түскі ас	зат есім
тұсаукесер	зат есім	түссіз	сын есім
тұтас	сын есім	түсу	етістік
тұтыну	етістік	түсіну	етістік
тұшпара	зат есім	түсінік	зат есім
тұщы	сын есім	түсінікті	сын есім
түбек	зат есім	түтін	зат есім
түбіртек	зат есім	түшкіру	етістік
түгелдей	үстеу	түю/түйілу	етістік
түгендеу	етістік	тығу	етістік
түзеу/түзету	етістік	тығыз	сын есім
түзу	сын есім	тыйым салу	етістік
түйе	зат есім	тым	үстеу
түйекұс	зат есім	тынығу	етістік
түйме	зат есім	тыныс алу	етістік
түймедақ	зат есім	тыныш	сын есім
түйреуіш	зат есім	тыныштық	зат есім
түкпір	зат есім	тыңайтқыш	зат есім
түкіру	етістік	тыңдалым	зат есім
түлек	зат есім	тыңдарман	зат есім

тыңдау	етістік
тырна	зат есім
тырнақ	зат есім
тырнау	етістік
тыртық	зат есім
тырысу	етістік
тышқан	зат есім
тігу	етістік
тізе	зат есім
тізім	зат есім
тік	сын есім
тікелей	үстеу
тіктөртбұрыш	зат есім
тіл	зат есім
тілек	зат есім
тілеу	етістік
тілші	зат есім
тілім	зат есім
тінтуір	зат есім
тіпті	үстеу
тіркеу/тіркелу	етістік
тіршілік ету	етістік
тіс	зат есім
тіс пастасы	зат есім
тіске басар	зат есім
тістеу	етістік

У

У	зат есім
уайымдау	етістік
уайым-қайғы	етістік
уақыт	зат есім
уақыт белдеуі	зат есім

уақытша	үстеу
уәде	зат есім
уәж	зат есім
уәждеме	зат есім
улау/улану	етістік
ушықтыру	етістік
уылдырық	зат есім

Ұ

Ұғу	етістік
ұғым	зат есім
ұжым	зат есім
ұзақ	сын есім
ұзару	етістік
ұзын	сын есім
ұзындық	зат есім
ұйқы	зат есім
ұйықтау	етістік
ұйым	зат есім
ұйымдастыру	етістік
ұйытқу	етістік
ұқсастық	зат есім
ұқыпты	сын есім
ұл	зат есім
ұлт	зат есім
ұлттық	сын есім
ұлы	сын есім
ұмтылу	етістік
ұмыту	етістік
ұмытшақ	сын есім
ұн	зат есім
ұнау/ұнату	етістік
ұпай	зат есім

ұрлау	етістік	үй	зат есім
ұрлық	зат есім	үйленбеген	етістік
ұрпақ	зат есім	үйленген	етістік
ұру	етістік	үйлену	етістік
ұрық	зат есім	үйлену тойы	зат есім
ұрыс/ұрыс-керіс	зат есім	үйлестіру	етістік
ұрысу	етістік	үйлесімді	сын есім
ұсақ	сын есім	үйрек	зат есім
ұста	зат есім	үйрену/үйрету	етістік
ұстаз	зат есім	үйірме	зат есім
ұстаным	зат есім	үкім	зат есім
ұстара	зат есім	үкімет	зат есім
ұстау	етістік	үлгеру	етістік
ұсыну	етістік	үлгі	зат есім
ұсыныс	зат есім	үлгі алу/тұту	етістік
ұту	етістік	үлес	зат есім
ұтымды	сын есім	үлес қосу	етістік
ұтыс	зат есім	үлкен	сын есім
ұшақ	зат есім	үміт	зат есім
ұшқыш	зат есім	үміткер	зат есім
ұшу	етістік	үміттену	етістік
ұя	зат есім	үндеу	етістік
ұялу	етістік	үнемдеу	етістік
ұялшақ	сын есім	үнемі	үстеу
ұят	зат есім	үрей	зат есім
Ү		үрлеу	етістік
Үгіт-насихат	зат есім	үстел	зат есім
үгіттеу	етістік	үстемдік	зат есім
үдеріс	зат есім	үсті	көмекші сөз
үздіксіз	сын есім	үстірт	зат есім/сын есім
үзу	етістік	үсу	етістік
үзіліс	зат есім	үтік	зат есім

үтіктеу	етістік
үш	сан есім
үшбұрыш	зат есім
үшеу	сан есім
үшкір	сын есім
үштен екі	сан есім
үш-төрт	сан есім
үш-үштен	сан есім
үшін	шылау
үшінші	сан есім

X

Хабар	зат есім
хабарлама	зат есім
хабарландыру	етістік/зат есім
хабарлау	етістік
хайуанаттар саябағы	зат есім
халық	зат есім
халық санағы	зат есім
халықаралық	сын есім
хат	зат есім
хат алмасу	етістік
хаттама	зат есім
хатшы	зат есім
хауыз	зат есім

Ш

Шабадан	зат есім
шабақ	зат есім
шабандоз	зат есім
шабу	етістік
шабыт	зат есім
шағала	зат есім

шағу	етістік
шағым	зат есім
шағын маркет	зат есім
шай	зат есім
шайнау	етістік
шайхана	зат есім
шақты	шылау
шақыру	етістік
шақырым	зат есім
шал	зат есім
шала	үстеу
шалбар	зат есім
шалқан	зат есім
шалқасынан	үстеу
шалқаю	етістік
шам	зат есім
шамадан тыс	
шамалы	шылау
шамамен	үстеу
шамасы	модаль сөз
шана	зат есім
шаншу	етістік
шанышқы	зат есім
шаң	зат есім
шаңғы	зат есім
шаңсорғыш	зат есім
шаңырақ	зат есім
шапалақтау	етістік
шапшаң	үстеу
шар	зат есім
шарап	зат есім
шарбақ	зат есім

шарт	зат есім	шеңбер	зат есім
шартты	сын есім	шет тілі	зат есім
шаруашылық	зат есім	шетел	зат есім
шаршау	етістік	шеше	зат есім
шаршы	зат есім	шешу	етістік
шатасу	етістік	шешім	зат есім
шатқал	зат есім	шие	зат есім
шатыр	зат есім	шикі	сын есім
шаш	зат есім	шикізат	зат есім
шаштараз	зат есім	шомылу	етістік
шашу	етістік	шортан	зат есім
шаю	етістік	шот/есепшот	зат есім
шәйнек	зат есім	шөл	зат есім
шәкірт	зат есім	шөлдеу	етістік
шәкіртақы	зат есім	шөп	зат есім
шебер	зат есім/сын есім	шулау	етістік
шеберлік	зат есім	шумақ	зат есім
шеберхана	зат есім	шұбат	зат есім
шегеру	етістік	шұғыл	үстеу
шегіну	етістік	шұғылдану	етістік
шегіртке	зат есім	шұжық	зат есім
шежіре	зат есім	шұлық	зат есім
шейін	шылау	шүберек	зат есім
шекара/шегара	зат есім	шыбын	зат есім
шексіз	сын есім	шығанақ	зат есім
шектесу	етістік	шығар	модаль сөз
шектеулі	сын есім	шығарма	зат есім
шелек	зат есім	шығармашылық	зат есім
шелпек	зат есім	шығарып салу	етістік
шемішке	зат есім	шығу	етістік
шен	зат есім	шығын	зат есім
шенеунік	зат есім	шығыс (бағыт/ құжат)	зат есім

шыдамды	сын есім
шыдау	етістік
шымшу	етістік
шымшық	зат есім
шын/шынайы	сын есім
шындық	зат есім
шынтақ	зат есім
шыны	зат есім
шынығу	етістік
шынында	модаль сөз
шырқау	етістік/сын есім
шырша	зат есім
шырын	зат есім
шыт	зат есім
шілде	зат есім
шілдеhana	зат есім
шіркін/шіркін-ай	одағай

Ы

Ыдыс	зат есім
ыдыс жуатын мәшине	зат есім
ыза	зат есім
ықшамаудан	зат есім
ылғал	сын есім
ылғи	үстеу
ымырт	үстеу
ынта	зат есім
ынталандыру	етістік
ыңғайлы	сын есім
ыңғайсыздану	етістік
ырғақ	зат есім
ыстық	сын есім
ыстықтау	етістік

ысу/ысыту	етістік
I	
Із	зат есім
ізденіс	зат есім
іздеу	етістік
ілгері	үстеу
ілгерілеу	етістік
ілу	етістік
іні	зат есім
іргетас	зат есім
ірі	сын есім
іріктеу	етістік
ірімшік	зат есім
іс	зат есім
іске/жүзеге асыру	етістік
іскер	зат есім/сын есім
іссапар	зат есім
ісу	етістік
ісік	зат есім
іш	зат есім
ішкиім	зат есім
ішек	зат есім
ішкі/сыртқы сауда	зат есім
ішкі/сыртқы істер	зат есім
ішу	етістік
іші	көмекші сөз
ішімдік	зат есім

Э

Электр көлігі	зат есім
---------------	----------

Я

Япырай/япырмай	одағай
----------------	--------

ТАҚЫРЫПТЫҚ ТІЗБЕ

Лексикалық
минимум

Сөз табы

1. Адам жеке тұлға ретінде

1.1. Адам және әлеумет

ат/есім	зат есім
аты-жөні	зат есім
тек (тегі)	зат есім
адам	зат есім
жыныс	зат есім
ер адам/еркек	зат есім
әйел	зат есім
кісі	зат есім
адамзат	зат есім
ұрпақ	зат есім
ұлт	зат есім
тіл	зат есім
қазақ	зат есім
туған жер	зат есім
ана тілі	зат есім
ру	зат есім
өмір	зат есім
балалық шақ	зат есім
сәби	зат есім
жас	зат есім/сын есім
қарт	зат есім/сын есім
кәрі	сын есім
балалық	зат есім
жастық	зат есім
кәрілік	зат есім
нәресте	зат есім
бөпе	зат есім

бала кез	зат есім
кемпір	зат есім
шал	зат есім
жасөспірім	сын есім/зат есім
ересек	сын есім/зат есім
жігіт/ер жігіт	зат есім
өмірбаян	зат есім
туу	етістік
болу	етістік
өмір сүру	етістік
үйлену	етістік
тұрмысқа шығу	етістік
қайтыс болу	етістік
еңбек ету	етістік
өсу/өсіру	етістік
жасару	етістік
кешіру	етістік
есею	етістік
қартаю	етістік
қолдау	етістік
тағдыр	зат есім
қария	зат есім
абырой	зат есім
тәрбие	зат есім
мүдде	зат есім
үдеріс	зат есім
сұлулық	зат есім
егіз	зат есім
дербес	сын есім
құнды	сын есім
кәмелеттік жас	зат есім
теңдік/тепе-теңдік	зат есім

еліктеу	етістік
бірігу	етістік
қалыптасу	етістік
мақтан тұту/ету	етістік
үлгі алу/тұту	етістік

1.2. Отбасы құндылықтары

ата	зат есім
әже	зат есім
ана	зат есім
әке	зат есім
ұл	зат есім
қыз	зат есім
күйеу	зат есім
отбасы	зат есім
ата-ана	зат есім
әке-шеше	зат есім
аға	зат есім
іні	зат есім
әпке	зат есім
қарындас	зат есім
сіңлі	зат есім
шеше	зат есім
жеңге	зат есім
жолдас	зат есім
бала	зат есім
немере	зат есім
көрші	зат есім
дос	зат есім
құрбы	зат есім
әріптес	зат есім
қонақ	зат есім
көмекші	зат есім
бай	сын есім/зат есім
кедей	сын есім/зат есім

үйленген	етістік
үйленбеген	етістік
тұрмыста	сын есім
үлкен	сын есім
кіші	сын есім
тату	сын есім
басқа	сын есім
тату-тәтті	сын есім
таныс	сын есім
кенже	сын есім/зат есім
тұңғыш	сын есім
ортаншы	сын есім
сыйлы	сын есім
бөлек	сын есім
бірдей	сын есім
көмектесу	етістік
ұнау/ұнату	етістік
таласу	етістік
амандасу	етістік
құшақтасу/құшақтау	етістік
қоштасу	етістік
ата-баба	зат есім
жеті ата	зат есім
шежіре	зат есім
туыс/туысқан	зат есім
ағайын	зат есім
ақсақал	зат есім
нағашы	зат есім
жиен	зат есім
бөле	зат есім
бажа	зат есім
абысын	зат есім
балдыз	зат есім
жезде	зат есім
күйеу бала	зат есім

келін	зат есім
немере аға (іні/ қарындас/сіңлі/ әпке)	зат есім
қайын (ата/ене/ аға...)	зат есім
туған (аға/әпке...)	етістік
төркін	зат есім
қайын жұрт	зат есім
құда/құдағи	зат есім
құда бала/құдаша	зат есім
жұбай/зайып	зат есім
қамқорлық	зат есім
насихаттау	етістік
кешірім	зат есім
ошақ	зат есім
ұят	зат есім
неке	зат есім
болмыс	зат есім
еркіндік	зат есім
қайырымдылық	зат есім
ауызбіршілік	зат есім
ерлік	зат есім
қадірлеу	етістік
аялау	етістік
қамтамасыз ету	етістік

1.3. Мереке, айтулы күндер

мейрам	зат есім
мереке	зат есім
мерейтой	зат есім
туған күн	зат есім
той	зат есім
үйлену тойы	зат есім
Наурыз мерекесі	зат есім
бата	зат есім

тілек	зат есім
жаңа жыл	зат есім
қыз ұзату	зат есім/етістік
қоныс той	зат есім
құрметті	сын есім
сыйлық	зат есім
тосынсый	зат есім
ашықхат	зат есім
гүлшоғы	зат есім
иіс	зат есім
сәлемдеме	зат есім
сарқыт	зат есім
естелік	зат есім
отшашу	зат есім
тойлау	етістік
құттықтау	етістік
шақыру	етістік
тілеу	етістік
қарсы алу	етістік
шығарып салу	етістік
сыйлау	етістік
құрметтеу	етістік
тойхана	зат есім
шайхана	зат есім
салт-дәстүр	зат есім
шілдехана	зат есім
құда түсу	етістік
төр	зат есім
атап өту	етістік

1.4. Сырт-келбет

аласа	сын есім
кішкентай	сын есім
сұлу	сын есім
әдемі	сын есім

сүйкімді	сын есім
сымбатты	сын есім
ұзын	сын есім
қысқа	сын есім
арық	сын есім
толық	сын есім
денелі	сын есім
ақ шашты	сын есім
бұйра	сын есім
көк көз	сын есім
секпіл	зат есім
әжім	зат есім
тыртық	зат есім
қал	зат есім
мең	зат есім
нәзік	сын есім
аққұба	сын есім
көрікті	сын есім
тартымды	сын есім
қара торы	сын есім
өру	етістік
тарау	етістік
буу	етістік
толу	етістік
арықтау	етістік
дене бітімі	зат есім
ажар	зат есім
таз	зат есім/сын есім
бұрым	зат есім
түр-сипат	зат есім

1.5. Қабілет, қасиет

ақылды	сын есім
ақымақ	сын есім
ерке	сын есім/зат есім

білімді	сын есім
әдепті	сын есім
тәртіпті	сын есім
тәрбиелі	сын есім
бұзық	сын есім
дөрекі	сын есім
салмақты	сын есім
сабырлы	сын есім
жалқау/еріншек	сын есім
әлсіз	сын есім
ашық (мінез)	сын есім
ақкөңіл	сын есім
жауапты	сын есім
мәдениетті	сын есім
мейірімді	сын есім
қайырымды	сын есім
қарапайым	сын есім
қатал	сын есім
қонақжай	сын есім
адал	сын есім
ұялшақ	сын есім
ұмытшақ	сын есім
шыдамды	сын есім
батыл	сын есім
батыр	сын есім/зат есім
ержүрек	сын есім
белсенді	сын есім
әйгілі	сын есім
еңбекқор	сын есім
көпшіл	сын есім
жағымды	сын есім
ұқыпты	сын есім
қорқақ	сын есім
қу	сын есім
пысық	сын есім

сезімтал	сын есім
сену	етістік
байыпты	сын есім
мықты	сын есім
қатыгез	сын есім
жан-жақты	сын есім
беделді	сын есім
тану/таныту	етістік
байсалды	сын есім
епті	сын есім
мұқият	сын есім/үстеу
тиянақты	сын есім
қызғаныш	зат есім
күйзеліс	зат есім
салақ	сын есім
парыз	зат есім
бәсеке	зат есім

1.6. Көңіл-күй, сезім, эмоция

қуану	етістік
ренжу	етістік
ашулану	етістік
жақсы көру	етістік
жек көру	етістік
шаршау	етістік
қорқу	етістік
ұрысу	етістік
сағыну	етістік
күшті	сын есім
бақытты	сын есім
көңілді	сын есім
сезім	зат есім
күй/қалып	зат есім
көңіл-күй	зат есім
махаббат	зат есім

достық	зат есім
рақат	зат есім
бақыт	зат есім
қуаныш	зат есім
қайғы	зат есім
адамгершілік	зат есім
жақсылық	зат есім
жамандық	зат есім
дұшпан	зат есім
шындық	зат есім
міндет	зат есім
әдет	зат есім
жауапкершілік	зат есім
уәде	зат есім
намыс	зат есім
әзіл/қалжың	зат есім
үміт	зат есім
құпия/сыр	зат есім
сенім	зат есім
өкініш	зат есім
ұрыс/ұрыс-керіс	зат есім
ыңғайлы	сын есім
лайықты	сын есім
әділ	сын есім
шын/шынайы	сын есім
қуанышты	сын есім
сенімді	сын есім
сүйікті	сын есім
ғажайып	сын есім/зат есім
өкіну	етістік
армандау	етістік
алаңдау	етістік
ойлау/ойлану	етістік
мұңаю	етістік
ұялу	етістік

мақтау/мақтану	етістік
шатасу	етістік
қалжыңдау	етістік
таңғалу	етістік
сүю	етістік
аяу	етістік
ғашық болу	етістік
күлу	етістік
жылау	етістік
әуес болу	етістік
жалығу	етістік
күлімдеу	етістік
әзілдеу	етістік
қалжың	зат есім
рақаттану	етістік
сезу	етістік
тамашалау	етістік
толқу	етістік
уайымдау	етістік
үміттену	етістік
ұғу	етістік
қалау	етістік
күмәндану	етістік
асығу	етістік
тастау	етістік
аңқау	сын есім
ыңғайсыздану	етістік
қырсығу	етістік
айыптау	етістік
қобалжу	етістік
таңдану	етістік
тырысу	етістік
созу	етістік
уайым-қайғы	етістік
кінә	зат есім

әділет	зат есім
ант	зат есім
ар	зат есім
үрей	зат есім
ыза	зат есім
сағыныш	зат есім
ашу (ыза)	зат есім
борыш	зат есім
сызат	зат есім
төзім	зат есім
сатқындық	зат есім

1.7. Қимыл-қозғалыс, әрекет

қайтару	етістік
кұру	етістік
алмасу	етістік
жоғалу/жоғалту	етістік
қызу	етістік
асу/асыру	етістік
жану	етістік
шашу	етістік
аңғару	етістік
айдау	етістік
жүздесу	етістік
үрлеу	етістік

1.8. Адам ағзасы. Денсаулық

дене/тән	зат есім
бас	зат есім
маңдай	зат есім
шаш	зат есім
бет (адамның беті)	зат есім
мойын	зат есім
тамақ (дене мүшесі)	зат есім
көз	зат есім
қас	зат есім

кірпік	зат есім	иық	зат есім
мұрын	зат есім	сүйек	зат есім
ауыз	зат есім	кеуде	зат есім
ерін	зат есім	жауырын	зат есім
иек	зат есім	ес (жады)	зат есім
тіс	зат есім	ми	зат есім
сақал	зат есім	жүйке	зат есім
мұрт	зат есім	қан айналымы	зат есім
құлақ	зат есім	қантамыр	зат есім
қол	зат есім	қан қысымы	зат есім
саусақ	зат есім	дәрі	зат есім
білек	зат есім	дәрумен	зат есім
тырнақ	зат есім	денсаулық	зат есім
бармақ	зат есім	жедел жәрдем	зат есім
алақан	зат есім	науқас	зат есім
аяқ	зат есім	жолдама	зат есім
табан	зат есім	анықтама	зат есім
өкше	зат есім	бетперде	зат есім
бақай	зат есім	шағым	зат есім
бой	зат есім	кеңес	зат есім
күш/күш-қуат	зат есім	екпе	зат есім
іш	зат есім	тізім	зат есім
қарын	зат есім	зертхана	зат есім
бел	зат есім	жара/жарақат	зат есім
арқа	зат есім	ісік	зат есім
тізе	зат есім	у	зат есім
бауыр	зат есім	қызу өлшегіш	зат есім
бүйрек	зат есім	сау	сын есім
жүрек	зат есім	нашақорлық	зат есім
өкпе	зат есім	жұқпалы ауру	зат есім
асқазан	зат есім	ауыру	етістік
қан	зат есім	дұрыс тамақтану	
тері	зат есім	жазылу (дәрігерге/ аурудан жазылу)	етістік
дене мүшесі	зат есім	жөтелу	етістік
ағза	зат есім		

терлеу	етістік
тұмау тию	етістік
өлшеу	етістік
асқыну	етістік
тұншығу	етістік
суық тию	етістік
қабылдау	етістік
улау/улану	етістік
талу	етістік
есту	етістік
ауру жұғу	етістік
ине салу	етістік
ауру (адам)	зат есім
жұдырық	зат есім
қолтық	зат есім
өт	зат есім
ішек	зат есім
шынтақ	зат есім
тобық	зат есім
жақ	зат есім
қаңқа	зат есім
бұлшық ет	зат есім
дерт/сырқат	зат есім
аман-есен	сын есім
мүгедек	зат есім/сын есім
тыныс алу	етістік
ас қорыту жолдары	зат есім
күтім	зат есім
жөтел	зат есім
сілекей	зат есім
қотыр	зат есім
безеу	зат есім
сүйел	зат есім
ем-шара	зат есім
жақпамай	зат есім

сараптама	зат есім
тексеріс	зат есім
созылмалы	сын есім
маусымдық	сын есім
төзімді	сын есім
әлсіреу	етістік
өршу	етістік
алдын алу	етістік
оқшаулану	етістік
құсу	етістік
мазалау	етістік
түшкіру	етістік
қышу	етістік
қасу	етістік
түкіру	етістік
шаю	етістік
ісу	етістік
тамызу	етістік
қызару	етістік
шаншу	етістік
солқылдау	етістік
түйю/түйілу	етістік
шыдау	етістік
тию	етістік
сипау/сипалау	етістік
қағу	етістік
қанау	етістік
жыру	етістік
сыру	етістік
тырнау	етістік
сүйеу	етістік
ұру	етістік
шымшу	етістік
тарту/тартылу	етістік
құрғау	етістік

кему

етістік

1.9. Мамандық және кәсіп

қызмет	зат есім
жұмыс	зат есім
мұғалім	зат есім
дәрігер	зат есім
аудармашы	зат есім
жүргізуші	зат есім
сатушы	зат есім
биші	зат есім
әнші	зат есім
аспаз	зат есім
суретші	зат есім
өрт сөндіруші	зат есім
тәрбиеші	зат есім
даяшы	зат есім
оқытушы	зат есім
ғалым	зат есім
ұшқыш	зат есім
заңгер	зат есім
саяхатшы	зат есім
жаттықтырушы	зат есім
есепші	зат есім
шаштараз	зат есім
басшы	зат есім
жетекші	зат есім/сын есім
маман	зат есім
жұмысшы	зат есім
мемлекеттік	зат есім
қызметші	зат есім
хатшы	зат есім
орынбасар	зат есім
әкім	зат есім
жеке кәсіпкер	зат есім
зейнеткер	зат есім

ән

зат есім

би

зат есім

көлік

зат есім

сурет

зат есім

өрт

зат есім

ине

зат есім

жіп

зат есім

құрылыс

зат есім

арман

зат есім

мақсат

зат есім

еңбек

зат есім

шебер

зат есім/сын есім

тәжірибе

зат есім

лауазым

зат есім

әкімшілік

зат есім

бастық

зат есім

меңгеруші

зат есім

басшылық

зат есім

басқарма

зат есім

қызметкер

зат есім

саясаткер

зат есім

жасау/істеу

етістік

жұмыс істеу

етістік

ән айту

етістік

емдеу/емделу

етістік

аудару

етістік

тігу

етістік

тоқу

етістік

пісу/пісіру

етістік

сурет салу

етістік

сөну/сөндіру

етістік

билеу

етістік

ұстау

етістік

дайындау/дайындалу

етістік

қарау

етістік

іздеу	етістік
қиын	үстеу/сын есім
оңай	үстеу/сын есім
қауіпті	сын есім
танымал	сын есім
белгілі	сын есім
сауатты	сын есім
тілші	зат есім
елші	зат есім
балықшы	зат есім
зергер	зат есім
ғарышкер	зат есім
мейіргер	зат есім
іскер	зат есім/сын есім
ұста	зат есім
мұнайшы	зат есім
кәсіп	зат есім
іс	зат есім
кәсіби	сын есім
білікті	сын есім
тәжірибелі	сын есім
ұжым	зат есім
бірлестік	зат есім
тарап	зат есім
жиын/жиналыс	зат есім
хаттама	зат есім
заңды тұлға	зат есім
кәсіпкер	зат есім
кенші	зат есім
құрылтайшы	зат есім
шығын	зат есім
біліктілік	зат есім
мақтаныш	зат есім
бедел	зат есім
мансап	зат есім

мүмкіндік	зат есім
бәсекелестік	зат есім
бақталастық	зат есім
келешек	зат есім
әкімдік	зат есім
нарықтық	сын есім
ауқымды	сын есім
алпауыт	сын есім
мойындау	етістік
құлдырау	етістік
жылжу	етістік
қаржыландыру	етістік
зандастыру	етістік

1.10. Тағам атаулары. Дұрыс тамақтану

тамақ/ас	зат есім
ас мәзірі	зат есім
тағам	зат есім
азық-түлік	зат есім
өнім	зат есім
жеміс-жидек	зат есім
алма	зат есім
алмұрт	зат есім
құлпынай	зат есім
таңқурай	зат есім
қарақат	зат есім
шие	зат есім
жүзім	зат есім
қарбыз	зат есім
қауын	зат есім
өрік	зат есім
мейіз	зат есім
көкөніс	зат есім
пияз	зат есім
қызанақ	зат есім

сәбіз	зат есім	балмұздақ	зат есім
қияр	зат есім	сусын	зат есім
картоп	зат есім	шырын	зат есім
аскөк	зат есім	бөтелке	зат есім
сарымсақ	зат есім	тапсырыс	зат есім
саңырауқұлақ	зат есім	дәмді	сын есім
бұрыш	зат есім	ащы	сын есім
май	зат есім	тәтті	сын есім
шай	зат есім	қышқыл	сын есім
сұйық	сын есім	тұщы	сын есім
қою	сын есім	жұмсақ	сын есім
су	зат есім	қатты	сын есім
сүт	зат есім	ботқа	зат есім
айран	зат есім	шемішке	зат есім
ірімшік	зат есім	дәмдеуіш	зат есім
қымыз	зат есім	сағыз	зат есім
шұбат	зат есім	от	зат есім
қаймақ	зат есім	күю	етістік
ет/қазақша ет	зат есім	күю	етістік
бауырсақ	зат есім	турау	етістік
палау	зат есім	куыру	етістік
куырдақ	зат есім	кесу	етістік
шұжық	зат есім	кебу/кептіру	етістік
сорпа	зат есім	еру/еріту	етістік
көже	зат есім	жылу/жылыту	етістік
тұз	зат есім	қату/қатыру	етістік
ұн	зат есім	шөлдеу	етістік
нан	зат есім	қарны ашу	етістік
күріш	зат есім	қарны тою	етістік
қант	зат есім	иіскеу	етістік
жұмыртқа	зат есім	сатып алу	етістік
дана (саны)	зат есім	сату	етістік
тілім	зат есім	жеу	етістік
келі	зат есім	ішу	етістік
кәмпит	зат есім	әкелу	етістік

апару	етістік
жеткізу	етістік
таразы	зат есім
көмірсу	зат есім
ақуыз	зат есім
құрма	зат есім
қызылша	зат есім
баялды	зат есім
жуа	зат есім
қарақұмық	зат есім
қырыққабат/ орамжапырақ	зат есім
асқабақ	зат есім
жүгері	зат есім
қамыр	зат есім
бәліш	зат есім
құймақ	зат есім
тоқаш	зат есім
сүзбе	зат есім
құрт	зат есім
жаңғақ	зат есім
тосап	зат есім
кілегей	зат есім
қатық	зат есім
бал	зат есім
сұйық май	зат есім
көк шай	зат есім
сүт қатқан шай	зат есім
минералды су	зат есім
арақ	зат есім
шарап	зат есім
сыра	зат есім
қазы-қарта	зат есім
лағман	зат есім
мәңті	зат есім

кәуап	зат есім
тұшпара	зат есім
тіске басар	зат есім
уылдырық	зат есім
аш	сын есім
тоқ	сын есім
тәбет	зат есім
пайдалы	сын есім
зиян	сын есім
мерзімі өткен	етістік
майлы	сын есім
шикі	сын есім
піскен	етістік
езу	етістік
жағу (от/май)	етістік
қайнау/қайнату	етістік
бұқтыру	етістік
қызмет көрсету	етістік
орау	етістік
тамақтану	етістік
аршу	етістік
тістеу	етістік
жұту	етістік
төгу	етістік
тұздау	етістік
ұсыну	етістік
тегістеу	етістік
мыжу	етістік
илеу	етістік
жаю	етістік
қазу	етістік
науат	зат есім
бума	зат есім
ауызсу	зат есім
шелпек	зат есім

талшық	зат есім
жасуша	зат есім
ішімдік	зат есім
зат алмасу	зат есім
өмір сүру салты	зат есім
артық салмақ	
тату (дәм)	етістік
ашу (тамақ/нан)	етістік
ауыз тию	етістік
ет асу	етістік
қақтау	етістік
тою	етістік
шайнау	етістік
жаңғыру	етістік
сіңу/сіңіру	етістік
қарсы болу/тұру	етістік
тозу	етістік
салмақ тастау	етістік
құтылу	етістік
төзу	етістік
көну	етістік
өңдеу	етістік

1.11. Сән, сауда

баскиім	зат есім
сырткиім	зат есім
аяқкиім	зат есім
киім/киім-кешек	зат есім
тон	зат есім
күрте	зат есім
кәстөм	зат есім
жейде	зат есім
көйлек	зат есім
шалбар	зат есім
шұлық	зат есім

етік	зат есім
қалта	зат есім
көзілдірік	зат есім
сырға	зат есім
моншақ	зат есім
сақина	зат есім
қолшатыр	зат есім
сапалы	сын есім
қымбат	сын есім
арзан	сын есім
қалың	сын есім
жұқа	сын есім
баға	зат есім
ақша	зат есім
төлеу	етістік
тегін	сын есім
айырбастау	етістік
кезек	зат есім
түс	зат есім
өлшем	зат есім
кию	етістік
шешу	етістік
жарасу	етістік
кір/лас	сын есім
қызыл	сын есім
қара	сын есім
көк	сын есім
жасыл	сын есім
ақ	сын есім
күлгін	етістік
сұр	сын есім
сары	сын есім
қоңыр	сын есім
белдемше	зат есім
бәтеңке	зат есім

төпли	зат есім
қолғап	зат есім
қалпақ	зат есім
белдік/белбеу	зат есім
жең	зат есім
жаға	зат есім
түйме	зат есім
бау	зат есім
әмиян	зат есім
мата	зат есім
жібек	зат есім
шыт	зат есім
тоқыма	зат есім
мақта	зат есім
былғары	зат есім
алқа	зат есім
маржан	зат есім
күміс	зат есім/сын есім
алтын	зат есім/сын есім
темір	зат есім
әтір	зат есім
науқан	зат есім
топтама	зат есім
сауда	зат есім
жеңілдік	зат есім
сарғыш	сын есім
ақшыл	сын есім
алқызыл	сын есім
ашық түс	
соңғы	сын есім
күзгі	сын есім
жазғы	сын есім
қысқы	сын есім
көктемгі	сын есім
себу (әтір/дән)	етістік

қою (әрекет)	етістік
тағу	етістік
салыстыру	етістік
біту	етістік
ақылы	сын есім
түбіртек	зат есім
ұсақ	сын есім
ірі	сын есім
сән	зат есім
спорттық киім	зат есім
пәлте	зат есім
бешпет/бешпент	зат есім
тақия	зат есім
кеудеше	зат есім
етек	зат есім
балақ	зат есім
ішкиім	зат есім
білезік	зат есім
тәпішке	зат есім
түйреуіш	зат есім
сәнді	сын есім
қолжетімді	сын есім
жыртық	сын есім/зат есім
тесік	сын есім/зат есім
мамық	зат есім/сын есім
мөлдір	сын есім
түссіз	сын есім
үнемдеу	етістік
жырту	етістік
тесу	етістік
сауда жасау	етістік
киім үлгісі	зат есім
сән апталығы	зат есім
сән үйі	зат есім
сәнгер	зат есім

нақыш	зат есім
шүберек	зат есім
бөрік	зат есім
үйлесімді	сын есім
ала	сын есім
боз	сын есім
жарнамалау	етістік
тоқырау	етістік/зат есім
тасымалдау	етістік
жаңару	етістік

1.12. Баспана, құрылыс

аймақ	зат есім
өлке	зат есім
облыс	зат есім
ауыл	зат есім
қала	зат есім
астана	зат есім
аудан	зат есім
ықшамаудан	зат есім
даңғыл	зат есім
көше	зат есім
мекенжай	зат есім
алаң	зат есім
ғимарат	зат есім
дүкен	зат есім
шағын маркет	зат есім
базар	зат есім
кітапхана	зат есім
мектеп	зат есім
балабақша	зат есім
мейрамхана	зат есім
шеберхана	зат есім
дәріхана	зат есім
аурухана	зат есім

емхана	зат есім
дәмхана	зат есім
асхана	зат есім
дәретхана	зат есім
монша	зат есім
саябақ	зат есім
үй	зат есім
көпқабатты	сын есім
аула	зат есім
жатақхана	зат есім
тұрғын үй	зат есім
іргетас	зат есім
қақпа	зат есім
пошта	зат есім
хайуанаттар саябағы	зат есім
тұрақ	зат есім
хауыз	зат есім
пәтер	зат есім
бөлме	зат есім
баспалдақ	зат есім
қабат	зат есім
жатын бөлме	зат есім
төсек	зат есім
көрпе	зат есім
жастық (зат)	зат есім
себет	зат есім
кереует	зат есім
ұйқы	зат есім
асүй	зат есім
ыдыс	зат есім
пышақ	зат есім
шанышқы	зат есім
қасық	зат есім
қазан (ыдыс)	зат есім
дастарқан	зат есім

шәйнек	зат есім
тәрелке	зат есім
кесе	зат есім
таба	зат есім
ожау	зат есім
стақан	зат есім
табақ	зат есім
ыдыс жуатын мәшине	зат есім
қақпақ	зат есім
тақтай	зат есім
ашқыш	зат есім
сүзгі	зат есім
кәстрөл	зат есім
қалып (нан/бәліш)	зат есім
тұз салғыш (бұрыш/ қант)	зат есім
сүт құйғыш (су/май)	зат есім
сіріңке	зат есім
оттық	зат есім
майлық	зат есім
алжапқыш	зат есім
қонақ бөлме	зат есім
жуынатын бөлме	зат есім
сабын	зат есім
сусабын	зат есім
тіс пастасы	зат есім
тарақ	зат есім
орамал	зат есім
ұстара	зат есім
су құбыры	зат есім
иіссу	зат есім
опа	зат есім
далап	зат есім
төбе	зат есім

қабырға	зат есім
бұрыш (заттың бұрышы)	зат есім
терезе	зат есім
перде	зат есім
есік	зат есім
еден	зат есім
жер үй	зат есім
дәліз	зат есім
кіреберіс	зат есім
шатыр	зат есім
бақ/бақша	зат есім
жол белгісі	зат есім
бағдаршам	зат есім
көпір	зат есім
кептеліс	зат есім
аялдама	зат есім
тасжол	зат есім
бағыт	зат есім
теледидар	зат есім
ауабаптағыш	зат есім
қысқа толқынды пеш	зат есім
тоңазытқыш	зат есім
кір жуғыш мәшине	зат есім
шаңсорғыш	зат есім
үтік	зат есім
жиһаз	зат есім
үстел	зат есім
айна	зат есім
сөре	зат есім
шам	зат есім
сағат	зат есім
құмыра	зат есім
кілем	зат есім

киім ілгіш	зат есім	кету	етістік
сандық	зат есім	ілу	етістік
жайлы	сын есім	сұрту/сұртіну	етістік
ауыр	сын есім	қуаттау	етістік
жеңіл	сын есім	бұзу	етістік
биік	сын есім	үтіктеу	етістік
кең	сын есім	түс көру	етістік
ескі	сын есім	реттеу	етістік
жаңа	сын есім	қыру/қырыну	етістік
таза	сын есім	оң жақ	
бос	сын есім	сол жақ	
өткір	сын есім	арба	зат есім
тар	сын есім	кәріз жүйесі	зат есім
үшкір	сын есім	жер телімі	зат есім
зат	зат есім	үлес	зат есім
кілт	зат есім	жылжымайтын мүлік	зат есім
құлып	зат есім	сауда орталығы	зат есім
тартпа	зат есім	арық (су ағатын)	зат есім
шелек	зат есім	кірпіш	зат есім
шыны	зат есім	аумақ	зат есім
әйнек	зат есім	өңір	зат есім
отын	зат есім	шарбақ	зат есім
қорап	зат есім	көшет	зат есім
ойыншық	зат есім	гүлзар	зат есім
жәшік	зат есім	мүлік	зат есім
әткеншек	зат есім	құрал-жабдық	зат есім
қуыршақ	зат есім	жертөле	зат есім
шомылу	етістік	аспалы шам	зат есім
тазалау/тазарту	етістік	ажыратқыш	зат есім
жинау	етістік	қоныс аудару	етістік
жөндеу	етістік	көгалдандыру	етістік
бұру/бұрылу	етістік	абаттандыру	етістік
аралау	етістік	жабдықтау	етістік
жуу	етістік		
қалу	етістік		

2. Адам және қоғам

2.1. Мемлекет және дәстүрлі қоғамдық құрылыс

ел	зат есім
Отан	зат есім
мемлекет	зат есім
рәміз	зат есім
ту	зат есім
елтаңба	зат есім
әнұран	зат есім
дүниежүзі	зат есім
мекеме	зат есім
Қазақстан Республикасы	зат есім
тәуелсіздік	сын есім
одақ	зат есім
халық	зат есім
жұрт	зат есім
билік	зат есім
үкімет	зат есім
әскер	зат есім
саясат	зат есім
дін	зат есім
кеден	зат есім
заң	зат есім
іссапар	зат есім
соғыс	зат есім
бейбітшілік	зат есім
жарылыс	зат есім
құқық бұзушылық	зат есім
ұрлық	зат есім
құқық	зат есім
жаза	зат есім
қылмыс	зат есім

ұйым	зат есім
қоршаған орта	зат есім
айнала	зат есім
жеке тұлға	зат есім
азамат	зат есім
қылмыскер	зат есім
қорғаушы	зат есім
жәбірленуші	зат есім
халықаралық	сын есім
азаматтық	сын есім/зат есім
ұлттық	сын есім
ресми	сын есім
бейресми	сын есім
әскери	сын есім
саяси	сын есім
діни	сын есім
бейбіт	сын есім
тағайындау	етістік
рұқсат беру	етістік
тыйым салу	етістік
жару/жарылу	етістік
ату	етістік
басқару	етістік
меңгеру	етістік
ұрлау	етістік
тонау	етістік
жазалау	етістік
халық санағы	зат есім
ішкі/сыртқы істер	зат есім
құрылым	зат есім
үкім	зат есім
күдікті	сын есім/зат есім
әділетсіздік	зат есім
түрме	зат есім
жала	зат есім

жемқорлық/ парақорлық	зат есім
тетік	зат есім
ақау	зат есім
үстемдік	зат есім
белгі	зат есім
көпшілік	зат есім
тармақ	зат есім
қозғалыс	зат есім
түрткі	зат есім
насихат	зат есім
ақиқат	зат есім
оқ	зат есім
қару/қару-жарақ	зат есім
қошемет	зат есім
жағдай/жағдаят	зат есім
қолбасшы	зат есім
зандылық	зат есім
салғырт	зат есім/сын есім
бірлік	зат есім
кедергі	зат есім
кепілдік	зат есім
өркениет	зат есім
шен	зат есім
мәлімдеме	зат есім
үгіт-насихат	зат есім
серіктестік	зат есім
қауымдастық	зат есім
қоғамдастық	зат есім
талас	зат есім
отандас	зат есім
қауіп-қатер	зат есім
қарым-қатынас	зат есім
із	зат есім
сайлаушы	зат есім

көш	зат есім
шенеунік	зат есім
айқын	сын есім
зайырлы	сын есім
біржақты	сын есім
жарқын	сын есім
тиесілі	сын есім
қомақты	сын есім
сұмдық	зат есім/сын есім
алауыз	сын есім
шектеулі	сын есім
қатаң	сын есім
жанама	сын есім
көшпелі/көшпенді	сын есім
үгіттеу	етістік
үндеу	етістік
ушықтыру	етістік
біріздендіру	етістік
өркендеу	етістік
жандану	етістік
кеңею	етістік
көркею/көркейту	етістік

2.2. Экономика

айыппұл	зат есім
төлемақы	зат есім
несие	зат есім
пайыз	зат есім
сатылым	зат есім
қаржы	зат есім
қор	зат есім
валюта бағамы	зат есім
ақша айналымы	зат есім
жеке куәлік	зат есім
куәлік	зат есім

құжат	зат есім
төлқұжат	зат есім
тауар	зат есім
ішкі/сыртқы сауда	зат есім
сұраныс	зат есім
тауар айналымы	зат есім
кәсіпорын	зат есім
тиын	зат есім
пайда	зат есім
табыс	зат есім
салық	зат есім
шикізат	зат есім
құпия сөз	зат есім
жекеменшік	зат есім
кеңесші	зат есім
зауыт	зат есім
өндіріс	зат есім
өнеркәсіп	зат есім
мұнай	зат есім
қазба байлық	зат есім
кен орны	зат есім
көмір	зат есім
отандық өнім	зат есім
шаруашылық	зат есім
малшаруашылығы	зат есім
сушаруашылығы	зат есім
егіншаруашылығы	зат есім
жаһандық	сын есім
бәсекеге қабілетті	сын есім
шот/есепшот	зат есім
арту	етістік
егістік	зат есім
арамшөп	зат есім
жайлау	зат есім
нарық	зат есім

құн	зат есім
кіріс (ақша/құжат)	зат есім
шығыс (ақша/құжат)	зат есім
шәкіртақы	зат есім
жинақ	зат есім
жәрдемақы	зат есім
өтемақы	зат есім
табыс көзі	зат есім
меншік	зат есім
тасымалдаушы	зат есім
дағдарыс	зат есім
көрсеткіш	зат есім
қарқынды	сын есім
бейтарап	сын есім
сақтандыру	етістік
жұмыспен қамту	етістік
дауыс беру	етістік
үйлестіру	етістік
бағу	етістік

2.3. Білім-ғылым, ғылыми үдеріс

білім	зат есім
ғылым	зат есім
оқу	етістік
ақыл	зат есім
ой	зат есім
сана	зат есім
сабақ	зат есім
дыбыс	зат есім
әріп	зат есім
буын	зат есім
жуан	сын есім
жіңішке	сын есім
сөз	зат есім
сөйлем	зат есім

мәтін	зат есім	ереже	зат есім
кітап	зат есім	үлгі	зат есім
оқулық	зат есім	тапсырма	зат есім
сөздік	зат есім	сабақ кестесі	зат есім
дәптер	зат есім	оқушы	зат есім
күнделік	зат есім	сыныптас	зат есім
бет	зат есім	топ	зат есім
бояу	зат есім/етістік	жұп	зат есім
сызғыш	зат есім	орын	зат есім
өшіргіш	зат есім	үйрену/үйрету	етістік
қарындаш	зат есім	жазу	етістік
қайшы	зат есім	сызу	етістік
қағаз	зат есім	салу	етістік
қалам	зат есім	жапсыру	етістік
желім	зат есім	қию	етістік
қоқыс	зат есім	санау	етістік
сөмке	зат есім	жаттығу жасау	етістік
орындық	зат есім	орындау	етістік
тақта	зат есім	түсіну	етістік
сынып	зат есім	білу	етістік
қоңырау	зат есім	табу	етістік
әліппе	зат есім	көру/көрсету	етістік
қазақ тілі	зат есім	деу	етістік
әдебиет	зат есім	сөйлеу	етістік
тарих	зат есім	айту	етістік
дүниетану	зат есім	сұрау	етістік
жаратылыстану	зат есім	қайталау	етістік
көркем еңбек	зат есім	түзеу/түзету	етістік
орыс тілі	зат есім	тексеру	етістік
ағылшын тілі	зат есім	тыңдау	етістік
дене шынықтыру	зат есім	бастау	етістік
әңгіме	зат есім	аяқтау	етістік
ертегі	зат есім	кешігу	етістік
сұрақ	зат есім	кездесу	етістік/зат есім
жауап	зат есім	ойнау	етістік

танысу	етістік
тұру	етістік
отыру	етістік
жүру	етістік
жату	етістік
кіру	етістік
шығу	етістік
ұмыту	етістік
ашу	етістік
жабу	етістік
беру	етістік
алу (математикалық амал/ әрекет)	етістік
қосу (математикалық амал/әрекет)	етістік
азаю/азайту	етістік
ену/енгізу	етістік
қосымша	зат есім/сын есім
тәртіп	зат есім
қате	сын есім
ойын	зат есім
доп	зат есім
қызық	сын есім
жақсы	сын есім
жаман	сын есім
тыныш	сын есім
шулау	етістік
түрлі түсті	сын есім
сан	зат есім
рет	зат есім
нөмір	зат есім
бөлшек	зат есім
бөлік	зат есім
дөңгелек	зат есім
төртбұрыш	зат есім

үшбұрыш	зат есім
шеңбер	зат есім
үйірме	зат есім
бор	зат есім
анықтау	етістік
жаттау	етістік
тапсыру	етістік
жалғау/жалғастыру	етістік
хабарлау	етістік
таңдау	етістік
белгілеу	етістік
сақтау	етістік
сәйкестендіру	етістік
өтіну	етістік
байқау	етістік/зат есім
толтыру	етістік
есептеу	етістік
есте сақтау	етістік
еске түсіру	етістік
оқу орны	зат есім
орта/жоғары білім	
емтихан	зат есім
сұхбат	зат есім
ақпарат	зат есім
өтініш	зат есім
дәрісхана	зат есім
шет тілі	зат есім
саясаттану	зат есім
қоғамтану	зат есім
әлеуметтану	зат есім
сала	зат есім
пән	зат есім
баяндама	зат есім
қорытынды	зат есім
нәтиже	зат есім

шешім	зат есім	тіктөртбұрыш	зат есім
бағдарлама	зат есім	көпбұрыш	зат есім
бастауыш	зат есім	сызық	зат есім
тақырып	зат есім	шар	зат есім
ұғым	зат есім	түзу	сын есім
мазмұн	зат есім	қисық	сын есім
мән/мағына	зат есім	домалақ	сын есім
түсінік	зат есім	қуыс	сын есім
болжам	зат есім	тік	сын есім
ұстаным	зат есім	көлденең	сын есім
дәлел	зат есім	ирек	сын есім
мысал	зат есім	қашықтық	зат есім
мәлімет	зат есім	ұзындық	зат есім
келісім	зат есім	шақырым	зат есім
сын	зат есім	мөлшер	зат есім
негіз	зат есім	биіктік	зат есім
себеп	зат есім	шексіз	сын есім
шарт	зат есім	қалыңдық	зат есім
сынақ	зат есім	тоғызқұмалақ	зат есім
ізденіс	зат есім	сөзжұмбақ	зат есім
ұсыныс	зат есім	алғыс	зат есім
мінездеме	зат есім	ғылыми	сын есім
ерекшелік	зат есім	күрделі	сын есім
қажеттілік	зат есім	жүйелі	сын есім
қарбалас	зат есім	тұрақты	сын есім
түпнұсқа	зат есім	бейіндік	сын есім
құндылық	зат есім	өтірік	сын есім/зат есім
көзқарас	зат есім	маңызды	сын есім
атақ/даңқ	зат есім	өзекті	сын есім
көлем	зат есім	негізгі	сын есім
салмақ	зат есім	тиімді	сын есім
есеп	зат есім	нақты	сын есім
сызықша	зат есім	анық	сын есім
пішін	зат есім	жаңашыл	сын есім
шаршы	зат есім	шартты	сын есім

тәуелді	сын есім
орташа	сын есім
кәдімгі	сын есім
алдыңғы қатарлы	сын есім
еңбегі сіңген	етістік
кездейсоқ	сын есім
бақылау	етістік
жіберу	етістік
сипаттау	етістік
сұрақ қою	етістік
жауап беру	етістік
алғыс айту/білдіру	етістік
түгендеу	етістік
зерттеу	етістік
дәлелдеу	етістік
талдау	етістік
талқылау	етістік
ескеру/ескерту	етістік
санасу	етістік
пайдалану	етістік
соғу	етістік
сыю	етістік
жою	етістік
өту	етістік
өзгеру	етістік
айналу	етістік
көтеру	етістік
беку/бекіту	етістік
күшею	етістік
зақымдау	етістік
төмендеу/төмендету	етістік
тарату/таралу	етістік
қирау/қирату	етістік
қарастыру	етістік
қысқару	етістік

ұзару	етістік
нақтылау	етістік
көбею/көбейту	етістік
бөлу	етістік
босау	етістік
ауысу/ауыстыру	етістік
тоқтау	етістік
көшіру	етістік
тығу	етістік
кірісу	етістік
шәкірт	зат есім
ұстаз	зат есім
тәлімгер	зат есім
тағылымдама	зат есім
сауал	зат есім
түлек	зат есім
талапкер	зат есім
дәреже	зат есім
талап	зат есім
балама	зат есім/сын есім
атау	зат есім/етістік
құзыреттілік	зат есім
әзірлеуші	зат есім
қағида/қағидат	зат есім
уәждеме	зат есім
түр	зат есім
емле	зат есім
көркемжазу	зат есім
ғұлама	зат есім
ойшыл	сын есім/зат есім
өнеге	зат есім
өнертабыс	зат есім
дәріс	зат есім
оқылым	зат есім
жазылым	зат есім

тыңдалым	зат есім
айтылым	зат есім
бос орын	зат есім
амал	зат есім
айла	зат есім
сопақ	сын есім
күндізгі/кешкі бөлім	
пысықтау	етістік
зерделеу	етістік
ұмтылу	етістік
суреттеу	етістік
ынта	зат есім
руханият	зат есім
орынды	сын есім
жетік	сын есім
тұтас	сын есім
үздіксіз	сын есім
оңтайлы	сын есім
данышпан	зат есім/сын есім
әмбебап	сын есім
алғыр	сын есім
жасампаз	сын есім
ұтымды	сын есім
озат	сын есім
ынталандыру	етістік
құрау/құрастыру	етістік
қорытындылау	етістік
бағыттау	етістік
үлес қосу	етістік
даярлау	етістік
сыни ойлау	етістік
есеп беру/жазу	етістік
табыстау	етістік
пікір беру/жазу	етістік

2.4. БАҚ

басылым	зат есім
мақала	зат есім
таралым	зат есім
бұқаралық ақпарат құралы	зат есім
баспасөз	зат есім
мағлұмат	зат есім
қолжазба	зат есім
тыңдарман	зат есім
оқырман	зат есім
ырғақ	зат есім
уәж	зат есім
сілтеме	зат есім
кіріспе	зат есім
мұқаба	зат есім
арна	зат есім
мұнара	зат есім
баспагер	зат есім
баспа	зат есім
бостандық	зат есім
көркем туынды	зат есім
аталмыш	сын есім
ерікті	сын есім
көкейкесті	сын есім
баяндау	етістік

2.5. Технология, әлеуметтік желі

әлеуметтік желі	зат есім
парақша	зат есім
хабарлама	зат есім
суретке түсу/түсіру	етістік
блог жүргізу	етістік
пост салу	етістік
қолдану	етістік

қоңырау шалу	етістік
жасанды интеллект	зат есім
нейрондық желі	зат есім
нысан	зат есім
нұсқа	зат есім
электр көлігі	зат есім
қолданушы/ пайдаланушы	зат есім
жылдамдық	зат есім
кері байланыс	зат есім
хат	зат есім
хабар	зат есім
ғаламтор	зат есім
байланыс	зат есім
айдар	зат есім
лүпіл басу	етістік
құптау/мақұлдау	етістік
жазба	зат есім
дерек	зат есім
баптаулар	зат есім
құлаққап	зат есім
тінтуір	зат есім
пернетақта	зат есім
желі	зат есім
ұтыс	зат есім
келеңсіз	сын есім
машықтану	етістік
хат алмасу	етістік
жариялау	етістік

2.6. Өнер әлемі

қойылым	зат есім
сахна	зат есім
әртіс	зат есім
көрермен	зат есім
кейіпкер	зат есім

рөл	зат есім
өнер	зат есім
қиял	зат есім
дарын	зат есім
дәстүр	зат есім
күй	зат есім
өлең	зат есім
тақпақ	зат есім
жүлде	зат есім
қазылар алқасы	зат есім
байқау/сайыс	зат есім
деңгей	зат есім
қоғам	зат есім
мәдениет	зат есім
болашақ	зат есім
дауыс	зат есім
пікір	зат есім
оқиға	зат есім
жаңалық	зат есім
жарнама	зат есім
айырмашылық	зат есім
ұқсастық	зат есім
ортақ	сын есім
тарихи	сын есім
көркем	сын есім
қоғамдық	сын есім
әлеуметтік	сын есім
мәдени	сын есім
әлемдік	сын есім
заманауи	сын есім
әуесқой	сын есім
жасанды	сын есім
табиғи	сын есім
күлкілі	сын есім
қорқынышты	сын есім

түсінікті	сын есім	шаңырақ	зат есім
күйші	зат есім	домбыра	зат есім
сазгер	зат есім	шығармашылық	зат есім
ақын	зат есім	дайындық	зат есім
жазушы	зат есім	бөлім	зат есім
өнерлі	сын есім	рухани	сын есім
атақты	сын есім	ұлы	сын есім
дарынды	сын есім	бірегей	сын есім
даму/дамыту	етістік	дана	сын есім/зат есім
өшу/өшіру	етістік	қызығу	етістік
шапалақтау	етістік	орнау/орнату	етістік
марапаттау	етістік	бағалау	етістік
назар аудару	етістік	ою (өрнек)	зат есім
іске/жүзеге асыру	етістік	сынау	етістік
шабыт	зат есім	безендіру	етістік
талғам	зат есім	эсер ету/ықпал ету	етістік
жетістік	зат есім	қайраткер	зат есім
бас кейіпкер	зат есім	туынды	зат есім
басты рөл	зат есім	майталман	зат есім
шығарма	зат есім	шумақ	зат есім
қолөнер	зат есім	кеш (қойылым)	зат есім
жыр	зат есім	тұсаукесер	зат есім
қазына	зат есім	астарлы	сын есім
сәулет	зат есім	қажырлы	сын есім
көрме	зат есім	жылтыр	сын есім
мүсін	зат есім	сомдау	етістік
кесте (тігу)	зат есім	шырқау	етістік/сын есім
киіз	зат есім	біртуар	сын есім
әшекей	зат есім	көрнекті	сын есім
асыл тас	зат есім	2.7. Спорт	
ғауһар	зат есім	секіру	етістік
сыншы	зат есім	сырғанау	етістік
қобыз	зат есім	тебу (шана/шаңғы/ доп)	етістік
аспап	зат есім	жүзу	етістік
бесік	зат есім		

жүгіру	етістік
айналысу	етістік
аулау	етістік
шана	зат есім
шаңғы	зат есім
күрес	зат есім
жарыс	зат есім
мәре	зат есім
қола	зат есім
жеңіс	зат есім
ұпай	зат есім
жанкүйер	зат есім
төраға	зат есім
үміткер	зат есім
қадам	зат есім
жарысу	етістік
тең түсу	етістік
жеңу	етістік
ұту	етістік
жеңілу	етістік
лақтыру	етістік
шынығу	етістік
қуу	етістік
тербеу	етістік
дірілдеу	етістік
изеу	етістік
қол бұлғау	етістік
еңбектеу	етістік
қашу	етістік
әкету	етістік
сүйреу	етістік
тасу	етістік
құлау	етістік
оралу	етістік
шегіну	етістік

еңкею	етістік
шалқаю	етістік
жасыру	етістік
қозғау/қозғалу	етістік
ағу	етістік
бату	етістік
дода	зат есім
ерік-жігер	зат есім
табанды	сын есім
шеберлік	зат есім
кәсіпқой	сын есім
сергек	сын есім
зілтемір	зат есім
садақ	зат есім
мылтық	зат есім
семсер	зат есім
таяқ	зат есім
қылыш	зат есім
жеңіл/ауыр атлетика	зат есім
еркін күрес	зат есім
грек-рим күресі	зат есім
мерген	зат есім
палуан/балуан	зат есім
шабандоз	зат есім
бапкер	зат есім
бессайыс	зат есім
қоссайыс	зат есім
жығу	етістік
озу	етістік
іріктеу	етістік
нығаю/нығайту	етістік
күресу	етістік

2.8. Туризм және көлік

саяхат	зат есім
--------	----------

демалыс	зат есім	ұшу	етістік
сапар	зат есім	қону	етістік
жол	зат есім	күту	етістік
жүк	зат есім	жету	етістік
шетел	зат есім	демалу	етістік
шекара/шегара	зат есім	хабарландыру	етістік
бекет	зат есім	адасу	етістік
пойыз	зат есім	көмек сұрау	етістік
ұшақ	зат есім	түсу	етістік
кеме	зат есім	міну	етістік
әуежай	зат есім	орналасу	етістік
теміржол	зат есім	көшу	етістік
жолаушы	зат есім	риза болу	етістік
қолжүгі	зат есім	жалға алу	етістік
қонақүй	зат есім	сүңгу	етістік
жағажай	зат есім	келісу	етістік
жағалау	зат есім/етістік	араласу/араластыру	етістік
арал	зат есім	серуендеу	етістік
мұхит	зат есім	еңбек демалысы	зат есім
алыс	сын есім	жол қозғалысы	зат есім
жақын	сын есім	жаяу жүргінші	зат есім
орталық	зат есім/сын есім	жүк тасушы	зат есім
жергілікті	сын есім	жолсерік	зат есім
мұражай	зат есім	қайық	зат есім
мешіт	зат есім	кесте	зат есім
ескерткіш	зат есім	саяхаттау	етістік
әлем	зат есім	күнге қыздырыну	
оңтүстік	зат есім	тіркеу/тіркелу	етістік
солтүстік	зат есім	баптау	етістік
батыс	зат есім	бейнебақылау	зат есім
шығыс	зат есім	батырма	зат есім
жолақы	зат есім	қаражат	зат есім
кәдесый	зат есім	елшілік	зат есім
бейнекамера	зат есім	тыныштық	зат есім
қыдыру	етістік	дүниетаным	зат есім

шабадан	зат есім
жат (бөтен)	сын есім
керемет	сын есім
бірқалыпты	сын есім
елендеу	етістік
ләззат алу	етістік
ұйымдастыру	етістік
алдау	етістік
тынығу	етістік
арылу	етістік
қону (түнеу)	етістік

3. Табиғат

3.1. География, ауа райы

мезгіл	зат есім
көктем	зат есім
жаз	зат есім
қыс	зат есім
күз	зат есім
аспан	зат есім
жұлдыз	зат есім
күн (аспан денесі/ уақыт өлшемі)	зат есім
бұлт	зат есім
жер	зат есім
табиғат	зат есім
өзен	зат есім
көл	зат есім
теңіз	зат есім
бұлақ	зат есім
тау	зат есім
тас	зат есім
орман	зат есім
дала	зат есім
жел	зат есім

боран	зат есім
бұршақ	зат есім
жаңбыр	зат есім
тұман	зат есім
кемпірқосақ	зат есім
найзағай	зат есім
жауын	зат есім
дауыл	зат есім
нөсер	зат есім
көктайғақ	сын есім
ауа	зат есім
топырақ	зат есім
ылғал	сын есім
құрғақ	сын есім
дымқыл	сын есім
шөл	зат есім
құм	зат есім
қар	зат есім
мұз	зат есім
ауа райы	зат есім
ауа райы болжамы	зат есім
аяз	зат есім
жылы	сын есім
суық	сын есім
жарық	сын есім/зат есім
ашық	сын есім
ыстық	сын есім
салқын	сын есім
қараңғы	сын есім
жауу	етістік
жарқылдау	етістік
күркіреу	етістік
ғарыш	зат есім
жершары	зат есім
құрлық	зат есім

жанартау	зат есім
тоғай	зат есім
құйын	зат есім
түтін	зат есім
сел	зат есім
су тасқыны	зат есім
балшық	зат есім
батпақ	зат есім
жауын-шашын	зат есім
құрғақшылық	зат есім
тамшы	зат есім
көрініс	зат есім
сәуле	зат есім
жазық	сын есім/зат есім
тегіс	сын есім
терең	сын есім
таяз	сын есім
құбылмалы	сын есім
жер сілкінісі	зат есім
қар басу	етістік
ыстықтау	етістік
тону	етістік
ысу/ысыту	етістік
қату	етістік
ластану	етістік
күзету	етістік
өртеу/өртену	етістік
суу	етістік
құтқару	етістік
кеңістік	зат есім
ғалам	зат есім
жота	зат есім
шатқал	зат есім
алқап	зат есім
қырау	зат есім

елдімекен	зат есім
жартас	зат есім
сарқырама	зат есім
шығанақ	зат есім
түбек	зат есім
бу	зат есім
құдық	зат есім
түкпір	зат есім
ұя	зат есім
шаң	зат есім
маңай	зат есім
үстірт	зат есім/сын есім
тығыз	сын есім
бұрқасын	зат есім
шектесу	етістік
құлпыру	етістік
себелеу	етістік
ұйытқу	етістік

3.2. Өсімдіктер

өсімдік	зат есім
жапырақ	зат есім
гүл	зат есім
раушан	зат есім
түймедақ	зат есім
қызғалдақ	зат есім
бәйшешек	зат есім
күнбағыс	зат есім
шөп	зат есім
тал	зат есім
ағаш	зат есім
бұтақ	зат есім
шырша	зат есім
егу	етістік
жұлу	етістік

қорғау	етістік
көбею	етістік
суару	етістік
сыну/сындыру	етістік
отырғызу	етістік
қайың	зат есім
бақбақ	зат есім
қамыс	зат есім
терек	зат есім
емен	зат есім
қарағай	зат есім
қалампыр	зат есім
жалбыз	зат есім
жеміс ағашы	зат есім
тамыр	зат есім
сабақ (өсімдік)	зат есім
қабық	зат есім
солу	етістік
көленке	зат есім
алша	зат есім
бұта	зат есім
шалқан	зат есім
тыңайтқыш	зат есім
бағбан	зат есім
жылыжай	зат есім
тұқым	зат есім
дақыл	зат есім
дән	зат есім
кеміргіш	зат есім
қойма	зат есім
ұрық	зат есім
көпжылдық	сын есім
зиянкес	сын есім
үсу	етістік
қурау	етістік

теру	етістік
қопсыту	етістік
шабу	етістік
үзу	етістік

3.3. Жануарлар, құстар

жануар	зат есім
ит	зат есім
мысық	зат есім
сиыр	зат есім
қой	зат есім
ешкі	зат есім
түйе	зат есім
жылқы/ат	зат есім
есек	зат есім
бота/ботақан	зат есім
қозы	зат есім
лақ	зат есім
аң	зат есім
қоян	зат есім
бақа	зат есім
түлкі	зат есім
арыстан	зат есім
қасқыр	зат есім
аю	зат есім
қонжық	зат есім
жолбарыс	зат есім
тасбақа	зат есім
маймыл	зат есім
жылан	зат есім
елік	зат есім
бұғы	зат есім
киік	зат есім
піл	зат есім
қолтырауын	зат есім

керік	зат есім	марғау	зат есім
барыс	зат есім	төрт түлік мал	зат есім
кірпі	зат есім	бие	зат есім
құс	зат есім	төл	зат есім
торғай	зат есім	бұзау	зат есім
қарға	зат есім	құлын/құлыншақ	зат есім
тотықұс	зат есім	қыран	зат есім
көгершін/кептер	зат есім	бүркіт	зат есім
тауық	зат есім	түйеқұс	зат есім
қаз	зат есім	күркетауық	зат есім
әтеш	зат есім	айдаһар	зат есім
үйрек	зат есім	арқар	зат есім
балапан	зат есім	жәндік	зат есім
сауысқан	зат есім	шортан	зат есім
қарлығаш	зат есім	сазан	зат есім
қоқиқаз	зат есім	жабайы	зат есім
тырна	зат есім	жайын	зат есім
бұлбұл	зат есім	қоректену	етістік
тауыс	зат есім	тіршілік ету	етістік
аққу	зат есім	шымшық	зат есім
көбелек	зат есім	қабылан	зат есім
құрт (жәндік)	зат есім	бозторғай	зат есім
маса	зат есім	тоқылдақ	зат есім
қоңыз	зат есім	шағала	зат есім
шегіртке	зат есім	бекіре	зат есім
құмырсқа	зат есім	көксерке	зат есім
шыбын	зат есім	шабақ	зат есім
балық	зат есім	жем	зат есім
өрмекші	зат есім	жайылым	зат есім
ара	зат есім	соғым	зат есім
тиін	зат есім	қауырсын	зат есім
күшік	зат есім	қақпан	зат есім
тышқан	зат есім	жүйрік	сын есім
мекендеу	етістік	тұлпар	зат есім
шағу	етістік	көшкін	зат есім

мұздық	зат есім
қалдық	зат есім
қосмекенді	сын есім
тұрмыстық	сын есім
өндірістік	сын есім
сүтқоректі	зат есім
төлдеу	етістік

3.4. Экология

ғаламдық жылыну	етістік
қайта өңдеу	етістік
Қызыл кітап	зат есім
зардап шегу	зат есім
жанашыр	зат есім/сын есім
аңшылық	зат есім
жыртқыш	зат есім/сын есім
қиянат	зат есім
жаһан	зат есім
көміртегі	зат есім
аптап	сын есім
жеткілікті	сын есім
бәсеңдеу	етістік
құрту	етістік
талқандау	етістік
қамау	етістік
айқындау	етістік
қысым жасау	етістік
ілгерілеу	етістік
нашарлау	етістік
дабыл қағу	етістік
аулақ болу	етістік
тұтыну	етістік
мәжбүр болу	үстеу
мәселе көтеру/ шешу	етістік

3.5. Уақыт

кету (...минут кетті)	етістік
қалу (...минут қалды)	етістік
жарым (бір жарым)	сын есім
жарты (сағат/нан)	сын есім
таң	зат есім
түс/түсте	зат есім
кеш/кешке	зат есім
түн/түнде	зат есім
тәулік	зат есім
апта	зат есім
дүйсенбі	зат есім
сейсенбі	зат есім
сәрсенбі	зат есім
бейсенбі	зат есім
жұма	зат есім
сенбі	зат есім
ай (аспан денесі, 30 күн)	зат есім
жексенбі	зат есім
қаңтар	зат есім
ақпан	зат есім
наурыз	зат есім
сәуір	зат есім
мамыр	зат есім
маусым (ай атауы/ мезгіл)	зат есім
шілде	зат есім
тамыз	зат есім
қыркүйек	зат есім
қазан	зат есім
қараша	зат есім
желтоқсан	зат есім
жыл	зат есім

ғасыр	зат есім
дәуір	зат есім
кезең	зат есім
мерзім	зат есім
тоқсан (3 ай)	зат есім
уақыт	зат есім
жоспар	зат есім
күн тәртібі	зат есім
күнгізбе	зат есім
бос уақыт	зат есім
үзіліс	зат есім
кешкі ас	зат есім
түскі ас	зат есім
таңғы ас	зат есім
келесі	сын есім
алғашқы	сын есім
ояну/ояту	етістік
ұйықтау	етістік
душқа түсу	
беті-қолын жуу	
шұғылдану	етістік
үлгеру	етістік
қатысу	етістік
бару	етістік
келу	етістік
қайту	етістік
сәт/сәтте	зат есім
кез/кезде	зат есім
ұзақ	сын есім
уақыт белдеуі	зат есім
сағат тілі	зат есім
заман	зат есім
мезет	зат есім
шамадан тыс	
бұдан былай	

соның арасынша	
күннен күнге	
кезектен тыс	
ағым	зат есім
бейімдеу	етістік
шегеру	етістік

ОРТАҚ ЛЕКСИКА- ГРАММАТИКАЛЫҚ БІРЛІКТЕР

4. Үстеу түрлері

4.1 .Мезгіл үстеулері

кеше	үстеу
бүгін	үстеу
ертең	үстеу
таңертең	үстеу
күндіз	үстеу
бұрын	үстеу
кейде	үстеу
үнемі	үстеу
әдетте	үстеу
қазір	үстеу
күнде	үстеу
ерте	үстеу
кеш	үстеу
бүрсігүні	үстеу
алдыңгүні	үстеу
биыл	үстеу
былтыр	үстеу
күні бойы (апта/ай/ жыл)	үстеу
алғаш	үстеу
жаңа ғана/тап жаңа	үстеу
анда-санда	үстеу
сирек	үстеу
жиі	үстеу

ылғи	үстеу
бағана	үстеу
алдын ала	үстеу
күнделікті	үстеу
уақытша	үстеу
күні-түні	үстеу
мәңгі	үстеу
бірте-бірте	үстеу
қысы-жазы	үстеу
жаздай	үстеу
әуел баста/о баста	үстеу
таң ата	үстеу
түн жарым	үстеу
ендігәрі	үстеу
әлсін-әлсін	үстеу
әп-сәтте	үстеу
лезде	үстеу
ертелі-кеш	үстеу
ымырт	үстеу
талтүс	үстеу
қыстыгүні	үстеу
жаздыгүні	үстеу

4.2. Мекен үстеулері

мұнда	үстеу
осында	үстеу
жоғары	үстеу
төмен	үстеу
алға	үстеу
артқа	үстеу
кейін	үстеу
әрі (бағыт)	үстеу
бері	үстеу
қарсы	үстеу
ілгері	үстеу

алшақ	үстеу
-------	-------

4.3. Сын-қимыл үстеулері

әзер	үстеу
тез	үстеу
ауызша	үстеу
жазбаша	үстеу
бірге	үстеу
әрең	үстеу
жылдам	үстеу
жалаң аяқ	үстеу
басқаша	үстеу
жалғыз	үстеу
қолма-қол	үстеу
артық	үстеу
кем	үстеу
тең	үстеу
жаяу	үстеу
баяу/жай	үстеу
қайта/қайтадан	үстеу
онша/онша емес	үстеу
дереу	үстеу
шапшаң	үстеу
өзгеше	үстеу
кенет	үстеу
шұғыл	үстеу
бірден	үстеу
төтенше	үстеу
ақырын	үстеу
қазақша	үстеу
тағы/тағы да	үстеу
осылай	үстеу
еркін	үстеу
тосыннан	үстеу
зорға	үстеу

шалқасынан	үстеу
етпетінен	үстеу
оңаша	үстеу
емін-еркін	үстеу
тікелей	үстеу
жедел	үстеу
біржола	үстеу
шала	үстеу
бетпе-бет	үстеу
кері	үстеу
айрықша	үстеу
қысқаша	үстеу
күрт	үстеу
бірыңғай	үстеу

4.4. Мөлшер үстеулері

біраз	үстеу
едәуір	үстеу
сәл	үстеу
көп	үстеу
аз	үстеу
бірталай	үстеу
неғұрлым	үстеу
соғұрлым	үстеу
түгелдей	үстеу
анағұрлым	үстеу
айтарлықтай	үстеу
шамамен	үстеу
сонша	үстеу
мұнша	үстеу
азды-көпті	үстеу
бірен-саран	үстеу
жаппай	үстеу

4.5. Күшейткіш үстеулер

өте	үстеу
-----	-------

ең	үстеу
тым	үстеу
тіпті	үстеу
әбден	үстеу
мүлде	үстеу
дәл/тура	үстеу
аса	үстеу
нағыз	үстеу
кіл/кілең	үстеу
небір	үстеу
өңкей	үстеу
орасан/орасан зор	үстеу

4.6. Мақсат үстеулері

арнайы	үстеу
әдейі	үстеу
қасақана	үстеу

4.7. Себеп-салдар үстеулері

босқа/құр босқа	үстеу
амалсыздан	үстеу
бекер/бекерге	үстеу
текке	үстеу
әншейін	үстеу

5. Сан есімдер

5.1. Есептік

бір	сан есім
екі	сан есім
үш	сан есім
төрт	сан есім
бес	сан есім
алты	сан есім
жеті	сан есім
сегіз	сан есім
тоғыз	сан есім

он	сан есім
жиырма	сан есім
отыз	сан есім
қырық	сан есім
елу	сан есім
алпыс	сан есім
жетпіс	сан есім
сексен	сан есім
тоқсан	сан есім
жүз	сан есім
мың	сан есім

5.2. Реттік

бірінші	сан есім
екінші	сан есім
үшінші	сан есім
төртінші	сан есім
бесінші	сан есім
алтыншы	сан есім
жетінші	сан есім
сегізінші	сан есім
тоғызыншы	сан есім
оныншы	сан есім
жиырмасыншы	сан есім
отызыншы	сан есім
қырқыншы	сан есім
елуінші	сан есім
алпысыншы	сан есім
жетпісінші	сан есім
сексенінші	сан есім
тоқсаныншы	сан есім
жүзінші	сан есім
мыңыншы	сан есім

5.3. Жинақтық

біреу	сан есім
-------	----------

екеу	сан есім
үшеу	сан есім
төртеу	сан есім
бесеу	сан есім
алтау	сан есім
жетеу	сан есім

5.4. Болжалдық

бір-екі	сан есім
екі-үш	сан есім
үш-төрт	сан есім
төрт-бес	сан есім
бес-алты	сан есім
алты-жеті	сан есім
жеті-сегіз	сан есім
сегіз-тоғыз	сан есім
тоғыз-он	сан есім
он-он бес	сан есім
он бес-жиырма	сан есім
жиырма-отыз	сан есім
тоқсан-жүз	сан есім
екі жүз-үш жүз	сан есім
тоғыз жүз-мың	сан есім
жиырмадай	сан есім
отыздай	сан есім
қырықтай	сан есім
елудей	сан есім
алпыстай	сан есім
жетпістей	сан есім
сексендей	сан есім
тоқсандай	сан есім
жүздеу	сан есім
мыңдай	сан есім
он шақты	сан есім
ондаған	сан есім

жүздеген	сан есім
мыңдаған	сан есім
онға таман	сан есім
жүзге тарта	сан есім
мың қаралы	сан есім

5.5. Топтау

бір-бірден	сан есім
екі-екіден	сан есім
үш-үштен	сан есім
төрт-бестен	сан есім
бес-алтыдан	сан есім
жиырмадан	сан есім
тоқсаннан	сан есім
жүзден	сан есім
мыңнан	сан есім

5.6. Бөлшектік

екіден бір	сан есім
үштен екі	сан есім
оннан бес	сан есім

6. Есімдіктер

6.1. Жіктеу

мен	есімдік
сен	есімдік
сіз	есімдік
ол	есімдік
біз	есімдік
сендер	есімдік
сіздер	есімдік
олар	есімдік

6.2. Сілтеу

бұл	есімдік
сол	есімдік

осы	есімдік
эне/энеки	есімдік
міне/мінеки	есімдік
ана/анау	есімдік
мына/мынау	есімдік
осынау	есімдік
сонау	есімдік

6.3. Сұрау

кім?	есімдік
не?	есімдік
қандай?/қай?	есімдік
қанша?/неше?	есімдік
нешінші?	есімдік
қайда?/қайдан?	есімдік
нешеу?	есімдік
қалай?/қалайша?	есімдік
қашан?	есімдік
қайсы?	есімдік
қайтіп?	есімдік

6.4. Өздік

өз/өзі	есімдік
өзім	есімдік
өзің	есімдік
өзіңіз	есімдік
өзіміз	есімдік
өздерің	есімдік
өздеріңіз	есімдік
өздері	есімдік

6.5. Жалпылау

барлық	есімдік
бәрі	есімдік
бүкіл	есімдік
барша	есімдік

күллі **есімдік**

6.6. Болымсыздық

ештеңе	есімдік
ешкім	есімдік
ешқашан	есімдік
еш	есімдік
ешқандай	есімдік
ешқайда	есімдік
ешқайсы	есімдік
ешнәрсе	есімдік
ешбір	есімдік
бір де бір	есімдік

6.7. Белгісіздік

біреу	есімдік
бірдеңе	есімдік
бір	есімдік
бірнеше	есімдік
кей	есімдік
кейбір/кейбіреу	есімдік
әрбір	есімдік
бірнәрсе	есімдік
әрқашан	есімдік
әлдекім	есімдік
әркім	есімдік
әрнәрсе	есімдік
әрқайсы	есімдік
әлдебіреу	есімдік
әлдеқашан	есімдік

6.8. Модаль сөздер

бар	модаль сөз
жоқ	модаль сөз
керек	модаль сөз
әрине	модаль сөз

қажет	модаль сөз
тиіс/тиісті	модаль сөз
мүмкін	модаль сөз
шығар	модаль сөз
дұрыс/дұрыс емес	модаль сөз
секілді	модаль сөз
сияқты	модаль сөз
рас/расында	модаль сөз
бәсе	модаль сөз
әйтеуір	модаль сөз
шынында	модаль сөз
шамасы	модаль сөз
жобасы	модаль сөз
жарайды	модаль сөз
тәрізді	модаль сөз
жалпы	модаль сөз
міндетті	модаль сөз
сәйкес	модаль сөз

7. Шылаулар

7.1. Септеуліктер

үшін	шылау
дейін	шылау
шейін	шылау
туралы	шылау
соң	шылау
сайын	шылау
арқылы	шылау
жуық	шылау
қарай	шылау
гөрі	шылау
шақты	шылау
таман	шылау
тарта	шылау
қатар	шылау

байланысты	шылау
жөнінде	шылау
шамалы	шылау
қабат (қоса)	шылау

7.2. Ыңғайластық

мен/бен/пен	шылау
және	шылау
да/де/та/те	шылау
әрі	шылау

7.3. Қарсылық мән беруші

бірақ	шылау
алайда	шылау
дегенмен	шылау
әйткенмен	шылау

7.4. Талғаулықты

не/немесе	шылау
бірде	шылау
әлде	шылау
біресе	шылау
болмаса/не болмаса	шылау

7.5. Себеп-салдар

себебі	шылау
сондықтан	шылау
өйткені	шылау
сол себепті	шылау
сол үшін	шылау

7.6. Сұраулық

ма/ме/ба/бе/па/пе/ше	шылау
----------------------	-------

7.7. Шектік

ғана/қана	шылау
тек	шылау

7.8. Нақтылық мән беруші

қой/ғой	шылау
---------	-------

8. Одағайлар

алақай	одағай
мәссаған	одағай
ғажап	одағай
бәрекелді	одағай
масқара	одағай
япырай/япырмай	одағай
ойпырым-ай	одағай
әттен/әттеген-ай	одағай
шіркін/шіркін-ай	одағай

9. Еліктеу

абыр-сабыр	еліктеу
салдыр-гүлдір	еліктеу
бұрқ-сарқ	еліктеу
гүрс	еліктеу
тарс	еліктеу
дүрс	еліктеу
жалт-жұлт	еліктеу
қалт-құлт	еліктеу

10. Көмекші есімдер

арты	көмекші сөз
алды	көмекші сөз
арасы	көмекші сөз
жаны	көмекші сөз
асты	көмекші сөз
үсті	көмекші сөз
іші	көмекші сөз
сырты	көмекші сөз
қасы	көмекші сөз
басы	көмекші сөз
соңы	көмекші сөз

КЛИШЕ СӨЗДЕР**Амандасу/хал-жағдай сұрау**

Сәлем!

Сәлеметсіз бе?

Ассалаумағалейкүм!

Қайырлы таң!

Қайырлы күн!

Қайырлы кеш!

Қайырлы түн!

Қош келдің/із!

Жоғары шық/ыңыз!

Уағалейкум ассалам!

Амансың/сыз ба?

Қалың/ыз қалай?

Өз қалың/ыз қалай?

Қалайсың/з?

Өзің/із қалайсың/з?

Жақсы, рақмет!

Көріспегелі көп болды!

Құдайға шүкір! (Бәрі жақсы!)

Ептеп

Өзің(із) көріп тұрғандай

Сол бұрынғыдай

Құдай деп

Тыныштық па?

Ел-жұрт аман ба?

Сәлем айт/ыңыз!

Танысу

Танысайық!

Танысып қой/ыңыз!

Танысқанымға қуаныштымын!

Бұл - ... ханым.

Бұл - ...мырза.

Мен де танысқанымға қуаныштымын!

Таныстыруға рұқсат етіңіз!

Таныс болайық!

Өзімді /.....таныстырып өтейін.....

..... таныстырайын деп едім.

Менің толық аты-жөнім

Қоштасу

Сау бол/ыңыз!

Көріскенше!

Жолың/ыңыз болсын!

Ақ жол!

Сау-саламат бол/ыңыз!

Көріскенше күн жақсы!

Жолың/ыңыз болсын!

Кездескенше!

Аман бол/ыңыз!

Қош бол/ыңыз!

Амандықта кездесейік!

Қаратпа

Ханым!

Мырза!

Ағай!

Апай!

Айналайын!

Балам!

Қызым!

Бақытты бол, қызым!

Азамат бол, балам!

Жарайсың, балам!

Қымбатты ... !

Құрметті!

Қарындас!

Бауырым!

Қарағым!

Шырағым!

Әкешім!

Анашым!

Апатай!

Ағатай!

Әпкетай!

Балақай!

Інім/Інішек!

Сіңлім!

Тәте!

Көке!

Досым!

Қонақ күту

Ас болсын!

Тамақ ал/ыңыз!

Дастарқанға жүр/іңіз!

Өте дәмді!

Ас/ыңыз дәмді болсын!

Үйге қонаққа кел/іңіз!

Түскі асқа жүр/іңіз!

Сіз – менің сыйлы қонағымсыз

Сізді шығарып салайын!

Жоғары шық/ыңыз!

Дәмді екен

Дастарқанға кел/іңіз!

Төрге шығ/ыңыз!

Астан алып отыр/ыңыз/дар!

Астан дәм тат/ыңыз/дар!

Астан ауыз ти/іңіз/дер!

Дастарқанға бата беріңіз!

Өз үйіңіздей көріңіз!

Қысылмай отырыңыз/дар!

Тілек айту/құттықтау

Мереке құтты болсын!

Наурыз мейрамы құтты болсын!

Таудай бол!

Жарайсың!

Рақмет!

Бақытты бол/ыңыз!

Сізге/Саған бар жақсылықты тілеймін!

Сыйлығыңа рақмет!

Сәттілік тілеймін!

Нағыз азамат екенсің!

Бәрекелді!

Ұзақ өмір тілеймін!

Мерейтойыңызбен құттықтаймын/мыз!

Той тойға ұлассын!

Туған күніңіз құтты болсын!

Бақытты бол/ыңыз!

Өмір жасың/ыз ұзақ болсын!

Арманың/ыз орындалсын!

Табысты бол/ыңыз!

Табыстан табысқа жете бер/іңіз!

Көп жаса!

Барлық тілегің/із орындала берсін!

Бар жақсылықты тілеймін!

Өркенің өссін!

Биіктерден көріне бер/іңіз!

Алар асуларың/ыз көп болсын!

Бақытты ғұмыр кеш/іңіз/дер!

Қызығушылық білдіру

Сағат неше?

Сұрауға бола ма?

Қанша тұрады?

Мынаған қара/ңызшы!

Сондай әдемі екен!

Денсаулық

Ауырма/ңыз!

Денің/із сау болсын!

Жүзге жет/іңіз!

Тезірек жазыл/ыңыз!

Жазылып кетіңіз!

Ем болсын!

Тәуір бол/ыңыз!

Денсаулығым жақсы, рақмет!

Денсаулығың/ыз мықты болсын!

Тезірек сауығып кетіңіз!

Жазылдыңыз ба?

Тәуір болып қалдым!

Қазір жақсымын!

Өзіңізді күтіңіз!

Жүз жасаңыз!

Өтініш айту/талап қою

Мұқият тыңда/ңыз!

Есте сақта/ңыз!

Күте тұр/ыңыз

Өтінемін

Ережені жаттап ал/ыңыз!

Дауыстап оқы/ңыз!

Мінекей, ал/ыңыз!

Қоқыс тастама/ңыз!

Айтып жібер/іңізші...

Сізден сұрайын деп едім...

Болды!

Токта!

Тыныш!

Кітапты аш/ыңыз

Кітапты жап/ыңыз

Өтінішім бар еді...

Байқа/ңыз!

Абай болыңыз/Абайлаңыз!

Кеңес берсеңіз...

Сабыр ет/іңіз!

Бір тілегім бар еді...

Талап етемін!

Тыныштық сақтаңыз!

Алаң болмаңыз!

Сабыр етіңіз!

Өкінішті!

Менің талаптарым бар!**Рұқсат сұрау/Тыйым салу**

Кіруге бола ма?

Шығуға бола ма?

... алуға бола ма?

Кіруге болмайды!

Өтінемін

Сөйлеуге рұқсат етіңіз!

Өтінемін, жеке кәсіліңізді (билетіңізді, ...) көрсетіңіз/ші!

Мінеки!

Иә, тыңдап тұрмын.

Иә, құлағым сізде.

Шылым тартуға болмайды!

Кіруге болмайды!

Қолмен ұстауға болмайды!

Көмектесе аласыз ба?

Кіруге рұқсат па?!

Таңғалу/тамсану

Өте қызық!

Керемет!

Тамаша!

Қанша тұрады?

Күн жылы екен!

Қандай әдемі!

Күн сондай тамаша!

Қандай керемет!

Қандай ғажап!

Өте жақсы!

Солай ма?!

Мәссаған!

Міне, нағыз жігіт/азамат!

Қуаныштымын!

Қатты қуанып отырмын!

Бақытымызға орай, ...

Солай сияқты...

Солай болар...

Қорқу/жақтырмау

Қорқынышты!

Сұмдық екен!

Рас па?

Мұның/ыз дұрыс болмады!

Қатты қорықтым!

Масқара!

Ойбай!

Ұят болды!

Зәрем ұшты/Зәре құтым қалмады

Не деген жауапсыздық!

Құдай сақтасын!

Қолдау/құптау

Дұрыс айтасың/сыз!

Әрине, келісемін!

Ештеңе етпейді!

Оқасы жоқ!

Уайымдама/ңыз!

Кешірім сұраймын!

Ренжіме/ңіз!

Бәрі ойдағыдай!

Еш алаңдама/ңыз!

Ризалық білдіру

Көмегіңізге рақмет!
 Көп рақмет!
 Алғысым шексіз!
 Ризамын!
 Солай екен ғой?!
 Енді түсінікті болды!
 Ақпаратың/ызы үшін рақмет!
 Мен сізді/сені мақтан тұтамын!
 Жарасып тұр!
 Құлпырып кетіпсіз!
 Алла разы болсын!
 Қосағыңмен қоса ағар!
 Мұратыңа жет!
 Тілеуінді берсін!
Алдын ала рақмет!
Ізгі ниетпен!
Құрметпен!

Кешірім сұрау

Кешір/іңіз!
 Кешірім сұраймын!
 Кешір мені!/Мені кешіріңізші!
 Ренжіме/ңіз!
 Мархабат!
 Кінә менен/мен кінәлімін
 Айып етпе/ңіз!
 Кінәмді мойындаймын
Айыпқа бұйырмаңыз!

Келісу/келіспеу

Дұрыс айтасың/сыз!

Сізбен толықтай келісемін!

Иә, ...

Әрине, солай!

Жарайды!

Қарсы емеспін

Мен де солай ойлаймын

Қарсымын

Неге олай дейсің/сіз?

Мүмкін емес!

Қарсымын/қарсы емеспін!

Келісемін/келіспеймін!

Дұрыс айтасың/сыз!

Иә, дұрыс!

Жоқ, дұрыс емес!

Қарсылығым жоқ

Қолдаймын!

Дәл солай!

Сөзсіз келісемін!

Айтқаның/ызыдың бәрі дұрыс!

Сөзің/ізге қосыламын!

Сенімдімін!

Уайымдама/ңыз, бәрі дұрыс!

Солай шығар...

Әбден мүмкін!

Тура солай!

Келістік!

Мен бұны жасай алмаймын, ренжімеңіз!

Меніңше, олай емес!

Кешіріңіз, мен олай ойламаймын!

Меніңше, сіз қателесіп тұрсыз/отырсыз!

Сізбен келісе алмаймын

Бұл дұрыс емес

Мен бұны дұрыс деп ойламаймын

Күмәнім бар

Сенімді емеспін

Мәселе онда емес

Меніңше, мүлде олай емес

Қойшы!

Мен бұған үзілді-кесілді қарсымын!

Сіз қателесіп тұрсыз

Әлбетте!

Күмәнім бар

**Мен бұлай жасай алмаймын,
ренжімеңіз!**

Сіздің айтқаныңыз дұрыс, алайда ...

Ұсыныс жасау/қорытындылау

Солай жасайық!

Меніңше, ...

Қысқасы, ...

Мысалы ...

Шынымды айтсам, ...

Қорытындылай келе, ...

Қорыта айтсақ, ...

Бір жағынан...

Біріншіден/екіншіден/үшіншіден

Қандай кеңес бересіз?

Бір ұсынысым бар еді...

Мен у/ды/ді ұсынамын

Солай жасайық!

Менің бір ұсыныс жасағым келіп отыр

Былай жасайық...

Былай жасасақ, қайтеді?

Солай болды дейік...

Мысалы, ...

Атап айтқанда, ...

Нақтырақ айтсақ, ...

Алдымен, ...

Ең бастысы, ...

Қайталап айтам, ...

Тағы бір нәрсе қосып өтейін...

Қорыта келе, ...

Ұзын сөздің қысқасы...

Қысқасы,

Мәселен, ...

Демек ...

Яғни ...

Соған қарағанда, ...

Менің білуімше, ...

Шындығында, ...

Шынымен де!

Ашығын айтсақ, ...

Ойлап қарасам, ...

Шынымды айтсам, ...

Мені дұрыс түсін/іңіз!

Тоқ етерін айтсақ

Қысқасын айтқанда, ...

Басқаша айтсам,

Еш уайымдамаңыз!

Болар іс болды, алайда ...

Бұл қаншалықты маңызды?

Ақпарат алу

Кешіріңіз, қайталап айтыңызшы!
 Қайталаңызшы!
 Не дедіңіз?
 Сенімдісіз бе?
 Түсінбедім
 Не айтқыңыз келді?
 ...айтып жібересіз бе?
 ... білгім келеді
 Дұрыс түсіндім бе?
 Бағасы қанша/Қанша тұрады?
 Жеңілдік бар ма?
 Бұл қай жердікі?
 Бұл қайдан келген тауар?
 Сапасы жақсы ма?
 Айта беріңіз, тыңдап тұрмын
 Мінеки, қараңыз...
 Бір сұрағым бар еді...
 Қателеспесем, ...
 Демек, ... солай ғой
 Не айтайын/сұрайын деп едің/із!
 Нақтырақ айт/ыңызшы!
 Асықпай түсіндір/іңізші!
 Менің ойымша, ...
 Қателесіп тұрған жоқсың/з ба?
 Сенімдісіз/ң бе?
 Шын ба/Рас па?

Ашулану

Қандай жаман!

Не деген ақымақтық!
 Солай жасауға бола ма?
 Тағы қанша күтеміз?!
 Осындай да болады екен!
 Төзімім/шыдамым таусылды!
 Мен сенен мұны күтпедім
 Осыншалықты кешігуге бола ма?
 Дауыс көтермеңіз!
 Не болды соншама?!
Олар осынша уақыт қайда жүр!
Неге сонша кешікті?!

ФРАЗАЛЫҚ ТІРКЕСТЕР

Фраза	Түсінігі
айдай аузы, күндей көзі бар	әдемі
арқа сүйеу	сену
аузын ашу	таңғалу
аяқ астынан	кенет
екі кештің арасы	кешкі уақыт
екі көзі төрт болу	қорқу, абдырау
екі қолға бір күрек	жұмыс табу
жоқ қылу	құрту
жолы болу	ойы іске асу
жолын кесу	қастандық жасау
жылы сөйлеу	қолдау
кесірі тию	жамандық жасау
көз жұма қарау	елемеу
көз салу	ескеру
көзге ілмеу	елемеу
көзге түсу	елену
көзі ашық	білімді
көңіл айту	қолдау
көңіл сұрау	қамқорлық
күн ұзақ	күні бойы
қара бет болу	ұялу
қарсы келу	келіспеу
қас пен көздің арасы	тез
қол беру/қол алу	амандасу
қолы тимеу	бос болмау
қоян жүрек	қорқақ
қызыл тіл	шешен

маңдай тер	еңбек
оң көзбен қарау	келісу
от жағу	арандату
отқа май құю	шағыстыру
сәлемі түзу	дұрыс қарым-қатынас
сәті түсу	дәл уақыт
сөз беру	уәде
сөз қайтару	ерегесу
сөз салу	ұсыныс жасау
су жүрек	қорқақ
су тегін	арзан
тас жүрек	катал
таяқ жеу	жәбірлену
тіл алу	тыңдау
тіл табысу	жақсы қарым-қатынас
тілін тістеу	үндемей қалу
төбесі көкке жету	катты қуану
ас қайыру	бата жасау
атағы жайылу	танымал болу
ауыз тию	тамақ жеу
бағы ашылу/жану	өмірде сәттілік болу
бармағын тістеу	өкіну
бас изеу	келісу
бас тарту	келіспеу
бас шайқау	келіспеу, таңғалу
басын айналдыру	ойын, жоспарын бұзу
егіздің сыңарындай	ұқсас
екі езуі екі құлағына жету	қуану
әңгімесі жарасу	бір-бірін түсіну
жұлдызы оңынан туу	жолы болу

көз тию	ауыру, ісі жүрмеу
көзді ашып-жұмғанша	тез, жылдам
көзі ашылу	анығына жету, сергу
көзі түсу	ұнату
көзін жою	жоғалту, өлтіру
көмек беру	көмектесу
көңілі көтерілу	қуану
көңілі қалу	ренжу
көңілі түсу	қамығу
көңіліне қарау	абайлау
қабак шыту	ашулану
қол жалғау	жақын тұрған адамға бір нәрсе беріп жіберу
қол созым жер	алыс емес
қолы ашық	жомарт
қолы ұзару	көмекші табу
қошемет көрсету	құрметтеу
қысым көру	басқа адамнан қиындық көру
ойда жоқта	кенеттен, лезде, бірден
өзі би, өзі қожа	не істесе де, өзі білу
тәбеті тартпау	тамақ іше алмау
удай қымбат/бағасы удай	өте қымбат
ақыл тоқтату	ер жету, есею
алақанына салу	мәпелеу, бағып-қағу
апама жездем сай	ұқсастық
арам тер болу	босқа әурелену
арасынан қыл өтпеу	өте тату, дос
ары таза	кінәсі жоқ
астан-кестенін шығару	бүлдіру
асты-үстіне түсу	сыйлау
ат тонын ала қашу	қашу

аузы мұрнынан шығу	көп
аяғын шалыс басу	қателесу
баға жетпеу	өте құнды
басын айналдыру	көндіру
басына су құю	бірденені жұмсау, құрту
басынан сөз асырмау	қарсылық көрсету
бауырына басу	асырап алу
бой түзеу	есею, ер жету
ғайып болу	жоғалу
дегеніне жету	мақсаты орындалу
дәмі тіл үйіреді	дәмді
дәм-тұзы жараспау	бірге тұра алмау
дүниеге келу	туу, жаратылу
дүниеден өту	өмірден өту
екіжүзді	өтірікші
енші алу	бөлек үй болу
ет жақыны	туыс
жаза басу	қателесу
жаны ашу	аяу
жатып ішер	жалқау
жер мен көктей	ұқсамау
жерден алып, жерге салу	ұрсу
жүйкесі тозу	шаршау, күйзелу,
жүрек жұтқан	батыл, батыр
жұлдызы қарсы келу	өш, қас
жынына тию	ашуландыру
іші пысу	зерігу, жалығу
кеудесіне нан пісу	менсінбеу
кеш қалу	үлгермеу
көре алмау	қызғану

қол ұшын беру	көмектесу
қолды болу	ұрлану
қолқа салу	сұрау
қолынан келу	істі жасай алу
құр қалу	еш нәрседен үлес ала алмау, бос қалу
құр сүйегі қалу	арықтау
құстай ұшу	жүгіру
мінезі ауыр	салмақты
мұрттай ұшу	ауырып қалу
наразы болу	ренжу
нәр сызбау/татпау	тамақ ішпеу
от басу	қателесу
от салу	шағыстыру
отау тігу	үйлену
өз қолы өз аузына жету	ержету
сөзін сөйлеу	жақтасу
судай сіңіп, тастай бату	сіңісу
судан таза, сүттен ақ	адал
сырт көз	бөгде кісі, жат
таңды көзімен атыру	ұйықтамау
тіл тигізу	балағаттау
тұла бойы тұңғышы	бірінші бала
шаңырақ көтеру	үйлену

РЕЗЕРВ СӨЗДЕР

абонемент	аннотация	баланс	браузер
абонент	ансамбль	балерина	брифинг
аванс	антенна	балет	брокер
авиация	антибиотик	балкон	бронь
автобус	антивирус	бальзам	буклет
автомат	антоним	бамбук	букмекер
автор	антропология	банан	бургер
автосалон	аншлаг	банк	бутерброд
автосервис	апелляция	банкнот	буфер
академик	апельсин	банкомат	бухгалтер
академия	аппарат	банкрот	бюджет
аккредитация	аппаратура	бар	вагон
аккумулятор	апробация	бариста	ваза
акробат	арена	бармен	вакуум
аксессуары	археология	баскетбол	вальс
аксиома	аспирин	бассейн	валюта
акт	ассистент	батарея	ватт
актив	ассоциация	батут	ваучер
акула	астрология	бензин	вахта
акцент	астрономия	бизнес	вектор
акционер	атлетика	билет	велосипед
акция	атмосфера	бильярд	вирус
аллергия	атом	биология	виски
амбулатория	атрибут	биосфера	вокал
амфитеатр	аудит	биржа	волейбол
ананас	аудитория	блок	вольт
анатомия	аукцион	бокс	газ
анекдот	афиша	бомба	газет
анимация	бактерия	бордюр	газон

галерея	декларация	диссертация	ипподром
галстук	декрет	донер	йод
гамак	дельфин	донор	кабина
гамбургер	демография	драма	кабинет
гантель	демократия	драматург	кадр
гараж	дерматолог	дрон	какао
гардероб	детектив	дубляж	кактус
гарнир	дефектолог	жалюзи	калория
гастроль	дециметр	журнал	калькулятор
гектар	джаз	журналист	камера
ген	джунгли	зал	кандидат
география	дзюдо	идеология	капитал
геология	диагноз	идея	капитан
гигиена	диалект	идиома	капот
гимнастика	диалог	иллюминатор	капрон
гипс	диаметр	имидж	капсула
гитара	диаспора	иммигрант	карамель
гlossарий	дидактика	иммунитет	карантин
гольф	дизайн	импульс	караоке
горилла	диктант	индекс	каратэ
гормон	диктор	инженер	кардиолог
градус	диктофон	инкассатор	карта
грамм	динамика	институт	картинг
грант	диплом	инсулин	карточка
грейпфрут	дипломат	инсульт	каска
грим	директор	интеграция	касса
гуманизм	диск	интерфейс	каталог
гуманитарлық	дискотека	инфаркт	категория
декан	диспетчер	инфекция	катер
деканат	дисплей	инфрақұрылым	кафе

кафедра	композитор	лак	медицина
кафель	компот	лексика	мессенджер
кашемир	компьютер	лимит	металл
квадрат	конверт	лимон	метис
квартет	кондитер	лимонад	метр
квас	конспект	лингвистика	метро
квота	конституция	линза	механизм
керосин	конструктор	линолеум	микроб
киви	консул	лирика	миллиграмм
килограмм	контакт	литр	миллиметр
кино	контейнер	лицензия	миллион
киностудия	контингент	логика	минерал
кинотеатр	конференция	логопед	минимализм
кириешки	концерт	логотип	министр
классика	коньки	локация	минут
климат	коньяк	ломбард	миссия
клип	корпорация	лосьон	миф
клише	корпус	лоторея	модель
клуб	корректор	магистратура	модем
код	косметика	магнит	модератор
колготки	котлет	магнитофон	молекула
колледж	коттедж	макарон	монитор
колорит	кофе	манго	монография
комбайн	кофеин	мандарин	монтаж
комбинат	кран	марка	мораль
комедия	кресло	маркер	морж
комендант	кроссовки	матч	морс
комиссия	круасан	махито	мотор
комитет	куб	мегабайт	музыка
компания	курс	медаль	музыкант

мультфильм	партия	психология	семинар
нотариус	пианино	публицистика	сервер
ноутбук	пиджак	пункт	сессия
олимпиада	пингвин	пьеса	сигнал
омоним	пирамида	радиация	сим карта
онлайн	плакат	радио	символ
опера	планшет	ребус	синоним
оператор	платформа	редактор	синтетика
операция	плацкарт	режиссер	спам
оппозиция	плащ	рейс	спорт
оппонент	пломба	рейтинг	спортзал
оптика	позиция	рекорд	стадион
оптимизм	полиция/полицей	ректор	степлер
оркестр	портрет	рельс	стилист
орфография	пост	рентген	стиль
орфоэпия	постамат	репертуар	стратегия
офицер	поэзия	ресурс	студент
офлайн	поэма	реферат	студия
палата	практика	реформа	супермаркет
пальма	президент	рецепт	такси
панда	премьера	ринг	татуаж
папка	пресс-конференция	роман	театр
паразит	прогресс	романтика	телескоп
параллель	продюсер	ромб	телестудия
параметр	проза	салат	телефон
парик	прокурор	сантиметр	температура
паркет	проректор	сарафан	теннис
парламент	профессор	сатира	теория
паровоз	психиатр	сейф	терапия
партер	психолог	секунд	термин

терминал	факс	химия	экология
термометр	факультатив	хирург	экономика
терраса	факультет	хобби	экран
территория	фармацевт	хоккей	экспедиция
терроризм	ферма	холл	экспонат
техника	фестиваль	хор	экспорт
технология	физика	хот-дог	электр
тираж	филармония	хронология	элемент
титр	филиал	целлофан	эмоция
титул	филология	цемент	энергия
ток-шоу	философия	цензура	энциклопедия
том	фильм	центнер	эпизод
томография	фильтр	цех	эпос
торт	финал	цикл	эскалатор
тонна	фирма	цирк	эстафета
тонус	фитнес	цитрус	эталон
травматолог	флюорография	цунами	этнос
трагедия	фобия	чек	ядро
трамвай	фокус	чемпион	
транскрипция	фон	чемпионат	
трансфер	форма	шаурма	
трек	форум	шахмат	
троллейбус	фотоаппарат	шахта	
турнир	фотостудия	шимпанзе	
ультра	фуд-корд	шифр	
универсиада	футбол	шлагбаум	
университет	футболка	щетка	
фабрика	хайп	эвакуация	
фаза	хакер	эволюция	
файл	халат	экипаж	

ГРАММАТИКАЛЫҚ МИНИМУМ

№	Тақырып	Білім мазмұны	Мысал
Фонетика			
1	Әріп және дыбыс ұғымы	Қазақ тілінің әліпбиі Әріп және дыбыс айырмашылығы	ана (3 әріп, 3 дыбыс) әпке (4 әріп, 4 дыбыс) аю (2 әріп, 3 дыбыс)
2	Буын. Буын үндестігі	Сингармонизм заңдылығы Дауысты және дауыссыз дыбыстар үндестігі	балалар үйлер адамдар елдер ағаштар есіктер
2.1		Сингармонизм заңдылығына бағынбайтын қосымшалар: -кер/-гер; -паз; -хана; Көмектес септігінің жалғаулары: -мен/-бен/-пен; -нікі/-дікі/-тікі; <i>Ескерту: басқа тілден енген сөздер сингармонизм заңына бағынбайды</i>	ардагер өнерпаз дәріхана қаламмен баланікі қыздікі
3	Дауысты және дауыссыз дыбыстар	Орфоэпиялық норма	ала кел (алагел) ішсін (ішшін) отбасы (отпасы) ақ лақ (ағлақ) көкөніс (көгөніс) сенбі (сембі)
Лексика			
4	Сөз. Синоним, антоним, омоним сөздер	Жақын мәнді қарсы мәнді жазылуы бірдей, мағынасы әртүрлі сөздер	әдемі – сұлу адам – кісі жас – қарт алма, ара, тартпа, бет
4.1	Сөз мағынасы	Тура мағына ауыспалы мағына	Менің қолым ауырып тұр. Сен менің оң қолымсың.

4.2		Көп мағыналы сөз	Бір үйде бес жан бар. Жаным ашиды.
4.3	Сөз тіркесі	Еркін тіркес тұрақты тіркес	Әдепті бала Қоян жүрек
Сөз таптары			
5	Зат есімнің көптелуі	Көптік жалғаулары: -лар/-лер/-дар/-дер/ -тар/-тер;	Үстелде ыдыстар тұр. Аулада көліктер көп пе? Балалар сабақта отыр. Мына дәптерлер кімдікі? Қағаздар қайда?
5.1		Жұрнақтар: -хана; -шы/-ші;	ас – асхана ән – әнші сату – сатушы оқу – оқушы
5.2		Жұрнақтар: -гер/-кер;	Менің әкем – заңгер. Мен дәрігерге бардым.
5.3		-лық/-лік/-дық/-дік/ -тық/-тік;	жақсылық достық
5.4		Қазақ тілінде зат есімнің нақты саны көрсетілгенде көптік жалғау жалғанбайды	Аулада бес көлік тұр. Айнұрдың үш әдемі қуыршағы бар.
5.5		Көптік мәнді есімдерге көптік жалғауы жалғанбайды	Су, сүт, сорпа, ұн, қант, күріш, тұз, құм
5.6		Жұрнақтар: -ш; -ыл/-іл; -шылық/-шілік; -паз; -ма/-ме/-ба/-бе/-па/ -пе;	Сәулеш тарсыл адамгершілік өнерпаз тапсырма
5.7		Есімшенің көптелуіндегі ерекшеліктер	Жиналысқа тек шақырылғандар ғана келді. Сатып алғандарым осы.
6	Зат есімнің тәуелденуі	Тәуелдік жалғаулары: I -ым/-ім/-м; -ымыз/-іміз/-мыз/-міз; II -ың/-ің/-ң; -ыңыз/-іңіз/-ңыз/-ңіз; III -сы/-сі/-ы/-і;	Менің атам бар. Біздің әжеміз 80 жаста. Сенің досың бар ма? Сіздің атыңыз кім? Оның әкесі – заңгер.

6.1		Тәуелдік мағына беретін қосымшалар: -nīkī/-dīkī/-mīkī;	Менің кітабым/ кітап <i>менікі</i> Бұл қалам <i>сенікі</i> ме? Мына сөмке <i>Асандікі</i> емес.
6.2		Есімше формалы етістіктің тәуелденуі	Бұл жаңалықты сіздің білгеніңіз дұрыс. Бұл кітапты оқығаным есімде.
7	Жіктік жалғау	Жіктік жалғаулары: I -мын/-мін/-бын/ -бін/-пын/-пін; -мыз/-міз/-быз/-біз/ -пыз/-піз; II -сын/-сің/-сыңдар/ -сіңдер; -сыз/-сіз/-сыздар/ -сіздер; III - - -	Мен оқушымын. Біз ақылдымыз. Сен баласың. Сендер барасыңдар. Сіз мұғалімсіз. Сіздер үлкенсіздер. Ол – студент. Олар жастар.
7.1		Көсемше, есімше жіктелуіндегі лексика-грамматикалық мағына	Ол бұл жерге бұрын келмепті. Мен бұл жерге ешқашан келмегенмін (келген емеспін).
8	Септік жалғау	Зат есім, сан есім, есімдіктердің септелуі	Мектепке барасың ба? Сағат төрттен 5 минут кетті. Менде қуыршақ бар.
8.1	Атау септік	Қимылдың иесі Кім? Не? Кімдер? Нелер?	Айгүл сыйлық берді. Үстелде гүл тұр. Балалар аулада жүр. Бақшада ағаштар өсіп тұр.
8.2	Ілік септік	Меншік иесі Кімнің? Ненің? Жалғаулары: -ның/-нің/ -дың/-дің/ -тың/-тің;	Анамның көйлегі Үйдің шатыры Ағаштың жапырағы
8.3		Заттың бөлшегі	Есіктің тұтқасы Орындықтың аяғы Кітаптың беті

8.4		Ай, күн, жыл атауларының берілуі	Наурыздың бесі
8.5		Жасырын келуі	Оқушылар Абай шығармаларын оқыды (Абайдың шығармаларын). Ол кірпіш зауытында жұмыс істейді (кірпіштің зауытында).
8.6		Жалқы есім мен жалпы есім қатар келсе, жалқы есімге ілік септік жалғанбайды	Абай көшесі Абылайхан университеті Алматы қаласы
8.7	Барыс септік	Іс-әрекеттің объектіге бағыты; уақыт айтқанда қолдану Кімге? Неге? Қайда? Жалғаулары: -ға/-ге/-қа/-ке; -а/-е/-на/-не;	Мұғалімге айт. Сағат беске он минут қалды. Жұмысқа барамын. Марат үйіне қайтты.
8.8		Салыстыру құрылымы	Мен <i>анама</i> қарағанда ұзынмын.
8.9		<i>Дейін, қарай</i> шылауларымен бірге	Оқушылар <i>күзге дейін</i> демалады. Маржан <i>үйге қарай</i> кетті.
8.10		Іс-әрекеттің мезгіл-мөлшері	Астанаға <i>бір аптаға</i> барамын.
8.11		Іс-әрекеттің мақсаты	Концерт тыңдауға келдім.
8.12		Бірыңғай мүшелердегі қолданысы	Ол еліміздің ауылдарына, аудандарына, қалаларына тікелей көмек береді. Ол еліміздің ауыл, аудан, қалаларына тікелей көмек береді.
8.13	Табыс септік	Іс-әрекеттің тура объектісі Кімді? Нені? Жалғаулары: -ны/-ні/ -ды/-ді/-ты/-ті; -н (III жақ)	Мен бүгін Айгүлді көрген жоқпын. Теледидарды қос. Мына кітапты оқыңыз. Ол баласын шақырды.

8.14		Нақтылықты көрсетпеген жағдайда табыс септік жалғанбайды	Болат дүкеннен мына <i>кітапты</i> сатып алды/ Болат дүкеннен <i>кітап</i> сатып алды.
8.15		Бірыңғай мүшелердегі қолданысы	Кең даланы, таза ауаны, әдемі табиғатты тек ауылдық жерлерден таба аламыз. Кең дала, таза ауа, әдемі табиғатты тек ауылдық жерлерден таба аламыз.
8.16		Әрекеттің объектілік мағынасын беру (есімше: өткен/келер шак); тұйық етістік	Біз келгенімізді ескерттік. Басшы жобаны уақытында тапсыруды айтты.
8.17	Жатыс септік	Іс-әрекеттің орны/мекені; іс-әрекеттің мезгілі; адамның жасы; Кімде? Неде? Қайда? Жалғаулары: -да/-де/ -та/-те; -нда/-нде;	Үйде анам бар. Жазда демаламыз. Арман он екі жаста. Менде көп ойыншық бар. Астана қаласында тұрамын.
8.18		Іс-әрекеттің мезгілі (есімше формасында)	Қазақстан халқының саны жыл сайын өсуде.
8.19		Іс-әрекеттің жалғасуы	Балалар келгенде, біз сыйлықтарды табыстаймыз.
8.20	Шығыс септік	Іс-әрекеттің басталған/шыққан орны; уақыт білдіруде қолдану; заттың неден жасалғаны; салыстырмалы мағына; Кімнен? Неден? Қайдан? Жалғаулары: -дан/-ден/-тан/-тен/ -нан/-нен;	Мен үйден шықтым. Сағат оннан бес минут кетті. Үстел ағаштан жасалады. Маржан Сәуледен ұзын. Анамнан ақша алдым.
8.21		Іс-әрекеттің басталу мерзімі	Жұмысшылар таңертеңнен бері тынбай жұмыс істеп жатыр.

		Бір нәрседен алынатын мөлшер	Шабдалыдан бір келі беріңіз.
8.22	Көмектес септік	Іс-әрекет құралы; іс-әрекеттің ортақ субъектісі/ бірлескен әрекет; көлікпен жүру; Кіммен? Немен? Жалғаулары: -мен/-бен/-пен;	Қайшымен қағаз қидық. Мен досыммен киноға бардым. Автобуспен келдіңіз бе? Айдар доппен ойнады.
8.23		Іс-әрекеттің амалы	Ықыласпен тыңдады.
9	Жалпы және жалқы есімдер	Адам аты, тегі, жер-су аттары, газет, мекеме атаулары	Мен Теміртаудан келдім. Бауыржан қашан оянды? Студенттер Абай театрына барды.
Сын есім			
10	Сын есімнің мағыналық түрі	Сапалық сын есімдер	Бұл – қызыл алма.
10.1		Қатыстық сын есімнің жұрнақтары: -лы/-лі/-ды/-ді/-ты/-ті;	Менің балам ақылды. Оның анасы мейірімді.
10.2		Жұрнақтар: -сыз/-сіз; -лық/-лік/-дық/-дік/ -тық/-тік; -ғы/-гі/-қы/-кі; -ғыш/-гіш/-қыш/-кіш;	Ақылсыз мейірімсіз мемлекеттік ұлттық жазғы бүгінгі құйғыш сүзгіш
10.3	Сын есімнің шырайлары	Жұрнақтар: -лау/-леу/ -дау/-деу/ -тау/-теу;	Бұрыш ашылау екен. Мына алма қызылдау. Жол ұзақтау болды.
10.4		-ырақ/-ірек -рақ/-рек;	Мына көйлек баска көйлекке қарағанда қысқарақ. Менің сөмкем сенікінен жеңілірек.
10.5		-қылт/-ғылт; -қылтым/-ғылтым; -шыл/-шіл; -қай;	Тамақ қышқылтым екен. Оған көкшіл киімдер жарасады. Қоңырқай түсті кілем іздеп жүрмін.

10.6		Асырмалы шырай өте, ең;	Арман – өте білімді оқушы. Гималай – ең биік тау.
10.7		Күшейтпелі шырай	Қып-қызыл жап-жасыл жап-жаңа <i>Ескерту:</i> аппақ, көкпеңбек
10.8		тым, аса;	Мына көйлек тым тар екен. Бұл зерттеудің маңызы аса зор.
10.9	Есім, етістіктерден сын есім жасау	Жұрнақтар: -шыл/-шіл; -дай/-дей/-тай/-тей; -лас/-лес/-дас/-дес/ -тас/-тес; -қой (ғой);	Тойшыл қауым, қош келдіңіздер! Ол баладай қуанып қалды. Жиналғандар мүдделес адамдар болғандықтан, мәселе тез шешілді. Самат әзілқой адам.
10.10		Жұрнақтар: -шаң/-шең; -қор; -малы/-мелі/-балы/ -белі/-палы/-пелі; -аған/-еген;	Мен сөзшең адамдарды ұнатпаймын. Жемқорлыққа, паракорлыққа қарсы жұмыс атқарылуда. Қазіргі өзгермелі заманда ешнәрсе жаңалық емес. Көршінің қабаған иті бар.
Сан есім			
11	Есептік сан есім	Дара сан есім күрделі сан есім	Сабақ сегізде басталады. Аланда екі бала ойнап жүр. Мен он бір қарындаш алдым. Дәрісханада он бес студент отыр.
11.1	Реттік сан есім	Реттік сан есімнің жасалуы: -ыншы/ -інші/-ншы/-нші;	Алтыншы қатарға отыр. Бірінші ойыншықты ал.
11.2	Жинақтық сан есім	Жұрнақтар: -ау/-еу; Жіктелу, септелу формалары	Біз жетеуіміз. Үшеуінің кітаптары ұқсас екен. Мұғалім екеуінен үй жұмысын сұрады.

11.3	Топтау сан есім	Жұрнақтар: -дан/-ден/-тан/-тен; -нан/-нен;	Екі-екіден отырындар. Алманы төрт-төрттен бөлейік.
11.4	Болжалдық сан есім	бір-екі, екі-үш, үш-төрт, төрт-бес, бес-алты, алты-жеті, жеті-сегіз;	Бөлмеде бір-екі үстел тұр. Аулада бес-алты бала ойнап жүр. Сенде үш-төрт парақ бар ма?
11.5		Жұрнақтар: -даған/-деген; көптік жалғау жатыс септігі	Алаңда мыңдаған адам жиналып тұр. Шамамен сағат бестерде кездесейік! Оның жасы шамамен жиырмаларда.
11.6		Бөлшектік сан есім	Торттың үштен бір бөлігін алып қойдық.
11.7		Мекенжай, көлік, құжат т.б. нөмірлерінің оқылуы, жазылуы мен айтылу ерекшеліктері	Ол 34-үй, 2-қабат, 46-пәтерде тұрады. №65 құжат бойынша жұмыстар атқарылды. 525 көлік кімдікі?
11.8		-дай жұрнағы арқылы мөлшерлік, болжамдық мағынаның берілуі	Мен оларды екі сағаттай күттім.
Есімдік			
12	Жіктеу есімдіктері	Жіктеу есімдіктерінің септелуі	Саған сыйлық беремін. Кітапты сенен аламыз. Бізде көлік бар. Олармен кеше сөйлестік.
12.1	Сілтеу есімдіктері	Алыс пен жақынды нұсқау: анау (ана); мынау (мына); бұл/ол/осы	Анау менің мектебім. Ана баланың аты кім? Мынау – балабақша. Мына сөмке кімдікі? Бұл – өте әдемі гүл. Ол кісі жұмыста жоқ. Осы тапсырманы орында.
12.2		Әне; міне; сол;	Әне, қонақтар келді. Міне, билетіңізді алыңыз. Маған сол кітап керек.

12.3	Сұрау есімдіктері	Кім? Кімдер? Не? Нелер? Қайда? Қашан? Қандай? Неге? Неше?	Бөлмеде кім бар? Дүкеннен не алдың? Бүгін қайда барасыз? Атам қашан келеді? Саған қандай кітап ұнайды? Гүлназ сабаққа неге келмеді? Сен неше жастасың?
12.4	Жалпылауыш есімдіктер	Барлық, бәрі;	Барлық бала сабақта отыр. Бәрі сізді сұрады.
12.5	Өздік есімдігі	Өздік есімдігінің түрленуі	Өзің біл. Сабақты өзім оқимын.
12.6		Өздік есімдігінің тәуелденуі Мен(ін) өзім Сен(ін) өзің Сіз(дің) өзіңіз Ол (оның) өзі Көпше түрі	Дүкенге мен өзім барамын. Үйге сен өзің қайт. Сіз өзіңіз айтыңыз. Ол өзі біледі. Үй тапсырмасын сендер өздерің орындайсыңдар. Мен (өзім) сатып алдым.
12.7		Өздік есімдігінің түсіріліп қолдану ерекшеліктері	
12.8	Болымсыздық есімдігі	Ешкім, ештеңе;	Ештеңе таппадым. Сабаққа ешкім келмеді.
12.9		Ешқашан;	Мен ешқашан піл көрген жоқпын.
12.10		Болымсыздық есімдігі + болымсыз етістіктің қолданысы	Ешкім ешқашан ұмытпайды.
12.11	Белгісіздік есімдігі	Бір, біреу, бірдеңе;	Үйге бір адам келді. Асанның қолында бірдеңе бар. Біреу есік қақты.
12.12		Кейбір, кейбіреу, біреулер; бірнеше; әрқашан;	Кейбір студенттер сабаққа кешікті. Менің бірнеше сұрағым бар. Атам әрқашан ерте тұрады.

Үстеу			
13	Үстеудің мағыналық топтары: Мезгіл үстеу	Бүгін, кеше, ертең, таңертең, түсте, кешке, қазір, күнде, ерте, кеш, өткен аптада/айда/жылда, әдетте;	Бүгін жаңбыр жауып тұр. Кеше мен концертке бардым. Ертең Сәуле жұмысқа барады. Сіздер күнде жаттығу жасайсыздар ма? Өткен аптада Мұрат ауылға барды. Әдетте біз таңғы асты бірге ішеміз.
13.1		Бүрсігүні, биыл, былтыр, алдыңғүні, бұрын, түнде, күндіз, кейде, үнемі;	Бүрсігүні той болады. Биыл Алма бірінші сыныпқа барады. Былтыр біз Түркияда демалдық. Түнде суық болды. Анам үнемі бәліш пісіреді.
13.2	Мекен үстеу	Жоғары, төмен, алға, артқа;	Жеделсаты жоғары көтерілді. Абай көшесімен төмен жүресің. Алға жүр. Көлік артқа жүрді.
13.3	Мөлшер үстеу	Аз, көп, біраз, онша;	Оның ақшасы көп. Бүгін аз ұйықтадым. Қонаев көшесі біраз уақыт жабық болады. Ол қазақша жақсы білмейді.
13.4	Сын-қимыл үстеу	Әзер/әрең, тез, ақырын, қатты, ерекше;	Таңертең әрең ояндым. Көлік тез келді. Әжем баяу сөйлейді. Музыканың даусын ақырын қой. Көлік қатты жүреді екен. Мен анамды қатты жақсы көремін! Бүгін ерекше күн!
13.5		Ауызша, әрең, жылдам, аздап, басқа/ша, осылай, еркін, жалғыз;	Балалар жылдам келсін. Бүгін күн аздап салқын. Бөлмеде мен жалғыз отырмын.

13.6	Мақсат үстеу	Әдейі;	Қолшатырды әдейі алдым.
13.7		Қасақана;	Бұл әрекет қасақана жасалған.
13.8		Арнайы;	Әсем тойға арнайы Астанада келді.
13.9	Себеп-салдар	Жай;	Жай сөйле.
13.10		Босқа;	Саябаққа босқа барыппын.
		Бекерге, амалсыздан, лажысыздан;	Біз амалсыздан оларға рұқсат бердік.
13.11	Туынды үстеудің жасалуы	-ша/-ше; -лай/-лей/-дай/-дей/ -тай/-тей; -шалық; -шама; -лап/-леп/-дап/-деп -тап/-теп; Шығыс септіктің көнеленуінен туған үстеулер	сонша ашуланатындай соншалық соншама дауыстап кенеттен, бірден, шетінен, басынан, ортасынан, аяғынан
Етістік			
14	Етістік	Дара етістік	Сара гүл терді.
		күрделі етістік	Арман балық аулап отыр.
14.1	Тұйық етістік	Етістіктің инфинитив тұлғасы -у жұрнағы арқылы жасалады	Далаға серуендеуге шықтық. Мектепте жақсы оқу керек.
14.2		Тұйық етістіктің есім сөздер орнына қолданылуы	Оқу инемен құдық қазғандай.
14.3	Болымсыздық мағына	-ма/-ме/-ба/-бе/-па/-пе; емес;	Бүгін мектепке бармадым. Бұл балмұздақ емес.
14.4		Жұрнақтар: -ған/-ген/-қан/-кен + жоқ/емес;	Майра Астанаға барған жоқ. Ешқашан көрген емес.
14.5	Жедел өткен шак	Жұрнақтар: -ды/-ді/-ты/-ті;	Мен келдім. Сен ән айттың. Ол кеше қаладан келді.

14.6		Көсемше жұрнақтары: -ып/-іп/-п;	Таңертең тұрып, жуынып, киініп, тамақ ішіп, сабаққа келдім.
14.7	Бұрынғы өткен шақ	Есімше жұрнақтары: -ған/-ген/-қан/-кен;	Мен Алматыға барғанмын. Ол бұл фильмді көрмеген.
14.8		Есімшенің -ған/-ген/-қан/-кен тұлғасы есімдер қызметін атқарады	Оқыған кітаптарыңды айтшы. Ән айтқан қыз өте сүйкімді екен.
14.9	Есімше тұлғалы етістіктің қолданылуы	Субъектінің қимыл белгісі, мақсаты, мезгілі, атауы болуы; Болымсыз етістік + с жұрнағының мезгілдік мәні	Ол бұл кітапты екі рет оқыған. Телефонда отырғанша, кітап оқысаңшы. Енді бұл жерге екінші рет келмеспін.
14.10	Ауыспалы өткен шақ	Жұрнақтар: -атын/-етін/-йтін/ -йтын;	Астанада бұрын биік ғимараттар аз болатын. Самат мектепте сабақты жақсы оқитын.
14.11		Есімшенің -атын/ -етін/-итін/-итын тұлғасы есімдер қызметін атқарады	Жазда оқитын кітаптар тізімі бар ма? Астанадан келетін пойыз кешікті.
14.12		Көсемше формалы өткен шақ: -ып/-іп/-п;	Ол өткен аптада қалаға барыпты. Бұрын бір шал мен кемпір болыпты.
14.13	Ауыспалы осы шақ	Іс-әрекеттің дағдылы түрде қайталануы Жұрнақтары: -а/-е/-й;	Мен домбыра ойнаймын. Назым банкте жұмыс істейді. Мұрат сурет салмайды.
14.14		Іс-әрекеттің басталуы (белгісіз уақытта) мен жалғасуы: -уда формасы	Елге туристер көптеп келуде/келмеуде.
14.15		Іс-әрекеттің басталуы, жалғасуы: -ып жатыр; -ғалы жатыр; -айын деп жатыр; -а жатыр;	Жиналыс басталып/ басталғалы/басталайын деп жатыр.
14.16	Нақ осы шақ	Дара түрі: калып етістіктер (отыр, тұр, жүр, жатыр) Күрделі түрі: -ып/-іп/-п + отыр, тұр, жүр, жатыр;	Біз кітапханада отырмыз. Марат кезекте тұр. Жаңбыр жауып тұр. Інім кітап оқып отыр.

14.17		-а/-е + жатыр құрылымы бару, келу етістіктерімен ғана қолданылады	Сәуле мектепке бара жатыр. Ол ауылға келе жатыр ма?
14.18	Келер шақ	Іс-әрекеттің болашақта орындалуы Жұрнақтары: -а/-е/-й;	Мен ертең келемін. Айнұр келесі жылы жаңа мектепте оқиды.
14.19	Болжалды келер шақ	Есімше жұрнақтары: -ар/-ер/-р/ -атын/-етін/-йтын/ -йтін шығар	Мен келесі жылы Алматыға тағы келермін/ келетін шығармын.
14.20	Мақсатты келер шақ	Есімше жұрнақтары: -мақ/-мек/-бақ/-бек/ -пақ/-пек;	Келесі жылы оқуға түспекпін.
15	Етістіктің бұйрық райы	I -айын/-ейін/-йын/-йін; -айық/-ейік/-йық/-йік; II -ыңыз/-іңіз/-ңыз/-ңіз; III -сын/-сін;	Дүкенге мен барайын. Сағат екіде келейік. Кітапты алыңыз. Тақтаға жазыңыз. Ол сабаққа барсын.
15.1	Етістіктің қалау райы	Жұрнақтар: -ғы/-гі/ -қы/-кі + келу;	Алма жегім келеді. Сенің тауға шыққың келе ме?
15.2	Етістіктің шартты райы	Жұрнақтар: -са/-се;	Ертең күн жылы болса, тауға шығамыз.
16	Ырықсыз етіс	Жұрнақтар: -ыл/-іл/-л/-ын/-ін/-н;	Тақтада мысалдар жазылып тұр. Бөлме жиналып тұр.
16.1	Өздік етіс	Жұрнақтар: -н/-ын/-ін/-л/-ыл/-іл;	Марат ерте тұрып, жуынып, киініп, тамақтанды.
16.2	Өзгелік етіс	Жұрнақтар: -т/-тыр/-тір/-дыр/-дір -ғыз/-гіз/-қыз/-кіз;	Тәрбиеші балаларды бір уақыт таза ауада ойнатады.
16.3	Ортақ етіс	Жұрнақтар: -ыс/-іс/-с;	Анар анасына үй жинасты.
16.4	де етістігінің қолданысы		Бұл жоба тиімді деп есептеймін/ есептедім/ есептейтінмін/ есептегенмін/ есептеппін/ есептемекпін.

16.5	Құрылымдық мағына	-уға бол -а алу -у керек/қажет ма+с бұрын -ып/-іп/-п және -а/-е/ -й + көмекші етістіктер +ғалы/-гелі/ -қалы/-келі + бері	Кешіріңіз, шығуға бола ма? Асанды телефонға шақыра аласыз ба? Мұны студенттер білу керек. Кітапты оқымас бұрын қарап шықтым. Ол оқи бастады. Жаз шыққалы бері ешқайда бармадым.
16.6	Әрекеттің басталу деңгейі: Сөйлеушінің еркімен және еркінсіз, түрткі арқылы іске асуы	Кенеттен іске асырылатын/ асырылған әрекеттер: -а/-е/-й + бастау, жөнелу, сал -ып/-іп/-п + қой, қал, сал -ғалы/-гелі/ -қалы/-келі + қалып етістіктер	Ол өз ойын айта бастады. Ол өз ойын айта жөнелді. Ол байқамай айтып қалды/салды. Мен үйден шыққалы жатырмын.
Одағай			
17	Одағайдың қолданылуы	Көңіл-күй одағайлары	Бәрекелді! Алақай! Ойбай!
17.1		Шақыру, жекіру, таңқалу, қолдау, ренжу, өкіну, растау одағайлары	Қап, ерте келу керек еді. Кә-кә! Тәйт, олай істеуге болмайды. Мә, керемет екен. Бәсе, солай болу керек. Қойшы, олай болмайды.
Еліктеу			
18	Еліктеу сөздер	Еліктеуіш, бейнелеуіш морфологиялық, синтаксистік қызметі	Далада бірнәрсе тарс ете қалды. Адамдар тарсылды естіп далаға шықты. Ол былқ-сылқ етіп қалды. Аспанда жұлдыздар жылт-жылт етеді. Біреу есікті тарс-тұрс ұрды.

Шылау			
19	Септеулік	үшін, туралы, дейін, кейін, соң, бері, бұрын, бірге, сайын, арқылы, сияқты;	Мерекеге сен үшін келдім. Кино не туралы? Мектепке дейін автобуспен бардым. Сабақтан кейін Марат үйге қайтты. Киноға досыңмен бірге барасың ба? Болат апта сайын ата-әжесіне барады.
19.1		шейін, қарай, гөрі;	Беске шейін жұмыста боламын. Шәкәрім көшесімен төмен қарай жүр. Бүгін күн кешегіден гөрі жылы.
19.2		жөнінде, секілді, бойы, бойынша, шақты;	Бұл мәселе жөнінде көп зерттеу жасалды. Жаз бойы Алматыда тіл үйренемін.
19.3		жуық, таяу, тарта;	Жүзге тарта адам жиналып отыр.
19.4		кейін, соң, бері, бұрын;	Біз театрдан кейін дәмханаға бардық.
19.5		қатар, бірге;	Отбасыммен бірге Наурыз мерекесін тойладым.
19.6		шамалы;	Айдар сабаққа шамалы кешігіп келді.
19.7		қабат;	Қиындық қыспен қабат келді.
19.8	Жалғаулықтар Ыңғайластық	мен, бен, пен;	Анасы мен баласы саябақта серуендеп жүр.
19.9		да, де, та, те, әрі;	Думан бастыққа кірді де құжаттарға қол қойдырды. Алуа сабағын оқыды әрі үйде анасына көмектесті.
19.10	Қарсылықты	бірақ;	Бүгін күн бұлтты, бірақ жаңбыр жаумады.
19.11		алайда;	Үй тапсырмасы қиын, алайда мен орындауым қажет.
19.12		сонда да;	Оның алмаға бойы жетпей тұр, сонда да алуға тырысып жатыр.

19.13		әйткенмен;	Құжат дұрыс, әйткенмен қайта қарау керек.
19.14	Талғаулықты	немесе;	Демалыста біз тауға шығамыз немесе теңізге барамыз.
19.15		біресе;	Біресе жаңбыр жауды, біресе күн шықты.
19.16		не болмаса, болмаса;	Бүгін мен барамын, болмаса сен барып кел.
19.17	Кезектес	кейде;	Сен кейде жұмысқа кешігісің бе? Мен кейде кеш тұрамын.
19.18	Себеп-салдар	өйткені, себебі, сондықтан;	Балалар далаға шықпады, өйткені күн суық. Мен тапсырманы орындамадым, себебі қиын. Күн аяз, сондықтан оқушылар сабаққа бармады.
19.19		сол себепті;	Бүгін күн аяз, сол себепті сабақ болмады.
19.20	Шарттық	егер, онда;	Егер жаңбыр жауса, онда ешқайда бармаймыз.
19.21	Демеуліктер Сұраулық	ма, ме, ба, бе, па, пе, ше;	Бұл сіздің сөмкеңіз бе? Мынау ше? Осында қаласың ба? Сіздің атыңыз Әсел ме? Бүгін күн жылы ма?
19.22	Шектік (тежеу)	ғана, қана;	Менің бір ғана сұрағым бар. Тек қана қыздар жиналды.
19.23	Күшейтпелі	-ақ, да, де, та, те;	Менде қалам біреу-ақ.
19.24	Болымсыздық	түгіл, тұрсын, тұрмақ;	Әлеуметтік желіде жастар тұрмақ, үлкендер де көп отырады.
19.25	Нақтылау	қой, ғой;	Ертең театрға барамыз, білесіздер ғой.
Модаль сөздер			
20	Модаль сөздердің қолданылуы	Иә, жоқ, бар сөздерінің қолданылуы	Біздің үйде мысық жоқ.
20.1	Міндеттілік модальдық мағына	керек, қажет, тиіс;	Жаңбыр болса, қолшатыр алып шығу керек.

20.2	Хабардың ақиқаттылығын білдіру	екен;	Сәуледе ертегі кітаптар көп екен.
20.3	Айтылған ой жөніндегі нық сенімді білдіру	әрине, әлбетте, міндетті түрде	Әрине, міндетті түрде қатысамыз!
20.4	Болжалдық мәнді модаль сөздер	сияқты, шығар;	Мереке көңілді өтетін сияқты.
20.5	Айтылған нақты деректі нақтылау		«Досы көпті жау алмайды» деген нақыл бар.
20.6	Айтылған ойды өз тарапынан қостау		<i>Рас</i> , осы мәселе туралы айтқан.
20.7	Тілек, қалау мәнді білдіру		Осы мәселе туралы айтылса екен.
20.8	Күдік мәнді білдіру		Бұл туралы олар айтар ма екен, білмеймін.
20.9	Қысқарған сөздер	Күрделі атаулардың қысқару жолдары; қысқарған сөздерге қосымшалардың жалғану тәртібі	ҰБТ, ТМД, НУ, АҚШ, ҚазҰПУ Асан <i>ҰБТ-дан</i> төмен бал алды.
20.10	Біріккен, кіріккен сөздер	Біріккен, кіріккен сөздердің жасалуы	Бізге қолшатыр сатып алу керек. Олар қонақүйді екі күнге алды. Бүгін келесіңдер ме?
20.11	Қос сөздер	Қайталама және қосарлама сөздердің жасалуы	Күн <i>бірте-бірте</i> ыси бастады. Олар <i>бес-алты</i> адам болып келді. Бұл үй <i>шап-шағын</i> екен.
20.12	Қаратпа сөздер	Адам есімдері арқылы берілуі, сөйлемдегі орны; одағайлар арқылы берілуі; туыстық атаулар арқылы берілуі; «кешіріңіз, мырза, ханым т.б» бейтарап сөздер арқылы берілуі;	Айдар, тесті жасадың ба? Тесті жасадың ба, Айдар? Әй, бері қарашы. Інішек, көмектесе аласың ба? Айдар мырза, сөйлесе аласыз ба?

20.13	Қыстырма сөздер	Сендіру, күмән келтіру, қорытынды жасау, санамалау, көңіл-күйге байланысты	әрине, әлбетте, рас, шынында, шынын айту керек, ... жағынан, біріншіден; бәсе, бақытымызға қарай, амал не, өкінішке қарай, сәті түсіп
Синтаксис			
21	Сөйлем	Жай сөйлем құрылысы	Арман тұрады. Арман қалада тұрады. Арман Астана қаласында тұрады. Арман ата-анасымен Астана қаласында тұрады.
21.1		Сөйлемдегі сөздердің орын тәртібі	Мен кеше театрға бардым. Мен театрға кеше бардым. Кеше театрға мен бардым.
21.2	Сөйлем түрлері	Хабарлы; лепті; бұйрықты; сұраулы сөйлемдер шылауы: ма, ме, ба, бе, па, пе, ше;	Құстар жылы жаққа ұшады. Бүгін күн тамаша! Балам, бері кел! Сен мектепке келдің бе? Ал сен ше?
Салалас құрмалас сөйлем құрылымы			
22	Ыңғайлас мәндегі құрмалас сөйлем	Шылау: және;	Мен гүлге су құйдым және анама көмектестім.
22.1	Себептес салалас құрмалас сөйлем	Шылаулар: сондықтан, сол себепті, өйткені;	Кеше қар көп жауды, сондықтан бүгін ағаштар аппақ болып тұр.
22.2	Қарсылықты салалас құрмалас сөйлем	Шылаулар: бірақ, алайда, сонда да, солай болса да;	Қазақстанның жері үлкен, бірақ халқы аз.
22.3		дегенмен;	Күн суық, дегенмен жұмысқа бару керек.
22.4	Талғаулы салалас құрмалас сөйлем	Шылаулар: не, немесе, әлде, я;	Бүгін жаңбыр жауады немесе қар жауады.
22.5		не болмаса, болмаса;	Не ол келеді, не болмаса мен келемін.

Сабақтас құрмалас сөйлем құрылымы			
23	Мезгіл бағыныңқылы сабақтас құрмалас сөйлем	-ған/-ген/-қан/-кен есімшеге -да/-де жатыс септігі жалғанып жасалған	Қазақстанға келгенде, қазақ тілін үйренуді бастадым.
23.1		-ған/-ген/-қан/-кен есімшеге кезде, соң, сайын тіркесіп жасалған	Театрға барған кезде, билет сатып алдық.
23.2		-ған/-ген/-қан/-кен есімшеге -ға/-ге барыс септігі және дейін шылауы тіркесіп жасалған	Қазақстанға келгенге дейін, қазақша білмедім.
23.3		-ған/-ген/-қан/-кен есімшеге -ша/-ше жалғануы арқылы жасалынған	Тауға барғанша, ән айтып бардық.
23.4		-ған/-ген/-қан/-кен есімшеге -нан/ -нен шығыс септігі жалғанып бері шылауы тіркесіп жасалған	Қазақ тілін үйренгеннен бері, достарыммен қазақша сөйлесіп жүрмін.
23.5	Мақсат бағыныңқылы сабақтас құрмалас сөйлем	-у үшін	Қазақша тез үйрену үшін, көп сөйлесу керек.
23.6		-айын/-ейін деп; -са/-се екен деп; -шы/-ші бол;	Ол қазақша үйренейін деп, курсқа жазылды. Баласы қазақша білсе екен деп, ата-анасы оны курсқа жазды. Ол тіл үйренбекші болып, курсқа жазылды.
23.7	Қарсылықты бағыныңқылы сабақтас құрмалас сөйлем	-ған/-ген/-қан/-кен тәуелденген есімшеге көмектес септігі жалғанып жасалған	Күндіз күн жылы болғанымен, кешке суып кетеді. Арман күндіз көп ойнаса да, шаршаған жоқ.
23.8		-а/-е/-й + тұра	Ол қазақша біле тұра, сөйлемеді.
23.9		есімше + қарамастан	Ол қазақша білмейтініне қарамастан, сөйлеуге тырысады.
23.10	Шартты бағыныңқылы сабақтас құрмалас сөйлем		Бірлік болмаса, тірлік болмайды.

23.11	Себеп бағыныңқы сабақтас	-ғандықтан/ -гендіктен; -ған соң; -ма+й; -айын/-ейін деп;	Нәтиже болмағандықтан, жұмысты басқа адамға бердік. Нәтиже болмаған соң, жұмысты өзім аяқтадым. Жұмыстан нәтиже болмай, ол бастықтан сөгіс естіді. Ол сөгіс естімейін деп, жұмысты уақытында аяқтады.
Төл сөз бен төлеу сөз			
24	Төл сөздің жасалу жолдары	Тыныс белгісі	Сенбі күні театрға барамыз, – деді мұғалім. Мұғалім былай деді: – Сенбі күні театрға барамыз. Мұғалім: – Сенбі күні театрға барамыз, – деді.
24.1	Төлеу сөздің жасалу жолдары	-ған/-ген/-қан/-кен есімше формасы арқылы	Ол Америкадан келгенін айтты.
24.2		-атын/-етін/-йтын/ -йтін есімше формасы арқылы	Қала әкімі халыққа қызмет көрсету жолдарын жақсартып жатқанын мәлімдеді. Теледидардан ертең күн ашық болатынын хабарлады.
24.3	Екен көмекші етістігі арқылы	Баяндауышы есім сөзден болған сөйлемдер	Құрбым сөмкенің әдемі екенін айтты. Үй иесі келген қонақтың танымал жазушы екенін айтты.
24.4		Модаль мәнді сөйлемдер	Жетекші мақаланы тезірек жариялау керек екенін айтты.
24.5		Сұрау есімдігі арқылы жасалған сөйлемдер	Мұғалім жазда қайда демалатынымды сұрады.

**ҚАЗАҚ ТІЛІНІҢ
ЛЕКСИКА-ГРАММАТИКАЛЫҚ МИНИМУМЫ
ОРТАДАН ЖОҒАРЫ ДЕҢГЕЙ (B2)**

Авторлар: А.Қ. Балабеков, Н.Ж. Дәулеткереева, Л.М. Демесінова,
Ж.М. Искакова, А.М. Қалиева, Г.А. Мұсаева, Ж.Сүйінжанова

Сарапшылар: Н.Ж. Бекеева, Ғ.Қ. Резуанова

Пішімі 60x84_{1/8} Офсеттік басылым.

Шартты баспа табағы 14.88

Таралымы 1000 дана.

Қазақ ТІЛІНІҢ

ЛЕКСИКА-
ГРАММАТИКАЛЫҚ
МИНИМУМЫ

B2

ОРТАДАН ЖОҒАРЫ ДЕҢГЕЙ

